Údarás Sábháilteachta Bia
NA hÉIREANN

Tuarascáil Bhliantúil **2017**

Buaicphointí 2017

24

D'eisigh an tÚdarás 24 foláireamh bia in 2017, laghdú ar an líon a eisíodh in 2016 (39), ar forbairt dhearfach é sin.

LÉIGH TUILLEADH AR **LCH37**

9,160

Rinne Seirbhís Sláinte Comhshaoil Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte 9,160 cigire neamhphleanáilte ar ghnólachtaí bia.

LÉIGH TUILLEADH AR **LCH24**

3,400

Dhéileáil an Líne Chomhairle le os cionn 3,400 gearán ó thomhaltóirí in 2017, agus bhain os cionn triain de na gearáin sin le bia neamhoiriúnach.

LÉIGH TUILLEADH AR **LCH30**

1,143

In 2017, bhí 1,143 coibhéis lánaimseartha páirteach i rialuithe oifigiúla a dhéanamh i ngnólachtaí bia na hÉireann.

LÉIGH TUILLEADH AR **LCH23**

69

Le linn 2017, sheirbheáil cigirí bia 64 Ordú Dúnta, 1 Ordú Feabhsúcháin agus 4 Ordú Toirmisc ar ghnólachtaí bia.

LÉIGH TUILLEADH AR **LCH24**

49,874

In 2017, bhí 49,874 gnólacht bia faoi mhaoirseacht na ngníomhaireachtaí oifigiúla a bhfuil conarthaí acu leis an Údarás.

LÉIGH TUILLEADH AR **LCH22**

2,738

In 2017, bhí 2,738 fógra ar fhorbhianna ar a ndearnadh measúnú le haghaidh éilimh sábháilteachta agus sláinte.

LÉIGH TUILLEADH AR **LCH41**

320

D'fhreagair an tÚdarás 320 fiosrúchán meán agus d'eisigh sé 23 preaseisiúint le linn 2017.

LÉIGH TUILLEADH AR **LCH27**

© FSAI 2018

ISBN: 978-1-910348-19-2

Ár Misean

Cosnaímid ár dtomhaltóirí trí phobal comhoibríoch sábháilteachta bia a stiúradh chun leanúint i gcónaí le caighdeáin bhia a ardú agus cultúr barr feabhais a chruthú.

Don Aire Sláinte

Tá áthas ar an mBord a thuarascáil bhliantúil agus a chuntais don tréimhse 12 mhí dar críoch an 31 Nollaig 2017, a chur faoi bhráid an Aire, de réir Alt 25 d'Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998.

An tOllamh Michael Gibney
Cathaoirleach

An Dr Pamela A Byrne
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Chun tuilleadh eolais a fháil, tabhair cuairt ar: **www.fsai.ie**

Clár na nÁbhar

Ráiteas an Chathaoirligh 2

Forléargas an Phríomhfheidhmeannaigh 4

Maidir le hÚdarás Sábháilteachta Bia na hÉireann 8

Rialachas agus Bainistíocht 16

Príomh-bhuaicphointí Ghníomhaíochtaí an Údaráis 22

An Córas Oifigiúil um Rialú Bia – Sracfhéachaint ar na hUimhreacha 22

Cumarsáid 26

Gnóthaí Corparáideacha 28

Beartas um Fhorfheidhmiú 32

Bainistíocht Riosca agus Cúrsaí Rialála 36

Iniúchóireacht agus Imscrúduithe 38

Eolaíocht agus Caighdeáin Bhia 40

Spriocanna Straitéiseacha agus an Méid a Baineadh Amach 42

Aguisín 1: Comhaltaí na bhFóram Tionscail 50

Aguisín 2: Comhaltaí den Fhochoiste Eolaíoch 52

Aguisín 3: Ráiteas faoi Leasanna na gComhaltaí Boird, an Phríomhfheidhmeannaigh agus Chomhaltaí an Choiste Eolaíoch 54

Aguisín 4: Beathaisnéisí na gComhaltaí Boird 56

Innéacs a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais 59

Ráiteas an Chathaoirligh

Chuir an tÚdarás clár fairsing oibre i gcrích in 2017 agus tugtar forléargas agus cuntas mionsonraithe sa tuarascáil bhliantúil seo ar ghníomhaíochtaí na foirne. Léirítear leis an bhfaisnéis sa tuarascáil an ról tábhachtach atá ag an Údarás lena chinntiú go bhfuil gnólachtaí bia na hÉireann ag cloí leis an dlí um bia maidir le sábháilteacht, sláinteachas, sláine agus fíordheimhneacht bia.

Chun measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh an tionscail bhia maidir leis an dlí Eorpach faoi bhia, déanann an tÚdarás measúnú ar fhorfheidhmiú creata láidir rialála atá bunaithe ar an eolaíocht agus ar an bhfaisnéis is fearr atá ar fáil chomh maith le cumhachtaí láidre forfheidhmiúcháin – agus cuireann siad sin ar fad taca faoi sheachadadh fhís an Údaráis maidir le bia sábháilte agus iontaofa do gach uile dhuine.

In 2017, lean an tÚdarás de sheachadadh i gcoinne a Straitéise 2016–2018, in ainneoin srianta ar acmhainní agus athlonnú a oifigí. Agus bliain amháin den Straitéis fágtha, déanfaidh an tÚdarás a dhícheall a uaillmhianta a sheachadadh; ach b'fhéidir nach bhféadfaidh é sin a bhaint amach go hiomlán. Mar sin féin, tá an fhoireann tiomanta dá chinntiú go gcoimeádann siad a bhfócas ar na réimsí ard-riosca ionas gur féidir leis tomhaltóirí a chosaint ar thionchar ar bith ar a sláinte i ngeall ar bhia nach bhfuil sábháilte a bheith á chur ar an margadh.

Tá rochtain ar shonraí láidre, ar fhianaise láidir agus ar eolaíocht láidir tábhachtach maidir le huaillmhianta an Údaráis a sheachadadh, agus táim muiníneach go bhfuil an cumas ag an Údarás trí Choiste Eolaíoch an Údaráis agus trína fhoireann eolaíoch chumasach agus comhar le heolaithe in Éirinn agus thar lear, a chinntiú go mbeidh a gcinntí ar fad bunaithe ar an bhfaisnéis eolaíoch is fearr atá ar fáil. Tá an Coiste Eolaíoch agus a Fhochoistí riachtanach maidir le measúnú a dhéanamh ar rioscaí do thomhaltóirí ó bhia, rud a chuireann taca faoi na cinntí láidre um bainistíocht riosca agus forbairt beartas a rachaidh chun sochair na sláinte poiblí ar deireadh. Bhí ríméad orm gur chomhaontaigh an Coiste Eolaíoch a chlár oibre cúig bliana in 2017. Táim an-sásta chomh maith gur fhoilsigh an tÚdarás a Straitéis Eolaíoch 2017–2019, lena gcinnteofar go mbeidh cur chuige struchtúrach againn maidir leis an eolaíocht atá ríthábhachtach chun tomhaltóirí a chosaint a rochtain, a úsáid agus a chur in iúl. Aontaíonn an Bord agus aontaím féin leis an Údarás maidir le cur chun feidhme na Straitéise Eolaíochta agus tugaimid tacaíocht ina leith.

Lena chinntiú go bhfaightear réidh leis na rioscaí do shláinte agus leasanna tomhaltóirí nó go ndéantar iad a íoslaghdú teastaíonn córas láidir de rialuithe oifigiúla bia. Trí shamhail an chonartha seirbhíse agus comhoibriú eile, tá an tÚdarás i staid láidir maidir le monatóireacht agus idirghabháil a dhéanamh ar fud an bhiashlabhra de réir mar is gá – ó gheata na feirme go dtí an tábla – chun rioscaí a bhainistiú. Baineann sé sin le monatóireacht a dhéanamh i gcomhair éilleáin cheimiceacha agus micribhitheolaíochta, measúnuithe riosca a dhéanamh ar ghuaiseacha bia, cigireacht a dhéanamh ar an earnáil seirbhísí bia agus teagmhais bhia a bhainistiú a bhaineann le ceisteanna a tharla in Éirinn nó i dtíortha eile de chuid an Aontais Eorpaigh (AE).

Ba mhaith liom an deis seo a ghlacadh chun aitheantas agus buíochas a thabhairt do gach duine atá bainteach le córas rialaithe bia na hÉireann as a n-obair chrua agus as a dtiomantas chun tomhaltóirí a chosaint. Is mór an chreidiúint é do dhaoine sa chóras seo go bhfuilimid ábalta fáil réidh le rioscaí nó iad a mhaolú ar mhodh tráthúil ionas nach n-éireoidh tomhaltóirí tinn. Mar sin féin, níor cheart go mbeimid réchúiseach choíche. Tá an córas bia ag éirigh níos casta de réir mar a fhoinsíonn an tionscal in Éirinn a sholáthairtí ó laistigh d'Éirinn agus ó gach cearn den domhan, agus mar go bhféadfaí ár gcóras bia a chur i mbaol tuilleadh fiú mar gheall ar theagmhais amhail athrú aeráide nó calaois agus cleachtais mhealltach, tá na rioscaí ag éirí níos mó ná mar a bhí riamh. Ní mór dúinn a chinntiú go leanfaimid de bheith ag obair i gcomhar agus i gcomhpháirtíocht chun rialuithe bia éifeachtacha agus éifeachtúla a sheachadadh. Ba mhaith liom comhghairdeas a dhéanamh le hobair na cigireachta agus na saotharlann Stáit maidir le clár suntasach oibre a sheachadadh le linn na bliana, go háirithe os rud é go raibh a lán de na gníomhaireachtaí ag obair le hacmhainní srianta.

Bhí méadú suntasach i mbliana arís ar líon na ngearán ó thomhaltóirí chuig ár Líne Chomhairle a fuair níos mó ná 3,400 gearán ó chustaiméirí maidir le bia, gnólachtaí bia nó lipéadú ar bhia. Léiríonn an figiúir sin méadú iomlán 6% i gcomparáid le 2016 (nuair a fuarthas 3,200 gearán), agus bhí méadú suntasach (45%) ar líon na ngearán faoi neamhthaispeáint faisnéise faoi ailléirginí. Chonacthas méadú suntasach chomh maith ar na gearáin a bhain le faisnéis mhícheart ar lipéid bhia. Toisc nach féidir le cigirí a bheith i ngach áitreabh bia gach lá, braithimid ar thomhaltóirí chun eolas a thabhairt dúinn, agus leanaimid lena spreagadh chun a insint dúinn má bhíonn droch-eispéiris acu agus bia á cheannach agus/nó á ithe acu.

In 2017, d'eisigh an tÚdarás 24 foláireamh bia, arb é sin laghdú ón líon a eisíodh in 2016 (39), agus is forbairt dhearfach é sin. Mar sin féin, dhéileáil an tÚdarás le 640 teagmhas bia le linn na bliana, arbh mhéadú é sin i gcomparáid le 2016 (554). D'eisigh sé 30 foláireamh ailléirgin bia chomh maith, arbh mhéadú é sin ar an líon a eisíodh in 2016 (28). Mar thoradh ar iniúchadh ar ailléirginí a rinneadh in 2016, sheol an tÚdarás mórfheachtas chun méadú a dhéanamh ar chomhlíonadh na ngnólachtaí bia maidir le faisnéis scríofa chruinn a chur ar fáil ar 14 ailléirgin faoi leith. Tá sé sin ina cheangal de réir an dlí, agus soláthraíodh deis leis an bhfeachtas chomh maith chun feasacht tomhaltóirí a ardú maidir lena gcearta faisnéis scríofa maidir le hailléirginí ina mbia a fháil go héasca. Leanfar le comhlíonadh na reachtaíochta faoi bhia de bheith ina réimse fócais don Údarás sna blianta amach romhainn.

Mar Chathaoireach an Bhoird, agus i ndiaidh dom a bheith bainteach leis an Údarás ar feadh os cionn 18 mbliana, táim bródúil a rá go bhfuil cáil iontach ar an Údarás ar fud an domhain agus is amhlaidh mar atá i ngeall ar a fhoireann ardoilte a bhfuil taithí acu agus atá tiomanta do thomhaltóirí a chosaint. Tá cigirí bia na ngníomhaireachtaí oifigiúla a oibríonn faoi chonradh seirbhíse leis an Údarás, chomh maith leis na heagraíochtaí sin a oibríonn i gcomhar leis an Údarás, ríthábhachtach maidir lenár sprioc bia sábháilte agus iontaofa do thomhaltóirí a chinntiú do gach uile dhuine agus gabhaim buíochas leo agus molaim iad as a ndúthracht, a dtiomantas agus a ndíograis leanúnach.

Ba mhaith liom an deis seo a ghlacadh chun buíochas a ghabháil leis an Aire Sláinte, Simon Harris T.D. agus leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Michael Creed, T.D agus le foireann a Ranna agus a ngníomhaireachtaí faoi seach, le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (lena n-áirítear an tSeirbhís Sláinte Comhshaoil agus na saotharlanna) agus leis an Údarás um Chosaint Iascaigh Mhara, a bhí réamhghníomhach agus a thug tacaíocht don Údarás ina chuid iarrachtaí agus gníomhaíochtaí le linn 2017. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil chomh maith leis na tréidlianna sna húdaráis áitiúla agus leo siúd a oibríonn i bhForas na Mara agus in Údarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann dá gcion leanúnach lena chinntiú go bhfuil córas rialuithe oifigiúla oiriúnach don fheidhm ag Éirinn. Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don rannpháirtíocht mhéadaithe idir an tÚdarás agus an tSaotharlann Stáit.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil chomh maith le mo chomhchomhaltaí Boird as an méid iontach atá curtha acu leis an treo straitéiseach agus le hobair an Údaráis. Thar ceann an Bhoird, ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an gcuid mhór saineolaithe eolaíocha a ghlac páirt inár struchtúr comhairleach eolaíoch. Tá fáil againn ar chuid de na saineolaithe eolaíocha i fearr ina sainréimsí éagsúla in Éirinn. Tá an tÚdarás an-bhuíoch as an am agus an iarracht a thugann na heolaithe sin ar bhonn deonach. Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt do chion na Comhairle Comhairlí um Shábháilteacht Bhia maidir lenár smaointeoireacht ar phríomhréimsí suime a fhorbairt amhail úsáid forbhianna i gcomhthéacs folláine.

Ar deireadh, ba bhliain an-ghnóthach agus an-táirgiúil a bhí ann agus bhain mé sult as a bheith ag obair le mo chomhghleacaithe ar an mBord agus as tacaíocht leanúnach an Choiste Eolaíoch agus na Comhairle Comhairlí um Shábháilteacht Bia a fháil. B'onóir a bhí ann dom a bheith i mo Chathaoirleach ar an mBord agus táim ag tnúth le mo phost a thabhairt anonn don Chathaoirleach nuacheaptha nuair a thiocfaidh deireadh le mo théarma i dtús 2018. Tá a fhios agam go bhfuil an Bord ag tnúth le tacaíocht a thabhairt don Údarás arís maidir lena Straitéis 2016–2018 a sheachadadh go hiomlán.

An tOllamh Michael Gibney
Cathaoirleach

Forléargas an Phríomhfheidhmeannaigh

Tá an-áthas orm Tuarascáil Bhliantúil agus cuntais 2017 d'Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann a chur i láthair. Cumhdaítear mo thríú bliain mar Phríomhfheidhmeannach an Údaráis sa tuarascáil seo agus ba mhaith liom buíochas a ghabháil le m'fhoireann as a dtiomantas agus a ndíograis leanúnach dár bhfís uaillmhianach bia sábháilte agus iontaofa a chur ar fáil do gach uile dhuine a sheachadadh. Táim spreagtha fós ag gairmiúlacht agus díograis na foirne maidir lenár sainordú reachtach a sheachadadh.

Feidhmíonn an tÚdarás príomhfheidhm maidir le cur chun feidhme na reachtaíochta faoi bhia a chomhordú. Is é ár gcuspóir deiridh tomhaltóirí a chosaint trí leanúint le cultúr barr feabhais a fhorbairt in Éirinn trí oibriú leo siúd ar féidir leo feabhas a chur go díreach ar shábháilteacht bia – na déantóirí, na próiseálaithe, na miondíoltóirí agus na lónadóirí, chomh maith leis na gníomhaireachtaí Stáit. Chun na críche sin, tá an-áthas orm go leanaimid le fóraim tionscail a óstáil i gcás gur féidir linn oibriú le páirtithe leasmhara éagsúla le linn na bliana. Lena chois sin, leanamar lenár dtiomantas do chomhairle a sholáthar, seimineáir a óstáil agus foilseacháin a scaipeadh chun tacú leo siúd in earnáil an bhia le caighdeáin bhia a ardú ar aon dul lenár misean.

Déanann an tÚdarás earnáil atá fuinniúil agus ag méadú a rialú agus a mhaoirsiú. Cláraíodh os cionn 470 gnólacht bia úr in 2017 agus táthar ag dréim go méadóidh earnáil an bhia tuilleadh fiú. Léiríodh é sin in Food Wise 2025 de chuid na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara, inar leagadh amach spriocanna suntasacha fáis agus gríosaítear ann an fás seo a sheachadadh trí easpórtálacha déiríochta, mairteola, bia mara, bia agus deochanna tomhaltóirí agus easpórtálacha deochanna. Dá bhrí sin, tá córas neamhspleách, láidir um chigireacht sábháilteachta bia a bhfuil meas agus urraim air ina bhuntáiste iontach do spleáchas eacnamaíoch ár dtíre ar a hearnáil bhia. Mar sin féin, ní mór dúinn leanúint leis na hacmhainní a theastaíonn a fháil lena chinntiú gur féidir linn é sin a sheachadadh i gcoinne na ndúshlán agus na rioscaí a bhaineann leis an ngníomhaíocht mhéadaithe sin.

Táimid ag pointe ríthábhachtach in Éirinn, agus fás gasta ag teacht ar earnáil an bhia agus tuilleadh fáis tuartha i ngeall ar chuótaí bia a bhaint, margaí úra le haghaidh táirgí Éireannacha ag oscailt, patrúin tomhaltais ag athrú, agus gnólachtaí bia úra ag oscailt – agus tairgeann siad sin go léir deiseanna iontacha d'Éirinn. Tá córas rialála láidir againn, ach leis an méadú san earnáil tá ualach athnuaite á chur ar ghnólachtaí bia lena chinntiú go bhfuil na caighdeáin is airde maidir le sábháilteacht bia i bhfeidhm. Ní mór dúinn ar fad oibriú chun an leibhéal is airde agus is féidir um chomhlíonadh a bhaint amach laistigh den tionscal iontach, dinimiciúil atá ag fás, agus ní féidir an tábhacht a bhaineann le hoiliúint a mheas faoina luach.

Bíonn tomhaltóirí bia in Éirinn agus tomhaltóirí bia Éireannaigh thar lear ag dréim le córas sábháilteachta bia atá ag feidhmiú go hiomlán, agus tá oiliúint leanúnach ina cuid thábhachtach den chóras sin. Cé go bhfuil sé spreagúil, bainfidh dúshláin leis an méadú ar an tionscal, agus ní mór dúinn a chinntiú go bhfuil na córais, próisis agus acmhainní céanna againn chun déileáil leis an méadú sin. Beidh sé tábhachtach dúinn ar fad cultúr rialála de na caighdeáin is airde agus is féidir a bhaint amach ar fud an bhiashlabhra a spreagadh, agus tá an oiliúint ríthábhachtach chun tomhaltóirí a chosaint chomh maith le cáil na hÉireann a chosaint mar thír atá dáiríre faoi shábháilteacht bia. Níl margadh ar bith ann le haghaidh bia nach bhfuil sábháilte agus tá sé de dhualgas ar gach duine a bhfuil baint acu le córas bia na hÉireann, go háirithe iad siúd i dtionscal an bhia, a chinntiú go ndéanfar sláinte agus leasanna tomhaltóirí a chosaint a mhéid is féidir le réasún.

Agus a mhisean á chomhlíonadh maidir le tomhaltóirí a chosaint trí phobal comhoibríoch sábháilteachta bia a stiúradh chun leanúint i gcónaí le caighdeáin bhia a ardú agus cultúr barr feabhais a chruthú laistigh de thionscal an bhia in Éirinn, d'oibrigh an tÚdarás gan stad gan staonadh chun na hacmhainní agus na huirlisí is gá a chur ar fáil chun tacú le cigirí bia measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh an tionscail maidir leis an dlí faoi bhia agus chun tacú leis an tionscal an dlí a chomhlíonadh. Cé gurb é freagracht dhlíthiúil an tionscail é bia sábháilte a chur ar an margadh, tá an tÚdarás agus a pháirtithe sna gníomhaireachtaí oifigiúla freagrach as an bhfianaise a sholáthar lena dtaispeántar go bhfuil a sainordú á chomhlíonadh acu.

Ní oibríonn an tÚdarás leis féin. Tá comhar agus comhpháirtíocht ina bpríomhluachanna de chuid an Údaráis, agus aithnímid, chun ár misean a chomhlíonadh go gcaithfimid oibriú i gcomhpháirtíocht leis na gníomhaireachtaí oifigiúla agus i gcomhar le dreamanna eile. Lenár gconarthaí seirbhíse, chomh maith le cruinnithe an lucht bainistíochta sinsearaí le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, le Foras na Mara, leis an Údarás um Chosaint Iascaigh Mhara agus le Seirbhís Tréidliachta na nÚdarás Áitiúil, cinntítear go bhfuil sé ar ár gcumas a n-acmhainní teoranta a threorú chun díriú ar na réimsí a mbaineann an baol is airde leo do thomhaltóirí. Comhoibrímid le heagraíochtaí eile chun cur chuige comhtháite a éascú maidir le forfheidhmiú na reachtaíochta faoi bhia agus measúnú agus bainistíocht rioscaí.

In 2017, bhí ríméad orm comhaontuithe comhpháirtíochta úra a shíniú le Food Standards Scotland agus an Líonra Sláine Bia, lena gcinnteofar go mbeidh rochtain againn ar fhaisnéis agus ar shonraí i gcás go bhféadfadh cleachtas calaoiseach a bheith ar siúl laistigh den bhiashlabhra. Shínigh mé Meabhrán Tuisceana chomh maith le Bord Iascaigh Mhara agus chuireamar ár bplé leis an tÚdarás Rialála Táirgí Sláinte ar aghaidh ionas go mbeimis ábalta an inniúlacht agus an cumas ó eagraíochtaí a chéile a threisiú agus cuidiú linn seachadadh i gcoinne ár sainorduithe.

Gan iad sin agus comhpháirtíochtaí eile dá leithéid i bhfeidhm, ní bheadh sé ar chumas an Údaráis iad siúd a itheann bia a tháirgtear, a dhéantar, a phróiseáiltear nó a dháiltear in Éirinn a chosaint. Níl amhras ar bith ann go mbíonn níos mó comhsheasmhachta i bhforfheidhmiú agus comhtháthú feabhsaithe an chórais náisiúnta um rialú sábháilteachta bia mar thoradh ar chomhoibriú idirghníomhaireachta. Cinntítear lenár ndlúthchaidreamh oibre leo siúd níos faide i gcéin gur féidir linn faisnéis ríthábhachtach a chomhroinnt agus a mhalartú ar mhodh tráthúil i gcás go bhfuil baol ann do thomhaltóirí ó bhia a táirgeadh in Éirinn nó bia a iompórtáladh go hÉirinn, aimsithe ag na gníomhaireachtaí oifigiúla in Éirinn mar a bheith ina bhia baolach.

I measc na mbuaicphointí in 2017, arbh bhliain an-torthúil í, bhí comhdháil idirnáisiúnta rathúil maidir le calaois agus fíordheimhneacht bhia; foilsiú tuarascála ag Grúpa na bPáirtithe Leasmhara Campalabaictéir; teagmhas dea-bhainistithe a bhain le fipriníl in uibheacha; an cinneadh sonraí iomlána faoi na hOrduithe Forfheidhmiúcháin a fhoilsiú ar shuíomh gréasáin Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (FSAI); bearta úra AE chun aicriolaimíd i mbia a laghdú; feachtas lena chinntiú go gcuirfear faisnéis faoi ailléirginí ar an mbia neamhphacáistithe ar fad; treoir maidir le sábháilteacht bia ar dheonú bia do charthanais; treoir do ghnólachtaí bia agus bia á dhíol acu ar líne; comhdháil náisiúnta maidir le nuálaíocht bhia; treoir maidir le hainmhithe clóis in áitribh bhia; agus a lán rudaí eile.

Mar gheall ar chomhpháirtíochtaí agus rannpháirtíocht le gníomhaireachtaí amhail Gníomhaireacht Thuaisceart Éireann um Chaighdeáin Bhia, an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bhia, agus ár gcomhghleacaithe eile san Eoraip agus ar fud an domhain is féidir linn faisnéis thráthúil, chruinn agus láidir a chuidíonn linn inár ról a rochtain. Leanfaidh mé le measúnú agus monatóireacht a dhéanamh ar ár gcomhpháirtíochtaí lena chinntiú go bhfuil siad ábhartha agus láidir agus go soláthraíonn siad luach breise dár ngníomhaíochtaí. In 2016, thosaigh mé ag obair le gníomhaireachtaí sábháilteachta bia eile ar úsáid scéimeanna deimhnithe príobháideacha mar chuid den chreat um rialú bia agus cé nach bhfuil sé sin ina ghné de chuid chóras oifigiúil um rialú bia na hÉireann, leanfaidh mé le hathbhreithniú a dhéanamh ar shásraí agus ar thionscnaimh úra agus nuálacha trínar féidir níos mó éifeachtúlachta agus éifeachtachta a chur i gcuid oibre an Údaráis. Tá an tírdhreach rialála do bhia ag teacht chun cinn ar fud an domhain agus tá sé ríthábhachtach go leanann an tÚdarás le bheith rannpháirteach le húdaráis rialála eile ar fud an domhain agus a gcórais á bhforbairt acu ionas go mbeimid ábalta an dea-chleachtas a threisiú agus na cleachtais sin, nuair is ábhartha, a leabú isteach inár gcóras.

Leanfaimid le monatóireacht agus idirghabháil a dhéanamh más gá ar fud an bhiashlabhra, ó gheata na feirme go dtí an tábla. Is éard a bheidh i gceist leis sin monatóireacht a dhéanamh i gcomhair éilleáin cheimiceacha agus micribhitheolaíochta; measúnuithe riosca a dhéanamh ar ghuaiseacha bia; cigireacht a dhéanamh ar ghnólachtaí bia; agus teagmhais bhia a bhainistiú a bhaineann le ceisteanna a tharla in Éirinn nó a thionscain i dtíortha eile de chuid AE. Tabharfaimid tús áit do réimsí a bhféadfadh an éifeacht is airde a bheith acu ar an tomhaltóir a chosaint. Áirítear air sin a chinntiú go cloíonn an tionscal lena oibleagáidí dlíthiúla maidir le bia sábháilte a tháirgeadh, chomh maith le monatóireacht a dhéanamh ar na réimsí sin ina bhfuil an riosca is mó do shábháilteacht bia sa bhiashlabhra.

470

Cláraíodh os cionn 470 gnólacht bia úr in 2017 agus táthar ag dréim go méadóidh earnáil an bhia tuilleadh fiú.

24%

As na gnólachtaí bia a chuir faisnéis scríofa ar ailléirginí ar fáil, ní sholáthair ach 24% díobh sin an fhaisnéis sin mar is ceart.

88%

Theastaigh beart ceartaitheach a dhéanamh ar 88% díobh siúd ar a ndearnadh iniúchadh.

Sampla soiléir dá dtiomantas do thomhaltóirí a chosaint in 2017 ba ea ár bhfeachtas ailléirginí. Fuarthas in iniúchadh a rinne an tÚdarás nár chuir (32%) de ghnólachtaí bia faisnéis scríofa ar ailléirginí ar fáil do thomhaltóirí. As na gnólachtaí bia a chuir faisnéis scríofa ar ailléirginí ar fáil, ní sholáthair ach 24% díobh sin an fhaisnéis sin mar is ceart. San iomlán, theastaigh beart ceartaitheach a dhéanamh ar 88% díobh siúd ar a ndearnadh iniúchadh. Déanann formhór na ndaoine talamh shlán de gur féidir a gcuid bia a ithe gan baol míchuí ar bith. Mar sin féin, le haghaidh gach 3 duine as 100 in Éirinn, tá gá ann le bheith cúramach i gcónaí agus ailléirginí bia áirithe a sheachaint. Dóibh siúd, má itheann siad bianna ina bhfuil na hailléirginí sin, fiú rianmhéideanna dóibh, d'fhéadfadh frithghníomhuithe tromchúiseacha agus d'fhéadfadh iad a chur i mbaol a mbáis fiú mar gheall air sin. Tá lipéadú soiléir agus cruinn dá réir sin riachtanach chun iarmhairtí tromchúiseacha na ndaoine lena mbaineann a sheachaint.

Mar fhreagairt ar na torthaí sin, sheolamar feachtas fógraíochta ar fud na tíre chun tuilleadh feasachta a ardú i measc gnólachtaí bia maidir lena gceanglas dlíthiúil faisnéis chruinn faoi ailléirginí bia a chur ar taispeáint dá gcustaiméirí. Ba iad cuspóirí an fheachtais eolas a thabhairt arís do ghnólachtaí bia faoina bhfreagracht dhlíthiúil faisnéis scríofa faoi ailléirginí bia a bheith acu ar féidir é a aimsiú go furasta agus a bheidh inrochtana don tomhaltóir; comhlíonadh gnólachtaí bia maidir leis an reachtaíocht a mhéadú; agus an teachtaireacht a neartú gurb é tionchar bunaidh na reachtaíochta ar deireadh sláinte tomhaltóirí a chosaint maidir le hailléirginí i mbia.

Bhí íomhánna agus teanga san fheachtas a raibh éifeacht láidir leo chun an lucht suime a spreagadh chun rud éigin a dhéanamh. Bhí coincheap an fheachtais dírithe ar ghnólachtaí bia nach bhfuil dáiríre go leor faoi ailléirginí, agus bhí na fógraí deartha chun stangadh a bhaint as chun gníomhú. Tugadh chun suntais iontu do ghnólachtaí bia go bhfuil an fhreagracht orthu as an mbia a tháirgeann nó a dhíolann siad agus mura soláthraíonn siad faisnéis chruinn faoi ailléirginí bia d'fhéadfadh iarmhairt tromchúiseacha a bheith ann.

Imeacht suntasach eile d'fhoireann an Údaráis ba ea ár n-athlonnú go hoifigí úra. Ag deireadh mhí Dheireadh Fómhair 2017, d'athlonnaíomar go dtí an bhFoirgneamh Malartáin sa Lárionad Seirbhísí Airgeadais Idirnáisiúnta i mBaile Átha Cliath, ag fágáil inár ndiaidh ár suíomh ag Cúirt na Mainistreach i ndiaidh beagnach 19 mbliana.

Cuireadh a lán deiseanna inár láthair leis an athlonnú, is iad sin timpeallacht oibre níos réamhghníomhaí agus níos dearfaí a spreagadh, cleachtais oibre úra a chuimsiú, comhoibriú agus cumarsáid a dhéanamh ar bhealach níos éifeachtúil, ár gcultúr a athbhunú agus leas a bhaint as, agus an meall mór ar deireadh, ár gcroíluachanna a neartú agus a ghlacadh. I dtimpeallacht ina bhfuil athrú struchtúrach agus feidhmiúil ag tarlú, soláthraíonn ár luachanna treoir chun ár ngníomhaíochtaí a threorú. Mar gheall ar luachanna ár n-oibre foirne, meas, díograis, nuálaíocht, comhoibriú agus ionracas d'éirigh linn dul tríd an tréimhse athraithe seo agus leanfaidh siad ár dtreorú thairis sin. Is comhpháirteanna riachtanacha iad dár gcultúr agus tá siad an-tábhachtach maidir lenár n-iompar a chinneadh, a threorú agus bonn eolais a chur faoi.

Bhíomar ag pleanáil agus ag ullmhú le haghaidh athlonnú na hoifige ar feadh tamall maith. Gan an obair foirne agus an comhar thar barr, ní éireodh linn a bheith sa staid chéimnitheach atáimid ann anois. D'oibrigh baill na foirne ar a lán coistí agus grúpaí oibre lena chinntiú go bhfeidhmeoidh tionscadal an athlonnaithe go réidh. Tuaradh fadhbanna ag céim luath agus cuireadh bearta i bhfeidhm chun iad a mhaolú in am agus i dtráth. Bhí dea-chumarsáid ina príomh-chomhpháirt maidir le buarthaí a mhaolú le linn an phróisis.

> Ní oibríonn an tÚdarás leis féin. Tá comhar agus comhpháirtíocht ina bpríomhluachanna de chuid an Údaráis, agus aithnímid, chun ár misean a chomhlíonadh go gcaithfimid oibriú i gcomhpháirtíocht leis na gníomhaireachtaí oifigiúla agus i gcomhar le dreamanna eile.

Thug mé díograis chinntitheach faoi deara le linn na bliana i measc na foirne lena chinntiú gur ghlac an eagraíocht an t-athrú suímh seo agus bhain mé leas as an deis chun éirigh níos fearr agus oibriú ar mhodh níos éifeachtúa. Mar an gcéanna, tá an meas an-fhollasach. Chomh maith leis na deiseanna a luadh cheana, le hathrú sa timpeallacht soláthraítear seans iontach chun tosú ar bhealaí úra agus nuálacha oibre a chur chun feidhme – rinneadh seandoiciméid agus sean-earraí agus doiciméid agus earraí nár úsáideadh a stialladh agus a dhiúscairt (i gcomhréir leis na rialacháin maidir le cosaint sonraí) chun dramhaíl a laghdú agus athchúrsáil a dhéanamh nuair is féidir, agus rinneamar ár mbonneagar iomlán faisnéise agus teicneolaíochta (TF), lena n-áirítear ríomhairí agus freastalaithe a bhogadh agus a athlonnú, gan cur isteach ar an bhfoireann ní ba mhó nach mar a bhí riachtanach. Chuir an fhoireann iomlán méid suntasach ama agus fuinnimh isteach i bpleanáil an bhogtha agus ba maith liom aitheantas a thabhairt dó sin agus fíorbhuíochas a ghabháil leo.

Táim ag tnúth le leanúint lenár straitéis a chur chun feidhme thar na blianta amach romhainn agus, trí fhianaise, tionchar ár ngníomhaíochtaí ar thomhaltóirí a chosaint, caighdeáin bhia a ardú agus cultúr barr feabhais a chruthú laistigh dár dtionscal bia in Éirinn a léiriú. Tá gnólachtaí bia thar barr in Éirinn a bhfuil bia á tháirgeadh acu do na margaí intíre agus easpórtála, agus trí obair na ranna Rialtais agus gníomhaireachtaí stáit eile, aithnítear Éire mar 'an t-oileán bia'. Tagann an fhreagracht leis an staid sin as an mbia is sábháilte agus is féidir a tháirgeadh agus is é ról an Údaráis, trí oibriú i gcomhpháirtíocht, a léiriú go bhfuil an córas rialaithe bia is láidir agus is féidir againn. Creidim go n-éireoidh sé sin níos tábhachtaí fós fiú i gcomhthéacs Brexit.

Lena chinntiú gur féidir linn ár sainordú reachtach a sheachadadh teastaíonn foireann, agus tá sé de phribhléid mhór agam foireann ghairmiúil agus tiomanta a bheith agat laistigh den Údarás. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Roinn Sláinte, go háirithe leis an Aonad Bia, as a dtacaíocht leanúnach don Údarás agus go háirithe as leanúint le cead a thabhairt chun baill foirne a earcú chun folúntais atá tagtha chun cinn le roinnt blianta anuas a líonadh. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil chomh maith leis an Roinn Sláinte as a tacaíocht leis an mbogadh go dtí ár n-oifigí úra.

Ar deireadh, ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Ollamh Michael Gibney, Cathaoirleach an Bhoird agus leis na comhaltaí Boird as a dtacaíocht agus a dtreoir leanúnach le linn na bliana. Thar ceann an Údaráis, ba mhaith liom fíorbhuíochas a ghabháil leis an Ollamh Gibney as a dhíograis agus a thiomantas don Údarás ó bunaíodh é in 1998. Ba mhaith liom gach rath a ghuí air ina shaothar amach anseo nuair a thiocfaidh deireadh lena théarma mar Chathaoirleach i dtús 2018. Táim ag tnúth le leanúint le bheith ag obair go dlúth leis an mBord agus leis an gCathaoirleach úr, leis an bhfoireann laistigh den Údarás, leis an gCoiste Eolaíoch, leis an gComhairle Chomhairleach um Shábháilteacht Bhia, leis na gníomhaireachtaí oifigiúla, leis na saotharlanna Stáit agus na fóraim thionscail, agus ár straitéis úr á seachadadh againn sa dá bhliain amach romhainn.

An Dr Pamela A. Byrne
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Maidir le hÚdarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An Bonn Dlíthiúil

Bunaíodh an tÚdarás in 1998 faoi Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998[1] (I.R. Uimh. 29 de 1998 arna leasú) mar ghníomhaireacht neamhspleách de chuid an Rialtais atá an fhreagracht aige as an reachtaíocht faoi bhia a fhorfheidhmiú in Éirinn. Achtaíodh an tAcht seo i mí Iúil 1998 agus tháinig sé i bhfeidhm an 1 Eanáir 1999.

Is é príomhfheidhm Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann gach beart réasúnta a dhéanamh lena chinntiú go gcomhlíonann an bia a itear, a tháirgtear, a dháiltear nó a chuirtear ar an margadh sa Stát na caighdeáin is airde maidir le sábháilteacht agus sláinteachas bia atá ar fáil le réasún agus a chinntiú go gcloíonn bia leis na ceanglais dhlíthiúla, nó más cuí leis na cóid dea-chleachtais aitheanta.

Comhlacht forfheidhmiúcháin rialála náisiúnta reachtúil, neamhspleách agus bunaithe ar eolaíocht is ea an tÚdarás, atá tiomanta don tsláinte phoiblí agus leasanna tomhaltóirí a chosaint sa réimse sábháilteachta agus sláinteachais bia. Tagann sé faoi choimirce an Aire Sláinte agus tá bord 10 Comhaltaí aige faoi láthair. Tá Coiste Eolaíoch de 15 comhaltaí aige chomh maith a chuidíonn leis an mBord agus a thugann comhairle dó. Dá bhrí sin, cuirtear san áireamh i gcinntí a bhaineann le sábháilteacht bia an chomhairle agus an fhaisnéis is déanaí agus is fearr atá ar fáil.

Baineann gach rud a dhéanann an tÚdarás lena chinntiú go bhfuil fáil ag daoine in Éirinn ar sholáthar bia shábháilte agus ar fhaisnéis fhírinneach faoin mbia a itheann siad. Tríd an méid atá á dhéanamh aige, tá tomhaltóirí bia Éireannaigh thar lear á gcosaint ag an Údarás chomh maith. Tá gníomhaíochtaí an Údaráis tábhachtach maidir le taca a chur faoi shláinte shochaí na hÉireann agus faoi fhás eacnamaíoch na hÉireann.

Is é an mbonn faoi shochaí shláintiúil agus faoi gheilleagar atá ag feidhmiú go ndéanann daoine sláintiúla roghanna eolasacha faoin mbia a itheann siad. Aithnítear i *Ráiteas Straitéise na Roinne Sláinte, 2016–2019*[2] an tábhacht a bhaineann lena chinntiú go bhfuil na creataí dlíthiúla, na beartais agus na struchtúir ábhartha iomchuí i bhfeidhm chun na caighdeáin is airde um shábháilteacht bia a bhaint amach agus chun a cuspóir foriomlán a bhaint amach maidir le tacú le daoine chun saol sláintiúil agus neamhspleách a bheith acu. D'fhéadfadh géar-éifeachtaí sláinte a bheith ag baictéir, víris agus ceimiceáin neamh-inmhianaithe i mbia ar dhaoine aonair (e.g. gaistreintríteas) agus éifeachtaí ainsealacha sláinte (e.g. ailse) agus bíonn tionchar suntasach aige sin ar an gcáilíocht beatha. Chomh maith leis sin, bíonn tionchar ag iarmhairtí nimhithe bia ar an leibhéal sochaíoch ar an ngeilleagar trí neamhábaltacht oibriú chomh maith le costais as cúram sláinte agus costais leasa shóisialaigh. Cé nach ndearnadh staidéar ar bith in Éirinn ar na costais sláinte a bhaineann le tinneas a bhaineann go sonrach le bia, ríomhadh i staidéar safefood in 2007 an costas a bhaineann le gaistreintríteas in Éirinn ag €101 milliún in aghaidh na bliana. Dá réir sin, ciallaíonn soláthar bia níos sábháilte feabhsuithe ar shaol mhuintir na hÉireann trí rátaí breoiteachta laghdaithe, costais sláinte agus leasa níos ísle agus táirgiúlacht eacnamaíoch mhéadaithe.

Is í an déantúsaíocht bhia agus deochanna an earnáil dhúchasach is mó in Éirinn, ina bhfuil 56,000 duine fostaithe go díreach agus lena mbaineann easpórtálacha de os cionn €12.6 billiún chuig 180 tír.[3] Tá an fhostaíocht agus na heaspórtálacha araon téarnaithe ar leibhéil 2009, sin nó tá siad níos airde ná leibhéil 2009. Lena chois sin, tá sé measta go bhfuil thart ar 56,000 fostaí indíreach bainteach leis an earnáil, chomh maith le dhá oiread sin d'fheirmeoirí.[4] Is é déantúsaíocht táirgí bia agus deochanna an tionscal dúchasach tábhachtach is mó in Éirinn, lena mbaineann láimhdeachas €27.5 billiún.

Tá an earnáil bhia agus deochanna comhtháite go domhain sa gheilleagar níos leithne, ag caitheamh €18 mbilliún in aghaidh na bliana ar thomhaltas idirmheánach in earnálacha eile agus €2.1 billiún eile ar chúiteamh fostaithe. Is ionann é agus 94% d'iomlán na sreafaí táirgí seachtracha ó earnáil talmhaíochta.

Tá sé scaipthe ar fud na tíre agus tá sé ina spreagadh láidir don fhorbairt réigiúnach, arb ionann é agus 9.7% d'iomlán na fostaíochta sna ceithre réigiún is laige ón taobh eacnamaíoch de (Réigiúin an Lár-Oirthir, na Teorann, Lár na Tíre agus an Oirdheiscirt). Chomh maith le freastal ar na margaí baile grósaeireachta agus seirbhíse bia, tá an tionscal an-idirnáisiúnaithe agus easpórtálann sé chuig 180 tír. Coimeádann sé seasamh margaidh substainteach sa Ríocht Aontaithe (RA), margaí eile AE, agus margaí idirnáisiúnta.

1 https://www.fsai.ie/legislation/fsai_act_related.html

2 http://health.gov.ie/wp-content/uploads/2016/12/DoH-SoS-2016-2019-Final-En.pdf

3 http://www.fooddrinkireland.ie/Sectors/FDI/FDI.nsf/vPages/Food_Industry~food-industry!OpenDocument

4 https://www.agriculture.gov.ie/media/migration/foodindustrydevelopmenttrademarkets/agri-foodandtheeconomy/foodwise2025/Final2017ReportFutureSkillsNeedsFoodDrinkSector130417.pdf

In *Food Wise 2025*, tuarascáil Choiste Straitéise Agraibhia na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara 2025, leagtar amach plean comhtháite, straitéiseach maidir le forbairt na hearnála agraibhia thar na deich mbliana amach romhainn. Ar bhonn sonraí atá ar fáil agus trí na gníomhaíochtaí a sainaithníodh sa tuarascáil a dhéanamh, leag an Coiste na réamh-mheastacháin fáis seo a leanas amach, agus creideann sé gur féidir iad a bhaint amach faoi 2025:

85%

Méadú 85% go €19 mbilliún a dhéanamh ar luach na easpórtálacha agraibhia.

13bn

Méadú 70% a dhéanamh ar an luach a chuirtear leis na hearnálacha agraibhia, iascaigh agus adhmaid go dtí sa bhreis ar €13 bhilliún.

65%

Méadú 65% go beagnach €10 mbilliún a dhéanamh ar luach an táirgthe phríomhúil.

23,000

23,000 post díreach a chruthú san earnáil agraibhia feadh an bhiashlabhra ar fad ón táirgeadh príomhúil go dtí forbairt táirgí ard-bhreisluacha.

Teastaíonn leibhéal ard muiníne idirnáisiúnta i gcóras sábháilteachta bia na hÉireann d'fhás in easpórtálacha bia. Lena rá go simplí, níl margadh ar bith ann le haghaidh bia atá baolach. Éiríodh obair an Údaráis maidir le sábháilteacht sholáthar bia na hÉireann a chinntiú níos suntasaí arís má réadaítear na réamh-mheastacháin sin.

Comhdháil maidir le Fíordheimhneacht agus Sláine Bia

Thionóil an tÚdarás comhdháil idirnáisiúnta dhá lá, i gcomhpháirtíocht le safefood, chun faisnéis a chomhroinnt agus chun iniúchadh a dhéanamh ar na dúshláin a bhaineann le sábháilteacht agus sláine agus fíordheimhneacht an tslabhra soláthair bia dhomhanda. D'fhreastail os cionn 300 toscaire ar an gcomhdháil *Safeguarding the Food Chain – Protecting Authenticity and Integrity*. Léirigh saineolaithe náisiúnta agus idirnáisiúnta go dteastaíonn comhar idirghníomhaireachta agus léargas faoi stiúir faisnéise chun leibhéil calaoise bia atá ag méadú a chomhrac chun an biashlabhra agus ar deireadh leasanna agus sláinte tomhaltóirí a chosaint.

Sa phictiúr ag an gcomhdháil tá (c-d): An Dr Pamela Byrne, Príomhfheidhmeannach, Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann; an tUasal Phil Hogan, an Coimisinéir Eorpach do Thalmhaíocht agus Forbairt Tuaithe; agus an tUasal Ray Dolan, Príomhfheidhmeannach, *safe*food.

Cad a Dhéanann an tÚdarás

Tá an tÚdarás freagrach as:

- Tús áite a thabhairt go hiomlán do leasanna tomhaltóirí
- Comhairle a chur ar fáil d'Airí, rialtóirí, tionscal an bhia agus tomhaltóirí maidir le ceisteanna um shábháilteacht bia
- Seachadadh comhordaithe agus réidh seirbhísí sábháilteachta bia ar ardchaighdeán atá comhaontaithe ag na gníomhaireachtaí éagsúla Stáit lena mbaineann a chinntiú
- A chinntiú go gcloíonn bia leis na ceanglais dhlíthiúla, nó más iomchuí, le cóid dea-chleachtais aitheanta
- Oibriú le tionscal an bhia chun a thiomantas do tháirgeadh bia shábháilte a bhaint amach
- Caighdeáin bhia bunaithe ar mheasúnú láidir eolaíochta agus riosca a shocrú
- Bainistíocht riosca i ndáil le gníomhaireachtaí túslíne agus earnáil an bhia, agus rioscaí a chur in iúl do thomhaltóirí, do ghairmithe sláinte poiblí agus do thionscal an bhia.

Is é sainchúram an Údaráis an dlí faoi bhia a fhorfheidhmiú, a chomhordaítear trí bheith ag oibriú i gcomhpháirtíocht le húdaráis rialála bia eile. Déanann líonra gníomhaireachtaí oifigiúla an reachtaíocht faoi bhia a fhorfheidhmiú thar ceann an Údaráis trí chlár conarthaí seirbhíse ar a ndéanann an tÚdarás monatóireacht. Déanann an tÚdarás tuairisc maidir le gníomhaíochtaí na ngníomhaireachtaí chomh maith, agus lorgaíonn sé feabhas agus cuntasacht leanúnach trí chlár iniúchtaí rialta.

Déanann baill foirne ó na gníomhaireachtaí oifigiúla a oibríonn faoi chonradh seirbhíse leis an Údarás feidhmeanna cigireachta agus maoirseachta i níos mó ná 49,000 gnólacht bia, lena chinntiú go gcomhlíontar na caighdeáin dhlíthiúla agus na cóid dea-chleachtais. Tá réimse beart rialaithe faoi láimh oifigigh chigireachta i gcás neamhchomhlíonadh an dlí faoi bhia, lena n-áirítear dúnadh gnólachtaí agus bia a choinneáil. Déanann an tÚdarás maoirseacht chomh maith ar chlár monatóireachta agus faireachais i gcomhar leis na gníomhaireachtaí oifigiúla agus na comhlachtaí seachtracha a thomhaiseann neamhchosaint ar mhiocrorgánaigh agus ceimiceáin dhíobhálacha i réim bia na hÉireann. Tá na sonraí ó na cláir sin ina gcuid de bhunús straitéisí rialaithe agus coisc an Údaráis, ag cinntiú go dtugtar tús áite go hiomlán do leasanna tomhaltóirí.

Rinne an tÚdarás bainistíocht ar thart ar 600 teagmhas agus éigeandáil bia in 2017, agus cinntíonn sé go coinníonn sé na páirtithe leasmhara ar an eolas trí chumarsáid rialta agus rabhaidh ar aisghairmeacha agus aistarraingtí bia i gcás riosca ar shláinte tomhaltóirí. Mar an pointe teagmhála náisiúnta don Chóras Mear-Rabhaidh Eorpach um Bia don Duine agus d'Ainmhithe agus do Líonra Idirnáisiúnta um Údaráis Sábháilteachta Bia na hEagraíochta Domhanda Sláinte, déileálann an tÚdarás leis na mílte rabhadh gach bliain. Áirítear ar an obair chomh maith dul i ngleic le coireacht bhia, rud a bhaineann le himscrúduithe fairsinge a dhéanamh le líon comhlachtaí seachtracha lena n-áirítear na Seirbhís Chustaim na gCoimisinéirí Ioncaim, an Garda Síochána agus na húdaráis inniúla a bhfuil ról acu i rialuithe oifigiúla um shábháilteacht bia.

Tá an eolaíocht fós ag croílár an Údaráis. Cuireann fianaise eolaíoch neamhspleách taca faoi chomhairle an Údaráis d'airí Rialtais maidir le ceisteanna um shábháilteacht bia agus um chothú. Cinntíonn foireann eolaíocha agus baill de Choiste agus d'Fhochoistí Eolaíocha an Údaráis go bhfuil an obair ar fad, ó ghnáthchinnteoireacht laethúil go dtí obair ar mheasúnú riosca, bunaithe ar fhianaise. Leanann an tÚdarás forbairtí domhanda san eolaíocht agus teicneolaíocht bhia, i measúnú riosca, bainistíocht riosca agus i seirbhísí oifigiúla rialaithe bia agus cuireann sé leo chomh maith.

Oibríonn an tÚdarás i gcomhpháirtíocht leis an tionscal agraibhia chun tiomantas an tionscail a fháil maidir le táirgeadh agus margaíocht bianna sábháilte a bheidh lipéadaithe mar is ceart. Oibríonn sé i gcomhar leis an mBord Bia agus an Údarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann chun caighdeáin agus scéimeanna a bhunú chun na leibhéil is airde sábháilteachta agus sláinteachais bia i dtáirgeadh bia na hÉireann a chinntiú. Déanann an tÚdarás bainistíocht ar sheirbhís Comhairle ar Líne do na páirtithe leasmhara uile atá ar fáil cúig lá sa tseachtain agus a ghlacann thart ar 11,000 glao sa bhliain.

Tá tiomantas láidir ag an Údarás don tábhacht a bhaineann le sábháilteacht bia agus na rioscaí lena mbaineann a chur in iúl, agus faisnéis thráthúil, bhríoch agus saincheapa a chur ar fáil do dhaoine. Is é suíomh gréasáin an Údaráis a fhuinneog siopa don domhan agus bhí beagáinín os cionn ná dhá mhilliún amharc leathanaigh aige agus tugadh níos mó ná aon mhilliún cuairt air in 2017. Tá gníomhaíochtaí forfheidhmiúcháin agus foinsí faisnéise an Údaráis comhlánaithe ag feachtais feasachta agus comhairle agus treoir phraiticiúil do thionscal an bhia, chun é a dhéanamh níos éasca do ghnólachtaí na rialacháin a thuiscint agus cloí leo, agus leagtar béim ar ualach an chomhlíonta ar ghnólachtaí bia beaga a íoslaghdú.

An Dóigh a nOibríonn an tÚdarás

Forfheidhmíonn an Údarás an reachtaíocht faoi bhia trí chonarthaí seirbhíse le 33 gníomhaireacht oifigiúil agus cuirtear an bonn reachtúil riachtanach ar fáil ina leith leis an Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998.

Ba iad seo a leanas na gníomhaireachtaí oifigiúla a bhí ag obair faoin gcomhaontú conarthaí seirbhíse seo in 2016: Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte; an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara; an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara; 28 údarás áitiúil; an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann; agus Foras na Mara. Is é ról an Údaráis comhordú agus monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí na ngníomhaireachtaí oifigiúla sin, trí na conarthaí seirbhíse, ina leagtar síos leibhéal agus caighdeán comhaontaithe maidir leis an obair a dhéanann na gníomhaireachtaí oifigiúla maidir le gníomhaíocht sábháilteachta bia. Maireann na conarthaí seirbhíse sin ar feadh trí bliana ach is féidir athbhreithniú a dhéanamh orthu ar iarratas ón Údarás nó ón ngníomhaireacht oifigiúil i rith an ama sin. Tionóltar cruinnithe rialta leis an lucht bainistíochta sinsearaí i ngach gníomhaireacht agus leis na bainisteoirí líne atá freagrach as iniúchadh agus anailís a dhéanamh.

Leanann Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) de sheirbhísí anailíseacha saotharlann ceimiceach agus micribhitheolaíochta a sholáthar faoi théarmaí na gconarthaí seirbhíse. Cuireann trí shaotharlann anailísí phoiblí agus sé shaotharlann mhicribhitheolaíochta an tseirbhís seo ar fáil. Cuireann an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara seirbhísí suntasacha anailíseacha saotharlainne ar fáil fosta. Mar a chéile le Ballstáit uile AE, tá Plean Rialúcháin Náisiúnta ag Éirinn, ar ceanglas é maidir le rialacháin Eorpacha um rialuithe oifigiúla bia. Cumhdaítear sábháilteacht bia, sláinte agus leas ainmhithe, beatha ainmhithe agus sláinte plandaí leis sin. Tá an tÚdarás freagrach as na gnéithe faoi bhia an phlean.

Seimineár na nGnólachtaí Nuathionscanta Beaga

D'óstáil an tÚdarás seimineár *Gnólachtaí Nuathionscanta Beaga* chun sainchúnamh agus sainchomhairle a chur ar fáil dóibh siúd atá ag obair i ngnólacht bia nó atá ag smaoineamh ar ghnólacht bia beag úr a chur ar bun. Sholáthair saineolaithe éagsúla comhairle ar thopaicí lena n-áirítear conas bia a bhainistiú go sábháilte; cad le bheith ag súil leis ó chigireacht; gnólacht bia beag a chlárú agus a reáchtáil; ceanglais ghinearálta lipéadú bia; ceanglais le haghaidh oiliúint ar shábháilteacht bia; conas inrianaitheacht a chur chun feidhme i do ghnólacht bia; forbairt táirgí bia agus an iliomad foinsí faisnéise atá ar fáil ón Údarás. Bhí cás-staidéir ann a rinne cuideachtaí áitiúla inar chomhroinn siad a léargas pearsanta maidir le gnólacht bia beag a chur ar bun agus a reáchtáil. Bhí seastáin faisnéise ag Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS), Teagasc, Ag Tacú le FBManna, ag an Údarás Sláinte agus Sábháilteachta, ag Microfinance Ireland agus ag Corparáid Baincéireachta Straitéisí na hÉireann ag an imeacht ag cur sainfhaisnéise agus léargas úsáideach ar fáil.

Mar a chéile le Ballstáit uile AE, tá Plean Rialúcháin Náisiúnta ag Éirinn, ar ceanglas é maidir le rialacháin Eorpacha um rialuithe oifigiúla bia. Cumhdaítear sábháilteacht bia, sláinte agus leas ainmhithe, beatha ainmhithe agus sláinte plandaí leis sin.

Rannpháirtíocht an Lucht Tionscail

Cé go bhfuil an tionscal bia freagrach go príomha as sábháilteacht bia ar mhargadh na hÉireann, is é ról maoirseachta agus forfheidhmiúcháin atá ag an Údarás. Dá réir sin, oibríonn an tÚdarás leis an tionscal chun comhlíontacht a spreagadh agus chun go mbeidh gnólachtaí bia feasach faoina bhfreagrachtaí. Le linn 2017, lean an tÚdarás lena rannpháirtíocht le tionscal an bhia ar a lán leibhéal chun an gá don earnáil freagracht a ghlacadh as bia sábháilte a tháirgeadh agus a chur ar an margadh a neartú agus feabhas a chur ar chaighdeáin sábháilteachta agus sláinteachais bia.

Chun na críche sin, d'óstáil an tÚdarás roinnt cruinnithe lena cheithre fhóram tionscail (féach Aguisín 1 le haghaidh liosta de na comhaltaí). Cuirtear ardán ar fáil leo sin d'earnálacha áirithe de thionscal an bhia chun ceisteanna bainteacha a ardú agus faisnéis thábhachtach a fháil ón Údarás.

FÓRAM NA gCEARDAITHE

Tugann Fóram na gCeardaithe grúpa ilchineálach de tháirgeoirí bia speisialtóra le chéile agus cuireann sé deis ar fáil dóibh chun saincheisteanna sábháilteachta bia maidir leis an earnáil cheardbhia a phlé leis an Údarás. Is ardán atá san Fhóram don Údarás agus na táirgeoirí chun teacht ar chomhthuiscint ar ról a chéile i soláthar bia d'ardchaighdeán atá sábháilte don tomhaltóir. Cruthaíonn sé líonra teagmhálacha a úsáidtear taobh amuigh de chruinnithe foirmiúla chun fadhbanna a thagann chun cinn san earnáil maidir le forfheidhmiú na reachtaíochta faoi bhia a réiteach. Ina theannta sin, cuireann an Fóram deis ar fáil chun plé a dhéanamh ar thograí reachtacha úra agus an tionchar a d'fhéadfadh a bheith acu ar cheardaithe. Is acmhainn luachmhar é do tháirgeoirí ceardbhia agus don Údarás agus cabhraíonn sé le gach duine atá i gceist tabhairt faoi chosaint tomhaltóirí i dtaca le táirgeadh raon éagsúil ceardbhia a éascú. Tháinig an Fóram na gCeardaithe le chéile uair amháin i mí na 2017. I measc cuid de na saincheisteanna a pléadh ag an gcruinniú bhí Brexit; rialachán an tionscail cáis; gliofosáit; ballraíocht ar na bhFóram agus téarmaí tagartha an Fhóraim; agus nuashonrú ar ghníomhaíochtaí Teagasc is ábhar suime ag earnáil an cheardbhia.

Catex 2017

Bhí seastán faisnéise ag an Údarás ag Catex 2017, a tionóladh san RDS, Baile Átha Cliath, an 21-23 Feabhra 2017. Is é an seó seirbhíse bia agus fáilteachais is mó in Éirinn agus tugtar 200 taispeántóir agus 11,000 cuairteoir le chéile ann. D'iarr cuairteoirí ar sheastán an Choimisiúin faisnéis faoi ghnólacht bia a chur ar bun, reachtaíocht maidir le sábháilteacht bia, lipéadú bia, ailléirginí agus calraí a chur ar bhiachláir agus AGPRC.

AN FÓRAM MIONDÍOLA

Tá ionadaithe ó na príomhshlabraí ollmhargaidh agus ó na príomhghrúpaí siombaile a fheidhmíonn in Éirinn ina gcuid den Fhóram Miondíola. Feidhmíonn an Fóram mar mheicníocht úsáideach chun cur le tuiscint ar an reachtaíocht ar bhia agus chun comhairle faoi shábháilteacht bia a scaipeadh agus dea-chleachtas a roinnt. Tháinig an Fóram Miondíola le chéile uair amháin in 2017. Is iad na príomh-shaincheisteanna a pléadh treoir maidir le fógraíocht bia ar líne; frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh; *Campalabaictéar*; táirgí orgánacha a dhíol; lipéadú alcóil; fuílleach bia; feachtas faisnéise ailléirginí an Údaráis; solúbthacht na hAnailíse Guaise agus Pointí Rialúcháin Criticiúla (AGPRC) solúbthacht do mhiondíoltóirí beaga; agus Brexit.

AN FÓRAM SEIRBHÍSE BIA

Tagann comhaltaí an Fhóraim Seirbhíse Bia ó ghnólachtaí lónadóireachta, ó ghnólachtaí seirbhís bhia agus ó na heagraíochtaí a dhéanann ionadaíocht ar a son. Baintear leas as an bhFóram chomh maith chun comhairle ar shábháilteacht bhia a scaipeadh, dea-chleachtas a roinnt agus feabhas a chur ar an tuiscint ar an reachtaíocht bhia iomchuí. Tháinig an Fóram Seirbhíse Bia le chéile uair amháin in 2017. Ba iad na príomhcheisteanna a pléadh feachtas faisnéise ailléirginí an Údaráis; ceanglais maidir le faisnéis faoi ailléirginí le haghaidh gnólachtaí 'carrsheirbhíse'; fuílleach bia; nuashonrú go I.S. 340: Sláinteachas san Earnáil Lónadóireachta; caora reoite; modúil ríomhfhoghlama an Údaráis; Rialachán (AE) 2017/625 maidir le rialuithe oifigiúla; comhsheasmhacht an fhorfheidhmiúcháin; agus fiosrúcháin chuig an Líne Chomhairle ó lónadóirí.

Comhchruinniú nuabhunaithe is ea Fóram na Rioscaí agus na mBagairtí atá ag teacht chun cinn (ERTF) idir baill déantúsaíochta bia Food Drink Ireland (FDI) agus an tÚdarás. Is é cuspóir an Fhóraim eolas a fhorbairt agus faisnéis neamhiomaíoch agus neamhrúnda a chomhroinnt.

AN COISTE SÁBHÁILTEACHTA SLIOGIASC MOILEASCACH

Is é an Coiste Sábháilteachta Sliogiasc Moileascach an coiste náisiúnta páirtithe leasmhara maidir le Clár Monatóireachta Sliogiasc na hÉireann. Tá sé d'aidhm leis an gClár a chinntiú nach gcuirtear ach sliogéisc shábháilte ar an margadh. Bíonn ionadaithe ar an gCoiste, ar a ndéanann an tÚdarás cathaoirleacht, ó na gníomhaireachtaí oifigiúla, ón mBord Iascaigh Mhara, ón tionscal sliogiasc agus ó ghrúpaí páirtithe leasmhara eile. Le linn 2017, tháinig an Coiste le chéile ceithre huaire agus pléadh raon leathan saincheisteanna amhail comhordú samplaí, teagmhais biotocsaine agus cáilíocht uisce sliogiasc. Choinnigh an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara agus Foras na Mara an Coiste cothrom le dáta i ndáil leis an suirbhé bonnlíne leanúnach AE maidir le noraivíreas, taighde ar an láithreacht fhéideartha teitrideatocsain, agus forbairtí laistigh den Eoraip. Rinne an Coiste maoirseacht ar na hathbhreithnithe ar na cóid cleachtais maidir le biotoscsaine agus micribhitheolaíocht faoi gClár. Sholáthair comhaltaí an Choiste aiseolas úsáideoirí d'Fhoras na Mara de réir mar a seoladh bunachar sonraí úr maidir le biotocsain blás algach díobhálach, agus thacaigh na páirtithe leasmhara le Foras na Mara leis na gComhdháil Idirnáisiúnta ar Shábháilteacht Sliogiasc Moileascach a óstáil.

FÓRAM NA RIOSCAÍ AGUS NA mBAGAIRTÍ ATÁ AG TEACHT CHUN CINN

Comhchruinniú nuabhunaithe is ea Fóram na Rioscaí agus na mBagairtí atá ag teacht chun cinn (ERTF) idir baill déantúsaíochta bia Food Drink Ireland (FDI) agus an tÚdarás. Is é cuspóir an Fhóraim eolas a fhorbairt agus faisnéis neamhiomaíoch agus neamhrúnda a chomhroinnt maidir le:

- Rioscaí atá ag teacht chun cinn do shláinte tomhaltóirí ó ghuaiseacha úra agus ó ghuaiseacha atá ag athrú sa bhiashlabhra
- Bagairtí atá ag teacht chun cinn ar shláinte agus ar leasanna tomhaltóirí ó ghníomhaíocht chalaoiseach sa bhiashlabhra, lena n-áirítear truaillmheascadh agus ionadú comhábhar.
- Bagairtí atá ag teacht chun cinn ar shláine chóras bia na hÉireann.

Tháinig an Fóram le chéile dhá uair in 2017. Phléigh sé saincheisteanna lena n-áirítear modhanna chun fíordheimhneacht bhia a bhrath, obair *safe*food ar éifeacht an athraithe aeráide ar an tionscal déiríochta, agus iarrachtaí ag gníomhaireachtaí Rialtais, comhlachtaí cúram sláinte agus páirtithe leasmhara in Éirinn chun dul i ngleic leis an bhfrithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh. Sholáthair an Fóram ionchur i gcomharthaí an riosca atá ag teacht chun cinn a scaip Líonra Malartaithe Rioscaí atá ag Teacht chun Cinn de chuid an Údaráis Eorpaigh um Shábháilteacht Bhia (EREN), agus phléigh sé chomh maith obair leanúnach ar fhíordheimhneacht bhia an Údaráis, chomh maith le haiseolas ó ghníomhaíochtaí faire na fáistine an tionscail féin.

Comhoibriú Eile

Le linn 2017, lean an tÚdarás dá chomhoibriú le roinnt eagraíochtaí in Éirinn agus thar lear araon. Leanadh dá dhlúth-chomhar agus dá dhlúth-chomhoibriú le Gníomhaireacht Thuaisceart Éireann um Chaighdeáin Bhia chomh maith tacaítear leis sin agus trí mheabhrán tuisceana a ceapadh lena chinntiú go mbeidh comhoibriú tapa, éifeachtach ann i gcás teagmhas bia agus go ndéanfar comh-fhorfheidhmiú ar chúrsaí sa dá dhlínse. Sa mheabhrán tuisceana idir Gníomhaireacht na Loch agus an tÚdarás cumhdaítear an cúnamh a chuireann Gníomhaireacht na Loch ar fáil chun oibriú Chlár Monatóireachta Sliogiasc na hÉireann i Loch Feabhail agus Loch Cairlinn a éascú. In 2017, lean an tÚdarás ag obair le *safe*food ar réimse comhleasa.

Cuireann an tÚdarás le Coiste Comhairle Eolaíoch an Lárionaid Faire um Chosaint Sláinte FSS. Tá comhaontú rúndachta ag an Údarás leis an Riarachán Bia agus Drugaí sna Stáit Aontaithe chomh maith. In 2017, rinneamar ár Meabhrán Tuisceana le Bord Iascaigh Mhara a athnuachan agus shíníomar Comhaontú um Chomhroinnt Sonraí leis an Líonra Sláine Bia agus Food Standards Scotland.

Tá an tÚdarás ina rannpháirtí gníomhach ar roinnt coistí eile ó eagraíochtaí eile, a bhfuil sé de chuspóir acu caighdeáin in earnáil an bhia a ardú agus a chothú. Áirítear ar na heagraíochtaí sin: Cumann Búistéirí Ceirde na hÉireann; Bord Bia; Údarás Craolacháin na hÉireann; Food Drink Ireland; Global TRUST Certification; National Heart Alliance; National Hygiene Partnership agus an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann. Tá an tÚdarás páirteach fosta sa tionscnamh um Bia Sláintiúil do Chách, a dhéanann iarracht dul i ngleic le bochtaineacht bhia trí infhaighteacht agus inacmhainneacht bia shláintiúil agus rochtain air a chur chun cinn i gcomhair grúpaí ar ioncaim ísle.

Déanann an tÚdarás cathaoirleacht ar na Cleachtóirí um Fhorfheidhmiú an Dlí faoi Bhia, grúpa AE de chigirí agus de phearsanra saotharlainne atá bainteach i bhforfheidhmiú an dlí faoi bhia, agus glacann sé páirt chomh maith i ngrúpa na gCeann um Ghníomhaireachtaí Sábháilteachta Bia na hEorpa atá nuabhunaithe. Anuas air sin, glacann an tÚdarás páirt i gcruinniú domhanda rialtais le rialtas maidir le húsáid scéimeanna deimhnithe príobháideacha i gcomhthéacs rialuithe oifigiúla.

Cuidíonn an tÚdarás le gníomhaireachtaí i dtíortha eile a mheasann gur eiseamláir é an tÚdarás do ghníomhaireachtaí náisiúnta aonair um rialú bia. Lena chois sin, leanann an sé le cur le Córais Bianna Inbhuanaithe na hÉireann, tionscnamh ag Fiontraíocht Éireann agus an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara chun saineolas sábháilteachta bia, eolaíoch, teicniúil, beartais agus agraibhia a chur ar fáil chun tacú le forbairt thar lear.

In 2017, thug dhá chomhalta den Údarás cuairt ar Vítneam i gclár a d'eagraigh an Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála mar chuid de chlár idirnáisiúnta forbartha um Chabhair Éireannach sa tíre sin. Tugadh faoin misean i ndiaidh cuairt a thug toscaireacht Airí ó Vítneam in 2015. Ba é an aidhm, ar an gcéad dul síos, buaileadh le sraith gníomhaireachtaí/Aireachtaí bia ó Vítneam chun plé a dhéanamh faoi rialuithe bia ansin agus comhar féideartha amach anseo leis an Údarás agus, den dara dul síos, oiliúint a chur ar fáil ar rialuithe sábháilteachta bia do ghníomhaireacht amháin, an Rannóg Náisiúnta um Dhearbhú Cáilíochta Agraibhia-Foraoiseachta-Iasaigh, a bhfuil teagmháil á déanamh ag Cúnamh Éireann leo go dtí seo. D'íoc Cúnamh Éireann na costais ar fad ar an Údarás.

Tá an tÚdarás ina chomhalta den Choimisiún Idirnáisiúnta maidir le Sonraíochtaí Micribhitheolaíochta do Bhianna. Tá sé ina phointe teagmhála náisiúnta chomh maith don Líonra Idirnáisiúnta um Údaráis Sábháilteachta Bia (INFOSAN), comhthionscadal idir an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte agus an Eagraíocht Bia agus Talmhaíochta. Bíonn 177 Ballstát rannpháirteach ann i ngnáthmhalartú faisnéise go rialta maidir le ceisteanna sábháilteachta bia, ag roinnt taithí agus saineolais, agus éascaíonn sé rochtain thapa i gcás éigeandálaí sábháilteachta bia.

Cuidíonn an tÚdarás le gníomhaireachtaí i dtíortha eile a mheasann gur eiseamláir é an tÚdarás do ghníomhaireachtaí náisiúnta aonair um rialú bia.

Comhdháil um Nuálaíocht Bhia

Thionóil an tÚdarás comhdháil chun an mhistéir a bhaint as na rialacháin i ndáil le bianna nuálacha agus úra a chur ar mhargadh AE. D'fhreastail os cionn 150 fiontraí, taighde agus gnólacht bia ar an gcomhdháil *Food Innovation – New Foods and Food Technologies* a raibh suim acu i mbianna úra, comhábhair bhia agus próisis bhia a chur ar fáil do mhargadh tomhaltóirí AE lena mbaineann leath bhilliún tomhaltóir. Soláthraíodh sa chomhdháil nuashonruithe agus faisnéis faoi na bianna agus na teicneolaíochtaí is déanaí atá ar fáil nó a bhfuiltear á bhforbairt lena n-úsáid ag tionscal an bhia.

Sa phictiúr ag an gcomhdháil tá (c-d): An Dr Karl McDonald, Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann; an Dr Rhodri Evans, Exponent International Limited; an Dr James Lyng, an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath; an Dr Pat O'Mahony, Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann.

Straitéis Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann 2016–2018

In 2016, i ndiaidh comhairliúcháin shubstaintiúla páirtithe leasmhara inmheánacha agus seachtracha, lainseáil an tÚdarás Straitéis úr ina leagtar amach a fhís úr, a mhisean, a luachanna, agus a spriocanna agus straitéiseacha do 2016 – 2018. San fhís úr maidir le bia sábháilte agus iontaofa do gach uile dhuine, cuirtear in iúl go soiléir go bhforbrófar uaillmhian an Údaráis agus seachadadh na Straitéise úir ar obair a rinneadh san am a chuaigh thart agus cothóidh sé cur chuige comhpháirtíochta tuilleadh trí chóras rialála um shábháilteacht bia a bheidh pleanáilte go straitéiseach a leanfaidh le bheith ábhartha, forásach agus láidir don todhchaí.

Tá rath an Údaráis bunaithe go daingean ar a bheith ag oibriú go comhoibríoch leo siúd sa phobal um shábháilteacht bia, agus is é a thiomantas do thomhaltóirí a chosaint is bonn leis an misean, ina sonraítear:

Cosnaímid ár dtomhaltóirí trí phobal comhoibríoch sábháilteachta bia a stiúradh chun leanúint i gcónaí le caighdeáin bhia a ardú agus cultúr barr feabhais a chruthú.

Is iad na luachanna seo leanas a chuireann taca faoin dóigh a n-oibríonn an tÚdarás:

- **Ionracas** – Táimid ionraic, oscailte agus neamhspleách i ngach rud a dhéanaimid.
- **Díograis** – Táimid díograiseach faoi thomhaltóirí a chosaint.
- **Meas** – Gníomhaímid le meas agus freagracht phearsanta.
- **Nuálaíocht** – Athraímid chun rudaí a dhéanamh níos fearr agus muid ag féachaint do bharr feabhais.
- **Comhoibriú** – Aithnímid ár bpáirtithe agus is mór linn iad.
- **Obair Foirne** – Forbraímid agus spreagaimid ár ndaoine chun eagraíocht níos fearr a fhorbairt.

Beidh na luachanna sin ina dtreoir i gcinntí agus idirghníomhaíochtaí an Údaráis i gcónaí agus an eagraíocht ag déanamh a díchill a fís a bhaint amach agus a misean agus spriocanna straitéiseacha a sheachadadh.

Rialachas agus Bainistíocht

Tá Bord neamhfheidhmiúcháin ag an Údarás a cheap an tAire Sláinte a bhfuil an fhreagracht aige as an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin a cheapadh agus as maoirseacht a dhéanamh ar an rialachas corparáideach de réir threoirlínte an Rialtais. Tugann dhá chomhlacht neamhspleácha comhairle don Bhord, ceann amháin ina bhfuil páirtithe leasmhara sa bhiashlabhra (e.g. tionscal an bhia, tomhaltóirí) dar teideal an Chomhairle Chomhairleach um Shábháilteacht Bhia, agus ceann eile ina bhfuil eolaithe ar a dtugtar an Coiste Eolaíoch. Tá sé sin léirithe i bhFigiúr 1.

Comhlacht is ea an Coiste Eolaíoch ina bhfuil 15 eolaithe neamhspleácha a cheapann an tAire Sláinte i gcomhairliúcháin leis an mBord. Ní mór gur comhalta den Bhord é Cathaoirleach an Choiste Eolaíoch. Tugann an Coiste Eolaíoch comhairle don Bhord maidir le cúrsaí eolaíocha a chuireann taca faoi shábháilteacht bia agus faoi chothú agus ní fhéadfaidh an tÚdarás gníomhú ar cheist ar bith a chuirtear ar aghaidh chuig an gCoiste Eolaíoch go dtí go soláthraítear a thuairim don Bhord. Bunaíonn an Coiste Eolaíoch Fochoistí eolaithe neamhspleácha chun a chomhairle a chur chun cinn; dá réir sin, tugtar comhairle don Údarás le hobair thart ar 60 eolaí.

Léaráid 1: Struchtúr Bainistíochta

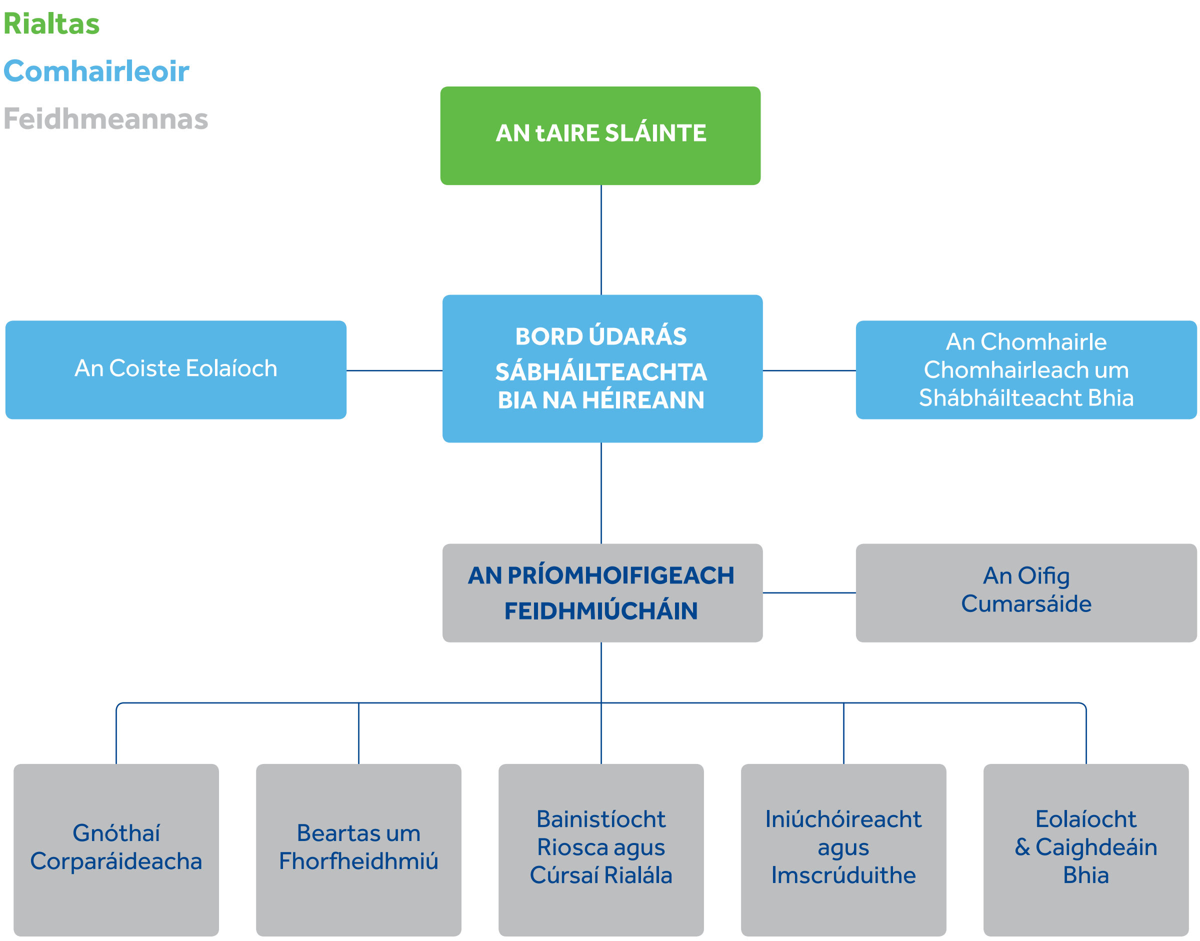

ÚDARÁS SÁBHÁILTEACHTA BIA NA HÉIREANN, 2017

An tOllamh Michael Gibney (Cathaoirleach)

An tUasal Ciaran Byrne

Mary Cullen, Uasal

An tUasal Derek Cunningham

An tOllamh Albert Flynn

An tUasal Martin Higgins

Margaret Moran, Uasal

Ros O'Shea, Uasal

An Dr Susan Quinn

An tOllamh Patrick Wall

AN CHOMHAIRLE CHOMHAIRLEACH UM SHÁBHÁILTEACHT BHIA, 2017

An tUasal Ray Bowe (Cathaoirleach)
Musgrave Retail Partners

An tUasal Pat Daly
Teagasc (éirithe as)

Una Fitzgibbon, Uasal
Bord Bia

Maree Gallagher, Uasal
Aturnae an Dlí faoi Bhia

An tUasal Dermot Gates
Boxmore Plastics Ltd

An tUasal Cormac Healy
Meat Industry Ireland

An tUasal Dermot Jewell
Cumann Tomhaltóirí na hÉireann

An tUasal Jamie Knox
Britvic Ireland

An tUasal Brendan Kehoe
Feirmeoir Déiríochta

An tUasal Donal Maguire
Bord Iascaigh Mhara

Siobhan Murphy, Uasal
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An tUasal James McCrudden
Country Markets

An tUasal Tim O'Brien
Bainisteoir Bialainne

An tUasal Eamonn Quinn
Kelsius

An tUasal Martin Roper
Sainchomhairleoir um Shábháilteacht Bia

Annette Sweeney, Uasal
Institiúid Teicneolaíochta, Tamhlacht

COISTE EOLAÍOCH ÚDARÁS SÁBHÁILTEACHTA BIA NA HÉIREANN, 2017

An tOllamh Albert Flynn (Cathaoirleach)
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh

An Dr Paula Barry Walsh
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara

An tOllamh Kevin Cashman
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh

An Dr PJ Cullen
Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath

An Dr Geraldine Duffy
Teagasc

An Dr Mark Fenelon
Ionad Taighde Bia Teagasc

An tUasal John Keegan
Saotharlanna an Anailísí Phoiblí, Baile Átha Cliath

An tOllamh Brian McKenna
An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath (Éirigh as)

An Dr Eleanor McNamara
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An tOllamh Simon More
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Michael O'Keeffe
Saineolaí ar Iarmhair

An Dr Margaret O'Sullivan
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An tUasal Ray Parle
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An Dr Donal Sammin
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara

Ita Saul, Uasal
Ospidéal Mhuire na Leanaí, Cromghlinn (Éirithe as)

OIFIG AN PHRÍOMHOIFIGIGH FEIDHMIÚCHÁIN

An Dr Pamela A. Byrne
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Tá an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin freagrach as gnáthreáchtáil laethúil an Údaráis agus tacaíocht an Fhoireann Ceannaireachta Sinsearaí leis ina bhfuil ceathrar Stiúrthóirí faoi láthair a thuairiscíonn don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin ionadaí na hÉireann ar Fhóram Comhairleach an Údaráis Eorpaigh um Shábháilteacht Bia agus ar ghrúpa na gCeann um Ghníomhaireachtaí Sábháilteachta Bia na hEorpa; comhalta de chuid thoscaireacht na hÉireann ar Choimisiún Codex Alimentarius; Cathaoirleach an Chomhthionscnaimh Chlárúcháin "A Healthy Diet for a Healthy Life"; comhalta de Bhord an Chláir Forbartha Agraibhia do Chéimithe; comhalta den Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus Ghrúpa Chomhairle Taighde na Mara; agus Cathaoirleach Bhord Comhairleach na hInstitiúide um Ghnó Bia agus Sláinte, an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Tá oifig an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin freagrach as idirchaidreamh a dhéanamh le Bord an Údaráis; bainistíocht an chláir rioscaí corparáideacha; comhordú chumarsáid uile an Údaráis; imeachtaí a eagrú; foilseacháin an Údaráis a dhearadh agus a fhoilsiú; agus obair an Údaráis a chur chun cinn sna meáin; agus ionadaíocht a dhéanamh ar son na hÉireann ag Líonra Saineolaithe Cumarsáide an Údaráis Eorpaigh um Shábháilteacht Bhia.

Cuireann an méid seo a leanas síos ar chuspóir gach ceann de réimsí feidhmiúla an Údaráis:

GNÓTHAÍ CORPARÁIDEACHA

Kevin Roantree
Stiúrthóir, Gnóthaí Corparáideacha

I réimse feidhmiúil na nGnóthaí Corparáideacha atá faoi stiúir an Uasail Kevin Roantree cuirtear chun feidhme gnóthaí corparáideacha ceannródaíocha agus straitéisí bainistíochta faisnéise agus sonraí atá deartha chun feabhas a chur ar fheidhmíocht agus ar éifeachtúlacht na heagraíochta. Tá sé freagrach chomh maith as na hacmhainní daonna, airgeadas, TF, bainistíocht faisnéise agus sonraí, saoirse faisnéise, rialachas corparáideach, agus feidhmeanna bainistíochta saoráidí ginearálta na heagraíochta. Tá an réimse feidhmiúil seo tábhachtach lena chinntiú go mbainfidh an tÚdarás a chuspóirí gnó amach go hinmheánach agus go seachtrach, tionchar agus cáil na heagraíochta a fhorbairt agus a rath amach anseo a chinntiú. Stiúrann foireann na nGnóthaí Corparáideacha comhlíonadh ISO 9001:2008 na heagraíochta maidir lena Chóras Bainistíochta Cáilíochta. Comhoibríonn an fhoireann seo go dlúth le comhaltaí eile den Fhoireann Ceannaireachta Sinsearaí maidir le pleananna straitéiseacha agus pleananna bliantúla seirbhíse a fhorbairt agus a chur chun feidhme.

BEARTAS UM FHORFHEIDHMIÚ

An Dr Bernard Hegarty
Stiúrthóir, Beartas um Fhorfheidhmiú

Tá réimse feidhmiúil an Bheartais um Fhorfheidhmiú, arna stiúir ag an Dr Bernard Hegarty, freagrach as an reachtaíocht faoi dhlí in Éirinn a chur chun feidhme. Príomhghníomhaíocht is ea bainistíocht na gconarthaí seirbhíse le gníomhaireachtaí oifigiúla an Údaráis a chuireann an gníomhaíochtaí forfheidhmiúcháin i gcrích. Tugadh údarás don sásra conarthaí seirbhíse maidir leis an reachtaíocht faoi shábháilteacht bia a fhorfheidhmiú faoin Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998 agus tá sé i bhfeidhm ó 1999 i leith. Tá conarthaí seirbhísí i bhfeidhm le 33 gníomhaireacht oifigiúil. Dírítear formhór ghníomhaíochtaí na foirne ar thacaíocht a thabhairt don sprioc straitéiseach, is é sin a bheith ar cheann cultúir rialála maidir le forfheidhmiú na reachtaíochta faoi bhia, toisc gur féidir leo comhairle a thabhairt maidir le reachtaíocht a bheartaítear do ranna Rialtais agus feidhmíonn siad ceann d'fhóraim chomhairleacha an Údaráis (an Coiste Sábháilteachta Sliogiasc Moileascach). Tá ceithre príomhghníomhaireacht oifigiúla ann, agus léiríonn struchtúr réimse feidhmiúil an Bheartais um Fhorfheidhmiú an tsamhail oibriúcháin sin.

BAINISTÍOCHT RIOSCA AGUS CÚRSAÍ RIALÁLA

Raymond Ellard
Stiúrthóir, Bainistíocht Riosca agus Cúrsaí Rialála

Stiúrann an tUasal Raymond Ellard réimse feidhmiúil na Bainistíochta Riosca agus Cúrsaí Rialála, ag a bhfuil dhá phríomhról laistigh den Údarás. Tá sé freagrach as bheith i gceannas ar na cinntí bainistíochta riosca a theastaíonn i dtaca le teagmhais bhia agus rabhaidh bhia. Tá na cinntí bainistíochta riosca a dhéanann an tÚdarás bunaithe ar na measúnuithe riosca a dhéanann foireann na hEolaíochta agus Caighdeán Bia. Lena chois sin, déanann an fhoireann bainistíocht ar an gCóras Mear-Rabhaidh um Bia don Duine agus d'Ainmhithe, ar córas fógartha é atá faoi bhainistíocht an Choimisiúin Eorpaigh chun faisnéis a mhalartú idir baill an ghréasáin – lena n-áirítear Ballstáit AE, an Coimisiún Eorpach agus an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bhia – faoi ghuaiseacha i mbia, i mbeatha agus in ábhair theagmhála bia. Tá an fhoireann freagrach chomh maith as straitéis rialála an Údaráis a fhorbairt. Baintear é sin amach trí chomhairliúcháin le saineolaithe tréidliachta, talmhaíochta agus shláinte an chomhshaoil laistigh den fhoireann. Cinntíonn an fhoireann Oiliúna agus Chomhlíonta go bhforbraítear na huirlisí cearta chun go mbeidh cigirí na sábháilteachta bia agus an tionscal ábalta cloí leis an dlí. Tá an fhoireann freagrach chomh maith as bainistíocht agus comhordú a dhéanamh ar fhóraim na Comhairle Comhairlí um Shábháilteacht Bhia, Fóram na gCeardaithe, an Fóram Miondíolta, agus an Fóram Seirbhíse Bia.

INIÚCHÓIREACHT AGUS IMSCRÚDUITHE

Peter Whelan
Stiúrthóir, Iniúchóireacht agus Imscrúduithe

Tá an tUasal Peter Whelan i gceannas ar réimse feidhmiúil na hIniúchóireachta agus na nImscrúduithe atá freagrach as dhá réimse leathana boird: iniúchtaí agus imscrúduithe (lena n-áirítear nochtadh cosanta agus imscrúduithe ar chalaois bhia). Déanann an fhoireann san Iniúchóireacht agus Imscrúduithe iniúchtaí ar an gcóras rialuithe oifigiúla agus iniúchtaí spriocdhírithe ar ghnólachtaí bia, agus soláthraíonn siad tacaíocht chomh maith ar iniúchadh tríú tíortha agus iniúchtaí F-Santé an Choimisiúin Eorpaigh in Éirinn, agus tá siad sin ar fad i gcomhréir le sainordú dlíthiúil an Údaráis. Tá an clár bliantúil iniúchóireachta deartha chun cumhdach dóthanach réimsí ábhartha uile na gníomhaíochta agus na ngníomhaireachtaí oifigiúla uile a chinntiú ag minicíocht iomchuí bunaithe ar riosca thar thréimhse nach faide ná cúig bliana. Déantar tuarascálacha maidir le hiniúchtaí agus a bpleananna gníomhaíochta ceartaithí a fhoilsiú ar shuíomh gréasáin an Údaráis. Déanann an fhoireann imscrúduithe speisialta chomh maith i gcomhar le húdaráis inniúla sa chás gur braitheadh sáruithe tromchúiseacha ar an dlí faoi bhia nó ar chalaois bhia. Tá na himscrúduithe sin deartha chun cineál agus méid na neamh-chomhlíontachta maidir leis an dlí faoi bhia agus/nó calaois bhia ghaolmhar a dhearbhú. D'fhéadfadh gníomhartha forfheidhmiúcháin agus imeachtaí coiriúla i gcoinne ciontóirí a bheith mar thoradh ar na torthaí ar na himscrúduithe sin.

EOLAÍOCHT AGUS CAIGHDEÁIN BHIA

An Dr Wayne Anderson
Stiúrthóir, Eolaíocht agus Caighdeáin Bhia

Tá réimse feidhmiúil na hEolaíochta agus Caighdeán Bia faoi stiúir an Dr Wayne Anderson agus soláthraíonn sé saineolas eolaíochta chun taca a chur faoi ghníomhaíochtaí bainistíochta riosca an Údaráis. Chomh maith le measúnú riosca inmheánach a dhéanamh, déanann sé Coiste Eolaíoch an Údaráis a bhainistiú agus tacaíonn sé leis. Tá 15 eolaithe neamhspleácha ar an gCoiste Eolaíoch a cheapann an tAire Sláine. Cuireann saineolaithe i réimse feidhmiúil na hEolaíochta agus Caighdeán Bia aschur eolaíoch agus teicniúil ar fáil chomh maith i bhforbairt na reachtaíochta ar an leibhéal Eorpach trí oibriú ar shainghrúpaí an Choimisiúin Eorpaigh. Lena chois sin, cuireann an fhoireann comhairle eolaíoch shlán maidir le forbairt beartais sábháilteachta bia agus cothaithe ar fáil do ranna Rialtais. Soláthraíonn sé treoracha agus uirlisí teicniúla chomh maith do thionscal an bhia chun cuidiú leis an tionscal bia sábháilte a tháirgeadh. Tá réimse feidhmiúil na hEolaíochta agus Caighdeán Bia bainteach le caighdeáin idirnáisiúnta a shocrú chomh maith trí Choimisiún Codex Alimentarius. Déanann foireann na hEolaíochta agus Caighdeán Bia staidéar ar mhonatóireacht bhia a eagrú agus a chur chun feidhme chun measúnú a dhéanamh ar shábháilteacht bia, aschur a chur ar fáil maidir le beartas náisiúnta agus Eorpach um taighde sábháilteachta bia, líonraí saineolaithe a choimeád le hinstitiúidí tríú leibhéal in Éirinn agus níos faide i gcéin, agus torthaí eolaíochta an Údaráis a chur in iúl ag cruinnithe náisiúnta agus idirnáisiúnta. Is é aidhm na foirne bonn eolaíochta a chur ar fáil le haghaidh ghníomhaíochtaí an Údaráis.

RIALACHAS CORPARÁIDEACH

I gcomhlíonadh an Chóid Chleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016), tá Creat um Rialachas Corparáideach i bhfeidhm ag an Údarás. Forbraíodh an creat sin d'fhonn cuidiú le héifeachtacht, oscailteacht agus trédhearcacht a fheabhsú. Soláthraítear treoir sa chreat sin don eagraíocht faoi chúrsaí amhail: gnó an Bhoird a stiúradh; pleanáil straitéiseach; próisis oibriúcháin; bainistíocht riosca; rialú airgeadais; agus caighdeáin iompraíochta. Chomhlíon an tÚdarás an Cód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016) le linn 2017 agus chuir sé creat um rialachas corparáideach i bhfeidhm chun comhlíonadh leanúnach a chinntiú.

AN BORD

Áirítear ar phríomhfheidhmeanna an Bhoird an treo straitéiseach a athbhreithniú agus a threorú, mórphleananna gníomhaíochta, beartais agus nósanna imeachta bainistíochta riosca, buiséid bhliantúla agus pleananna gnó bliantúla, cuspóirí feidhmíochta a shocrú, monatóireacht a dhéanamh ar chur chun feidhme straitéis agus phleananna gnó an Údaráis, agus maoirseacht a dhéanamh ar mhórchinntí caiteachais infheistíochta caipitil. Tá sceideal foirmiúil ag an mBord maidir le cúrsaí a choimeádtar dó, chun iad a bhreithniú. Tagann an Bord le chéile dhá uair sa bhliain ar a laghad gan foireann bainistíochta an Údarás i láthair, chun plé a dhéanamh ar chúrsaí ar bith a meastar a bheidh ábhartha. Le linn 2017, athcheaptha dhá chomhalta Boird.

AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA

Bhí Coiste Iniúchóireachta agus Riosca lánfheidhmiúil ag an Údarás a rinne na hiniúchtaí seo a leanas: rialuithe inmheánacha airgeadais; staidéar ar bhia; agus bainistíocht riosca. Le linn 2017, lean an Bord dá athbhreithniú ar a éifeachtúlacht. Chuir sé tús fosta leis an bpróiseas go ndéanfaí measúnú neamhspleách ar éifeachtúlacht an Bhoird (agus an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca). Cuireadh é sin i gcrích agus breithneoidh an Bord é i dtús 2018.

Bhí na ráitis airgeadais, arna bhfaomhadh ag Coiste Iniúchóireachta agus Riosca an Bhoird faoi réir iniúchadh ag Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste. Tionóladh ceithre chruinniú de chuid an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca an Bhoird in 2017. Bhí ról neamhspleách ag an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le dearbhú a sholáthar don Bhoird maidir le rialú inmheánach, bainistíocht riosca, cúrsaí iniúchóireachta agus dearbhaithe, mar chuid den athbhreithniú córasach ar an timpeallacht rialaithe agus nósanna imeachta rialachais an Údaráis. Oibríonn an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca faoi chairt chomhaontaithe agus ullmhaíonn sé tuarascáil bhliantúil fhoirmiúil don Bhord.

Líon na gcruinnithe: Ceithre cinn

Cathaoirleach: An Dr Susan Quinn (go dtí Deireadh Fómhair 2017) agus Margaret Moran, Uasal ina dhiaidh sin

Ballraíocht: Margaret Moran, Uasal, an tUasal Ciaran Byrne, an tUasal Ray Dolan, Mary Cullen, Uasal (ó Dheireadh Fómhair 2017)

Treoir maidir le Deonú Bia

I bhfianaise na feasachta atá fás maidir leis an ngá atá le dramhbhia a laghdú agus deonú bia a mhéadú chun an bhochtaineacht a chomhrac, d'fhoilsigh an tÚdarás ceithre dhoiciméad treorach úra do charthanais agus do ghnólachtaí bia a dheonaíonn bia lena chinntiú go gcoimeádfar na caighdeáin is airde maidir le sábháilteacht bia chun sláinte tomhaltóirí a chosaint. Baineann bochtaineacht bhia le duine amháin as ochtar atá ina gcónaí in Éirinn, agus bíonn 750,000 tona de dhramhbhia i ngnólachtaí Éireannacha in aghaidh na bliana, agus 300,000 tona de ag teacht as gnólachtaí miondíola agus lónadóireachta agus cruthaítear os cionn 400,000 de in earnáil na próiseála tionsclaíche bia. Bíonn an bia sin oiriúnach go minic lena athdháileadh, mar sin, tairgeann gnólachtaí bia earraí bia nach díoladh nó atá neamh-indíolta do charthanais. Cruthaíodh doiciméid treorach saor in aisce an FSAI lena chinntiú amhail na hoibreoirí ar fad sa slabhra soláthair bia cibé acu an bhfuil bia deonaithe á dheonú, á fháil nó á láimhseáil acu, go gcloíonn siad leis an dlí i ndáil le sábháilteacht bia.

AN COISTE AINMNIÚCHÁN AGUS LUACH SAOTHAIR

Tá an Coiste Ainmniúchán agus Luach Saothair ceaptha mar fhochoiste neamhspleách den Bhord chun próiseas earcaíochta an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin nó an lucht bainistíochta sinsearaí a bhainistiú. Mar a éilítear, comhaontaíonn an Fochoiste luach saothair le Ranna Rialtais, forbraíonn sé an sainchuntas poist, sainaithníonn sé na hinniúlachtaí ábhartha agus an phróifíl iarrthóra is fearr don phost, comhaontaíonn sé an próiseas earcaíochta agus cuardaigh agus leagan sé amach amchlár sonrach. Tagann an Coiste Ainmniúchán agus Luach Saothair le chéile mar a éileoidh an Bord é. Níor tionóladh trí cruinnithe ar bith in 2017.

Líon na gcruinnithe: Nialas

Cathaoirleach: An tOllamh Michael Gibney

Ballraíocht: An tOllamh Michael Gibney, an tOllamh Albert Flynn, an tOllamh Patrick Wall

FÓGRAÍ REACHTÚLA AGUS FÓGRAÍ EILE

An tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus an tAcht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001.

De réir Alt 41 den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998, agus an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus an Achta um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001, ceanglaítear ar chomhaltaí de Bhord an Údaráis, den Choiste Eolaíoch, de na Fochoistí Eolaíocha agus d'fhoireann ainmnithe an Údaráis dearbhú leasanna a sholáthar gach bliain. Cuireann an tÚdarás na dearbhuithe sin ar aghaidh ansin chuig an Aire Sláinte nó chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, de réir mar is cuí.

AN TACHT – GLOBAL UM NOCHTADH COSANTA 2014

Ní dhearna ach nochtadh cosanta amháin leis an Údarás in 2017.

AN TACHT UM ÍOC PRAS CUNTAS, 1997

Is é beartas an Údaráis a chinntiú go ndéantar gach íocaíocht go pras. Tá gach iarracht á déanamh, i gcomhréir le nósanna imeachta airgeadais iomchuí, lena chinntiú go n-íoctar gach soláthraí laistigh den amchlár a theastaíonn, de réir an dea-chleachtais. Foilsíonn an tÚdarás tuarascálacha ráithiúla maidir le comhlíonadh ar a shuíomh gréasáin.

AN TACHT UM SHAORÁIL FAISNÉISE 2014

Deimhnítear san Acht um Shaoráil Faisnéise 2014 ceart bhaill an phobail chun faisnéis oifigiúil a rochtain a mhéid is féidir i gcomhréir le leas an phobail agus ceart chun príobháideachais daoine aonair. Comhlíonann an tÚdarás an tAcht um Shaoráil Faisnéise 2014 agus foilsíonn sé de réir Alt 8 den Acht. Cuimsítear san fhoilseachán sin faisnéis faoi sheirbhísí a soláthraíodh, nó atá le soláthar, ag an Údarás don phobal, agus cuimsítear log nochtuithe agus faisnéis airgeadais ann. Le linn 2017, rinneadh 37 iarratas ar Shaoráil Faisnéise.

RIALACHÁN NA GCOMHPHOBAL EORPACH (ROCHTAIN AR FHAISNÉIS FAOIN GCOMHSHAOL) 2007

The European Communities (Access to Information on the Environment) Regulations 2007 (S.I. 133 of 2007) gives legal rights to those seeking access to information on the environment from public authorities. During 2017, there were two requests under Access to Information on the Environment legislation.

CAIRT CUSTAIMÉIRÍ

D'fhoilsigh an tÚdarás Cairt Custaiméirí ina dtugtar eolas faoina thiomantas iomlán maidir le seirbhís éifeachtach, thráthúil, ghairmiúil agus chúirtéiseach a chur ar fáil dá chustaiméirí. Leagtar amach na caighdeáin seirbhíse a bhféadfadh custaiméirí a bheith ag súil lena bhfáil ón Údarás.

Príomh-bhuaicphointí Ghníomhaíochtaí an Údaráis

An Córas Oifigiúil Um Rialú Bia: Sracfhéachaint ar na hUimhreacha

CIGIREACHTAÍ AR GHNÓLACHTAÍ BIA

In 2017, bhí os cionn 49,874 gnólacht bia faoi mhaoirseacht na ngníomhaireachtaí oifigiúla ag a bhfuil conarthaí seirbhíse leis an Údarás. (Tábla 1). Is ionann é sin agus méadú beag (0.95%) i gcomparáid le 2016. As na gnólachtaí bia cláraithe ar a ndearnadh cigireacht, rinne Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte cigireacht ar thart ar 92% díobh; rinne an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara cigireacht ar 5% díobh; rinne an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara cigireacht ar 2% díobh; agus rinne na húdaráis áitiúla cigireacht ar 1% díobh. Tá dáileadh na ngnólachtaí bia arna n-iniúchadh ag na gníomhaireachtaí oifigiúla mar a chéile le cúig bliana anuas. Cuireann na gnólachtaí bia sin raon leathan gníomhaíochtaí i gcrích, ó oibríochtaí iompair agus déantúsaíochta, go dtí oibríochtaí dáilte, miondíola agus lónadóireachta.

Tábla 1: Líon agus cineál na ngnólachtaí bia a bhí faoi mhaoirseacht ag na gníomhaireachtaí oifigiúla, 2013–2017

Gníomhaireacht oifigiúil	Cineál áitribh	2013	2014	2015	2016	2017
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara	Táirgeoirí príomhúla	286	313	311	114	123
	Déantóirí agus pacálaithe	370	373	383	297	352
	Dáileoirí agus iompróirí	98	107	120	411	419
	Iomlán	**754**	**793**	**814**	**822**	**894**
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte	An earnáil seirbhíse	28,214	28,843	29,222	28,933	29,177
	Miondíoltóirí	10,972	11,259	11,362	12,950	13,529
	Níor sainíodh	42		39	23	46
	Allmhaireoirí/onnmhaireoirí	73	79	57		
	Déantóirí	2,864	3,039	3,110	2,109	1,437
	Pacálaithe	92	100	108	117	121
	Iompróirí	64	80	105	123	132
	Miondíoltóirí/dáileoirí	1,098	1,111	1,183	1,138	1,158
	Allmhaireoirí/onnmhaireoirí tríú tíortha				37	41
	Gnólachtaí bia riaracháin				102	162
	Iomlán	**43,419**	**44,511**	**45,186**	**45,532**	**45,803**
Údaráis Áitiúla	Seamlais	209	205	205	201	195
	Gléasraí beaga déantúsaíochta feola	205	197	200	204	209
	Gléasraí éanlaithe chlóis	32	34	38	40	38
	Fuarstórais	21	29	31	36	43
	Siopa búistéara	5	7	8	9	8
	Gnólachtaí soghluaiste	12	15	16	21	33
	Iomlán	**484**	**487**	**498**	**511**	**526**

Gníomhaireacht oifigiúil	Cineál áitribh	2013	2014	2015	2016	2017
An tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara	Árthaí iascaireachta	2,155	2,077	2,077	2,195	2,079
	Foras faofa ar talamh	181	179	195		
	Limistéir táirgthe moileascach	133	137	141	2	182
	Gnólachtaí bia cláraithe ar talamh (lena n-áirítear gléasraí oighir)	87	99	110	8	10
	Reoiteoir agus árthaí monarchana	35	45	52	40	60
	Gléasraí próiseála				111	121
	Gléasra táirgí iascaigh úra				60	60
	Allmhaireoirí				53	58
	Fuarstórais			16	15	16
	Feirmeoir sliogiasc				17	33
	Gléasraí íonúcháin				16	17
	Ionaid seolta				12	14
	Gnólachtaí soghluaiste				9	
	Hallaí ceantála				1	1
	Iomlán	**2,591**	**2,537**	**2,591**	**2,539**	**2,651**
Líon iomlán na n-áitreabh bia		**47,248**	**48,328**	**49,089**	**49,404**	**49,874**

BAILL FOIRNE AG OBAIR I RIALUITHE OIFIGIÚLA

Tugann na gníomhaireachtaí oifigiúla tuarascáil bhliantúil don Údarás maidir le hacmhainní foirne a thug siad i gcomhair rialuithe oifigiúla faoi na conarthaí seirbhíse. In 2017, bhí 1,143 coibhéis lánaimseartha bainteach le rialuithe oifigiúla a dhéanamh i ngnólachtaí bia na hÉireann (Tábla 2). Tháinig méadú 34 ar na coibhéisí lánaimseartha in 2017: ach tá laghdú tagtha ar líon na gcigirí bia coibhéise lánaimseartha in Éirinn ó bhuaiclíon 1,280 in 2011. Leanann na cigirí bia lena saineolas a fhorbairt trí chúrsaí oiliúna agus forbartha; in 2017, rinne na cigirí 665 cúrsa.

Tábla 2: Coibhéis lánaimseartha de réir na gníomhaireachta oifigiúla, 2013–2017

Gníomhaireacht oifigiúil	2013	2014	2015	2016	2017
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara					
Seirbhís Cigireachta	333	315	319	319	338
Seirbhís Saotharlainne	89	76	84	79	82
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte – an tSeirbhís Sláinte Comhshaoil					
An tSeirbhís Sláinte Comhshaoil	307	305	304	336	339
Seirbhís Saotharlainne	138	128	128	104	130
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann	71	68	72	70	73
Údaráis áitiúla	88	98	101	116	104
Foras na Mara	27	29	38	41	41
An tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann	1	1	1	1	1
An tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara	41	40	43	42	36
Líon iomlán na gcigirí coibhéise lánaimseartha	**1,095**	**1,060**	**1,090**	**1,108**	**1,144**

CIGIREACHTAÍ BIA

Oibríonn na gníomhaireachtaí oifigiúla uile cláir bunaithe ar riosca maidir le rialuithe oifigiúla agus déanann gach gníomhaireacht an riosca a aicmiú i gcomhaontú leis an Údarás. Déantar na gnólachtaí sin a gcuireann na gníomhaíochtaí a dhéanann siad an riosca féideartha is mó os comhair shláinte an duine a iniúchadh ar dtús. Tá cigireachtaí gan fhógra na ngnólachtaí bia ina bpríomhghné sna rialuithe oifigiúla, mar aon le gníomhaíochtaí eile amhail, sampláil bhia, agus imscrúdú ar theagmhais agus ar ráigeanna. Tá laghdú tagtha le blianta beaga anuas ar líon na gcigireachtaí, agus tá fócas méadaithe á chur ar iniúchtaí níos mine a dhéanamh ar chórais bhainistíochta um shábháilteacht bia i ngnólachtaí níos mó agus ar fhorais ina gcuirtear ardrioscaí os comhair shláinte an phobail (Tábla 3). Chomh maith le cigireachtaí pleanáilte, déantar líon mór cigireachtaí neamhphleanáilte a thagann chun cinn mar thoradh ar theagmhais bhia; imscrúduithe, fiosrú ar ghearáin ón bpobal, agus cuairteanna comhairleacha ar ghnólachtaí bia. In 2017, rinne Seirbhís Sláinte Comhshaoil Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte 9,160 cigireacht eile ar ghnólachtaí bia.

Tábla 3: Líon na gcigireachtaí bia beartaithe a rinne gníomhaireachtaí oifigiúla, 2013–2017

Gníomhaireacht oifigiúil	2013	2014	2015	2016	2017
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (an tSeirbhís Sláinte Comhshaoil)	33,971	35,053	36,353	35,786	33,193
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (Cigireacht)	13,733	15,021	15,011	11,985	11,569
Údaráis áitiúla	5,021	4,802	5,033	4,870	4,891
An tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara	2,114	2,035	2,015	2,228	2,245
An tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann	89	77	61	72	84
Líon Iomlán na gCigireachtaí	**54,928**	**56,988**	**58,473**	**54,941**	**51,982**

SAMPLÁIL BHIA

Áirítear sna conarthaí seirbhíse cláir arna ndéanamh ag na gníomhaireachtaí oifigiúla le haghaidh bia a shampláil agus a thástáil do chomhlíonadh gach gné den reachtaíocht faoi bhia. Déanann líonra de shaotharlanna tagartha oifigiúla agus náisiúnta arna n-oibriú ag na gníomhaireachtaí anailís ar na samplaí a thógann na cigirí bia. In 2017, glacadh os cionn 57,640 sampla agus rinneadh iad a thástáil. Is é sin méadú 1.85% i gcomparáid le 2016 (Tábla 4).

Tábla 4: Líon na samplaí a ghlac an ghníomhaireachta oifigiúil, 2015–2017

Sampling Agency	2015	% den iomlán	2016	% den iomlán	2017	% den iomlán
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara	30,333	54%	31,456	56%	32,947	57%
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (an tSeirbhís Sláinte Comhshaoil)	13,744	24%	13,220	23%	11,699	20%
An tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara	8,229	15%	9,004	16%	8,353	14%
Údaráis áitiúla	3,107	5%	2,388	4%	3,306	6%
Gníomhaireachtaí eile	1,262	2%	520	1%	1,335	2%
Iomlán	**56,675**		**56,588**		**57,640**	

FORFHEIDHMIÚ

Le linn 2017, sheirbheáil cigirí bia 64 Ordú Dúnta, 1 Ordú Feabhsúcháin agus 4 Ordú Toirmisc, ar ghnólachtaí bia ar fud na tíre agus thionscain siad 11 ionchúiseamh i gcoinne gnólachtaí bia ar fud na tíre (Léaráid 2).

Léaráid 2: Orduithe Forfheidhmiúcháin agus Ionchúisimh, de réir an Chontae, 2017

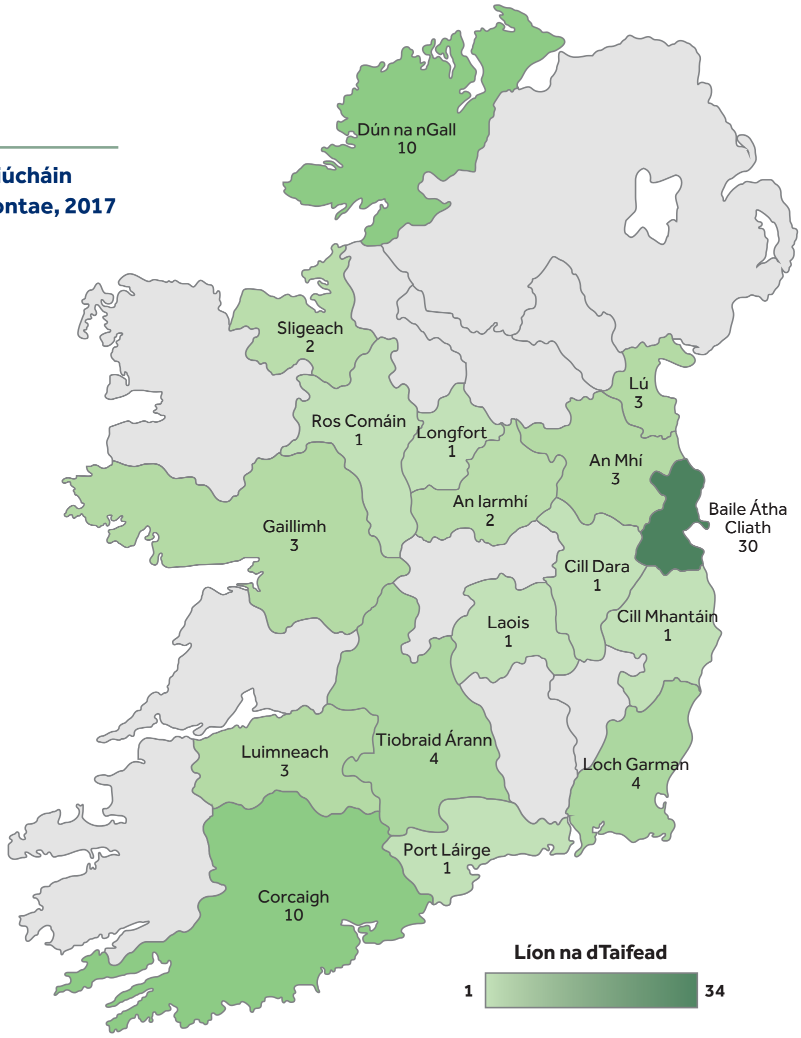

Is iad seo a leanas na cineálacha ceisteanna um shábháilteacht bia athfhillteacha as a dtagann na hOrduithe Forfheidhmiúcháin agus na Fógraí Feabhsúcháin (Tábla 5): drochghlanadh agus drochshláintíocht áitreabh; drochshláinteachas pearsanta; easpa uisce reatha; saoráidí ní lámh neamhleora; stóráil mhícheart bhia; easpa clár um rialú lotnaidí nó ceann neamhéifeachtach; fadhbanna struchtúracha de bharr easpa cothabháil leanúnach; agus easpa córas bainistíochta sábháilteachta bia nó ceann neamhleor.

Tábla 5: Forfheidhmiú agus Ionchúisimh a Seirbheáladh, 2013–2017

Gníomh um Fhorfheidhmiú	2013	2014	2015	2016	2017
Ordú Dúnta	118	96	90	94	64
Fógra Feabhsúcháin	322	269	265	263	262
Ordú Feabhsúcháin	5	1	0	3	1
Ordú Toirmisc	20	16	16	9	4
Ionchúiseamh	13	12	13	13	11
Iomlán	**478**	**394**	**384**	**382**	**342**

INIÚCHTAÍ AGUS IMSCRÚDUITHE

Le linn 2017, foilsíodh tuarascálacha ó cheithre iniúchadh, rinneadh obair allamuigh le haghaidh ceithre iniúchadh eile, rinneadh 37 imscrúdú, agus tacaíodh le Santé F ar dhá mhisean.

Cumarsáid

Tá an tÚdarás tiomanta do chumarsáid ghníomhach a dhéanamh le páirtithe leasmhara maidir le gach gné a bhaineann le sábháilteacht agus sláinteachas bia agus faisnéis a sholáthar dóibh ina leith. Spreagann an tÚdarás tomhaltóirí chun dul i dteagmháil leis le haon ghearáin a bhíonn acu maidir le sábháilteachta bia.

Foilsíodh 33 foilseachán go hiomlán ar an suíomh gréasáin, lena n-áirítear nótaí treorach don tionscal; tuarascálacha iniúchóireachta, tuarascálacha an Choiste Eolaíoch, suirbhéanna, bileoga eolais, agus ábhair eile

Déantar cumarsáid dhá threo an Údaráis a éascú trína Líne Chomhairle, a shuíomh gréasáin, a leabharlann, a leathanach Facebook, a leathanach Twitter, a leathanach LinkedIn agus tríd an eislíon. Le linn 2017, d'eagraigh an tÚdarás sé imeacht lena n-áirítear 'Breakfast Bites', 'Seimineár na nGnólachtaí Nuathionscanta Beaga', comhdháil maidir le fíordheimhneacht bhia, agus seimineár teicneolaíochta bia. Chomhoibrigh an tÚdarás chomh maith le gníomhaireachtaí Stáit eile don Taispeántas 'Taking Care of Business' agus imeacht gnólachtaí nuathionscanta a thionóil an Bord Fiontar Áitiúil i gCill Chainnigh. D'fhreagair foireann na Cumarsáide 320 fiosrúchán meán agus d'eisigh siad 23 preaseisiúint, lena n-áirítear preaseisiúint míosúil na n-orduithe forfheidhmiúcháin. Lean an fhoireann dá gcuid oibre ar thionscadal rannpháirtíochta páirtithe leasmhara ar bealach é sin chun feabhas a chur ar chomhar, tuiscint níos leithne ar a ról a chruthú, agus athrú a spreagadh agus a chruthú ar aon dul le forbairtí eolaíocha agus athruithe ar rialachán, agus tacaíocht á tabhairt dóibh siúd a bhfuil baint dhíreach acu le féachaint le córas láidir rialaithe oifigiúil bia a sholáthar. Thionóil sé feachtas náisiúnta faisnéise ar fud na meán clóite, ar líne agus craolacháin chomh maith a dhírigh ar gnólachtaí seirbhíse bia le teachtaireachtaí láidre lenar tugadh chun suntais na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag faisnéis ar iarraidh nó faisnéis mhíchruinn ar shláinte duine aonair a thabhairt chun suntais.

In 2017, tugadh cuireadh go rialta d'fhoireann an Údaráis le labhairt ar an raidió náisiúnta agus áitiúil. Lean an tÚdarás dá rannpháirtíocht ghníomhach le páirtithe leasmhara trí Facebook agus Twitter, agus mhéadaigh an líon leantóirí orthu sin ó 7,964 go 5,526, faoi seach. Bhí an tÚdarás bainteach go gníomhach chomh maith le LinkedIn in 2017, rud a raibh méadú ar líon na leantóirí mar thoradh air ó 6,230 in 2016 go 9,741 in 2017. Foilsíodh ceithre heagrán de nuachtlitir an Údaráis chomh maith, *FSAINEWS*, le linn 2017 agus scaipeadh ar pháirtithe leasmhara cláraithe é. Foilsíodh 33 foilseachán go hiomlán ar an suíomh gréasáin, lena n-áirítear nótaí treorach don tionscal; tuarascálacha iniúchóireachta, tuarascálacha an Choiste Eolaíoch, suirbhéanna, bileoga eolais, agus ábhair eile chun tacú le fís an Údaráis a bhaint amach maidir le bia sábháilte agus iontaofa do gach uile dhuine.

Thionóil an tÚdarás mórchomhdháil dhá lá chun foghlaim náisiúnta agus idirnáisiúnta a chomhroinnt maidir leis an dóigh ar féidir le rialtóirí, oifigigh údaraithe, tionscal an bhia, eolaithe bia, agus an saol acadúil i gcomhar lena chéile fíordheimhneacht agus sláine an slabhra soláthair bia a chosaint. Soláthraíodh deis dúinn leis an gcomhdháil leis na páirtithe leasmhara ar fad a thabhairt le chéile chun scrúdú a dhéanamh ar na ceisteanna reatha maidir le fíordheimhneacht agus sláine ár soláthar bia, na himpleachtaí don tsláinte phoiblí, agus straitéisí éifeachtúla um rialú coisc. D'fhreastail 320 toscaire ar an iomlán ó Éirinn, ón Eoraip agus ó gach cearn den domhan ar an imeacht an 5 agus an 6 Deireadh Fómhair sa Lárionad Comhdhála, Caisleán Bhaile Átha Cliath. Rinneadh fiche cainteoir cuir i láthair ar réimse leathan topaicí le linn ceithre sheisiún inár cumhdaíodh ról an rialtóra; ról an tionscail, na heolaíochta agus an tsaoil acadúil; agus plé painéil ar an topaic dúshláin ar líne maidir le calaois bhia.

9,741

Bhí an tÚdarás páirteach go gníomhach ar LinkedIn in 2017 a raibh méadú ar líon na leantóirí mar thoradh air ó 6,230 in 2016 go 9,741 in 2017.

Gnóthaí Corparáideacha

Tá príomhról ag réimse feidhmiúil Ghnóthaí Corparáideacha an Údaráis a chinntiú go bhfuil an cumas agus an inniúlacht, na córais agus na próisis ag an Údarás chun seachadadh éifeachtach a sheirbhísí a éascú do gach páirtí leasmhara. Cinntítear léi chomh maith go ndéantar an dea-chleachtas maidir le rialachas corparáideach a fhorbairt agus a choinneáil, agus go gcloítear leis.

Le linn 2017, bhí páirt mhór ag foirne AD, TF agus airgeadais i dTionscadal Athlonnaithe an Údaráis, a chaith méid suntasach ama ag ullmhú an Údaráis dá athlonnú go dtí a áitreabh úr.

Cé gurb é príomhfheidhm an Údaráis sláinte agus leasanna tomhaltóirí a chosaint, cinntítear le réimse feidhmiúil na nGnóthaí Corparáideacha dá chuid, go ndéantar an tÚdarás a bhainistiú agus a fhorbairt go héifeachtach agus go mbaintear úsáid éifeachtach as na hacmhainní ionas go seachadfar na seirbhísí is fearr. Is iad na príomhacmhainní atá ar fáil don Údarás go príomha, an feidhmeannach agus an fhoireann; acmhainní airgeadais; teicneolaíocht; bonneagar agus córais faisnéise; sonraí agus faisnéis, agus a chinntiú go tugtar tús áite i gcónaí don leas is fearr a bhaint astu sin agus iad a fhorbairt. Chun bonn taca chur faoi sin, tá an tÚdarás tiomanta do chóras bainistíochta cáilíochta a bheith i bhfeidhm aige bunaithe go bunúsach ar an gcoincheap seo a leanas: custaiméirí agus a gcuid riachtanas a aithint; pleanáil conas freastal ar na riachtanais sin; nósanna imeachta a dhoiciméadú nuair is cuí; spriocanna intomhaiste a leagan síos do gach rannán agus do gach ball foirne; agus athbhreithniú a dhéanamh go rialta ar a bhfuil á bhaint amach.

In 2017, choimeád an tÚdarás a chlárú le ISO 9001:2008 dá Chóras Bainistíochta Cáilíochta. Tá an tÚdarás ag obair i dtreo deimhniú chuig caighdeán ISO 9001:2015 a bhaint amach.

Forbraíodh Comhaontú Seirbhíse cuimsitheach leis an Roinn Sláinte do 2017 inar tugadh mionsonraí faoi na táirgí insoláthartha agus na cláir oibre agus na tionscadail a bhí beartaithe don bhliain. Bhí siad sin, ansin, ina mbonn leis na pleananna oibre bliantúla ar an leibhéal eagraíochta, réimse feidhmiúil, foirne agus ball foirne aonair. Tá córas láidir um bainistíocht feidhmíochta agus monatóireacht leanúnach ar fheidhmíocht na foirne agus daoine aonair agus an dóigh a gcuireann sin leis na táirgí insoláthartha a comhaontaíodh tábhachtach chun seachadadh a léiriú de réir an Chonartha Seirbhíse. Tá pleanáil, bainistíocht feidhmíochta agus athbhreithniú agus feabhas leanúnach ina gcuid lárnach de ghnathobair laethúil an Údaráis agus éascaíonn Córas Bainistíochta Cáilíochta an próiseas.

Dhírigh an fhoireann AD laistigh de réimse feidhmiúil na gGnóthaí Corparáideacha ar a chinntiú go bhfuil na hinniúlachtaí, na scileanna agus an t-eolas is gá ag an bhfoireann chun freastal ar riachtanais na heagraíochta agus ar riachtanais forbartha pearsanta. Cuireann an tÚdarás béim láidir ar an bhfoghlaim agus ar an bhforbairt leanúnach, agus spreagadh sé an fhoireann chun páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí forbartha gairmiúla agus pearsanta leanúnaí. Le linn na bliana, cuireadh raon leathan cláir oiliúna agus forbartha pearsanta leanúnaí ar fáil agus thug an tÚdarás tacaíocht do líon ball foirne chomh maith trí chláir fhorbartha agus bhreisoideachais.

Chomhaontaigh an tÚdarás agus an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara go ndéanfaí Oifigeach um Chosaint Iascaigh Mara a óstáil san Údarás le haghaidh tréimhse trialach 18 mí mar chuid de thionscadal chun feabhas a chur ar chomhar agus ar chomhoibriú idir an dá eagraíocht. Leanfaidh an t-oifigeach ag obair le hAonad Sábháilteachta Bia an Údaráis um Chosaint Iascaigh Mhara, agus ní féidir leis páirt a ghlacadh i dtionscadail ábhartha de chuid an Údaráis agus cumarsáid agus cinnteoireacht mhear a sholáthar i gcás go mbaineann sé leis an Údarás um Chosaint Iascaigh Mhara. Táthar ag súil le hidirchaidreamh a threisiú idir na heagraíochtaí maidir le teagmhais sábháilteachta bia agus rialuithe oifigiúla.

Tá feidhm éifeachtúil airgeadais fós i bhfeidhm laistigh den Údarás ann chun bainistíocht agus rialú iomchuí ar na hacmhainní a chinntiú, a chinntiú go ndéanfar na caighdeáin chuntasaíochta ábhartha a chomhlíonadh, agus go bhfuil córais agus rialuithe éifeachtacha bainistíochta airgeadais i bhfeidhm. Le linn 2017, rinne na hiniúchóirí inmheánacha athbhreithniú ar na córais um rialuithe airgeadais inmheánacha agus bhí an leibhéal dearbhaithe a fuarthas suntasach agus ar an leibhéal is airde atá ar fáil. Déanann an tÚdarás cinnte freisin go gcuirtear bearta buiséadta na Roinne Airgeadais agus na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i bhfeidhm, i gcomhthéacs tuarastal, rátaí taistil, soláthair agus coigiltis chaiteachais eile. Le linn 2017, chuir an fhoireann airgeadais an córas Sage chun feidhme.

SFPA

Chomhaontaigh an tÚdarás agus an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara go ndéanfaí Oifigeach um Chosaint Iascaigh Mara a óstáil san Údarás le haghaidh tréimhse trialach 18 mí mar chuid de thionscadal chun feabhas a chur ar chomhar agus ar chomhoibriú idir an dá eagraíocht.

Cé gurb é príomhfheidhm an Údaráis sláinte agus leasanna tomhaltóirí a chosaint, cinntítear le réimse feidhmiúil na nGnóthaí Corparáideacha dá chuid, go ndéantar an tÚdarás a bhainistiú agus a fhorbairt go héifeachtach agus go mbaintear úsáid éifeachtach as na hacmhainní ionas go seachadfar na seirbhísí is fearr.

Feachtas maidir le hAilléirginí

Lainseáil an tÚdarás feachtas náisiúnta faisnéise ar fud na meán clóite, ar líne agus craolacháin chun na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag faisnéis ar iarraidh nó faisnéis mhíchruinn ar shláinte duine aonair a thabhairt chun suntais. Cuireadh an feachtas sin ar bun de dheasca iniúchadh an Údaráis ar shampla ionadaíoch gnólachtaí bia ar a gcomhlíonadh maidir leis na ceanglais dhlíthiúla le haghaidh soláthar faisnéise scríofa ar ailléirginí a dhearbhú dá gcustaiméirí. Fuarthas an iniúchadh nár sholáthair 32% de ghnólachtaí bia faisnéis scríofa ar ailléirginí do thomhaltóirí. agus as na gnólachtaí bia a chuir faisnéis scríofa ar ailléirginí ar fáil, ní sholáthair ach 24% díobh sin an fhaisnéis sin mar is ceart.

Sa phictiúr ag seoladh an fheachtais faisnéise tá:
An Dr Pamela Byrne, Príomhfheidhmeannach,
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann.

Is í foireann an-tiomanta an Údaráis a príomhacmhainn fós agus tá siad tiomanta do sheirbhís den scoth a chur ar fáil. Tá Coiste Foirne ann, ina bhfuil baill foirne ó gach leibhéal ar fud an Údaráis, agus téitear i gcomhairle leis i dtaobh roinnt mhaith ceisteanna eagraíochtúla, lena n-áirítear próisis agus beartais acmhainní daonna a fhorbairt. Tionóladh cruinnithe rialta le linn na bliana agus cuireadh roinnt ceisteanna chun cinn tríd an gCoiste. Leanann an Fhoireann Ceannaireachta Sinsearaí le tacaíocht a thabhairt do sheachadadh tionscnamh faoi Chreat Sláinte agus Folláine Life@FSAI. Tá an tÚdarás tiomanta go hiomlán chomh maith do shláinte, sábháilteacht agus leas a fhoirne a chinntiú, agus do cheanglais na reachtaíochta sláinte agus sábháilteachta ábhartha a chomhlíonadh, agus sláinte agus folláine na foirne a chur chun cinn. Tháinig Coiste Sláinte agus Sábháilteachta an Údaráis le chéile go rialta in 2017, agus cuireadh a chlár oibre i bhfeidhm. Cuireadh oiliúint ar fáil ar cheisteanna ábhartha, agus leanadh le monatóireacht a dhéanamh ar an ionad oibre ar bhonn rialta chun timpeallacht oibre fholláine a chinntiú.

Le linn 2017, fuair an tÚdarás cead ón Roinn Sláinte le dul ar aghaidh le hearcaíocht líon post a ionadú. Rinneadh an próiseas earcaíochta a bhainistiú i gcomhréir le ceanglais na Roinne Sláinte agus na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Lean an tÚdarás ag obair leis an Roinn Sláinte maidir le poist úra a cheadú a theastaigh chun go mbeidh an tÚdarás ábalta a shainordú dlíthiúil a chomhlíonadh.

Le linn na bliana, lean foireann TF an Údaráis lena chinntiú go raibh rochtain againn ar an mbonneagar agus na córais is gá lenar féidir linn ár gcuid oibre a dhéanamh, chomh maith le tacaíocht a thabhairt do thionscadail agus do ghníomhaíochtaí eile laistigh den eagraíocht chun comhoiriúnacht leis na córais teicneolaíochta agus faisnéise (TFC) atá i bhfeidhm a chinntiú. Bhí príomhról ag an bhfoireann chomh maith i seachadadh ghnéithe bonneagair straitéis sonraí an Údaráis.

Lean an fhoireann sonraí le príomhthuarascála sonraí a sholáthar don Údarás le linn 2017. Cuirtear a lán de na tuarascálacha sin ar fáil de réir ár reachtaíochta agus mar fhreagairt ar cheanglais dhlíthiúla an dlí Eorpaigh maidir le bia. Soláthraíonn an tÚdarás sonraí don Údarás Eorpach um Shábháilteacht Bhia chomh maith maidir le roinnt ceisteanna sábháilteachta bia, lena n-áirítear zónóis. Lena chois sin, tá dlúthbhaint ag an bhfoireann i gcur chun feidhme straitéis sonraí an Údaráis. Le cur chun feidhme iomlán na straitéise seo idir 2015 agus 2020 cinnteofar go mbeidh an tÚdarás ábalta an luach is mó a bhaint as na sonraí a ghabhtar trí na conarthaí seirbhíse agus trí fhoinsí eile. Tríd an straitéis a chur chun feidhme, beidh bonn fianaise an-láidir ag an Údarás lena mbeidh sé ábalta a chinntí bainistíochta riosca a bhunú air, agus lena mbeidh sé ábalta acmhainní a threorú go díreach chun an fhís maidir le bia sábháilte agus iontaofa a sheachadadh.

Déileáil an Líne Chomhairle le níos mó ná 3,400 gearán ó thomhaltóirí in 2017, agus bhain níos mó ná trian de na gearáin sin le bia neamhoiriúnach. Ar an iomlán, b'ionann líon na ngearán in 2017 agus méadú 6% ar an 3,200 a tuairiscíodh in 2016, agus bhí méadú suntasach, is é sin 42%, ar líon na ngearán a bhaineann le neamhthaispeáint faisnéise faoi ailléirginí. Chonacthas méadú suntasach (17%) chomh maith ar na gearáin a bhain le faisnéis mhícheart ar lipéid bhia.

Baineann formhór na mbuarthaí ó thomhaltóirí le faisnéis faoi ailléirginí, ar a raibh ceisteanna éagsúla maidir le comhlíonadh amhail easpa faisnéise faoi ailléirginí a bheith ar fáil i mbialanna, teachtaireachtaí éiginnte maidir le láithreacht ailléirginí áirithe i mbia, easpa feasachta ag gnólachtaí bia ar na ceanglais dhlíthiúla maidir le faisnéis faoi ailléirginí a thaispeáint, nach raibh ailléirginí á dtaispeáint ar lipéad bia, agus nach raibh sé léirithe nó taispeánta go raibh ailléirginí i mbia.

Ba iad seo a leanas mar a bhí catagóirí na ngearán:

- 1,233 gearán maidir le bia neamhoiriúnach
- 896 gearán maidir le caighdeáin sláinteachais
- 808 maidir le nimhiú bia amhrastach
- 183 gearán maidir le faisnéis mhícheart ar lipéadú bia
- 103 gearán maidir le neamhthaispeáint faisnéise faoi ailléirginí
- 102 gearán eile.

Thuairiscigh tomhaltóirí éilliú bia le hearraí coimhthíocha go minic; áiríodh leis sin tuairiscí faoi fheithidí, gloine agus earraí coimhthíocha eile i mbia. Samplaí de ghearáin a fuarthas ná tuairiscí faoi ghuma coganta a bheith i líon bianna, lena n-áirítear fillteoga ceapaire, ubh scrofa ó bhricfeasta buifé, agus rís beir leat. I measc earraí coimhthíocha eile a fuarthas i mbianna bhí ribe fada gruaige i gceapaire, salachar luchóige móire i mála criospaí, fiacail i mbéile beir leat, larbhaí i gcrúsca biatais, píosa gloine i smúdaí, cruimh i bpráta brúite, agus foiche i bpaicéad slisíní.

As na gearáin maidir le droch-chaighdeáin sláinteachais in áitribh bhia, luadh go luchóga móra, luchóga agus cuileoga san áitreabh. Bhain gearáin eile le droch-nósanna sláinteachais phearsanta na mball foirne a bhí ag obair san earnáil bhia. Luadh i dtuairiscí sa réimse sin baill foirne ag cuimilt a sróine agus ceapairí á n-ullmhú acu, baill foirne ag piocadh suas bia ón urlár agus á chur isteach sa bhia ansin le ceapaire a dhéanamh, agus boladh camrais in áitribh bhia. Rinne cigirí bia ar fud na tíre fiosrú agus imscrúdú ar na gearáin ar fad a fuair an tÚdarás in 2017.

Tairgeann an Líne Chomhairle comhairle agus faisnéis agus le linn 2017, fuarthas 9,576 fiosrúchán ó dhéantóirí; miondíoltóirí; taighdeoirí, sainchomhairleoirí; agus daoine a oibríonn in earnáil na seirbhíse bia. Ba iad na fiosrúcháin ba choitianta reachtaíocht maidir le ceanglais lipéadaithe bia agus iarratais ar fhoilseacháin an Údaráis, chomh maith le faisnéis do ghnólachtaí bia úra a raibh oibríochtaí á gcur ar bun acu.

RIALACHAS CORPARÁIDEACH

Le foilsiú an *Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)*, d'oibrigh an tÚdarás chun an Cód úr a chomhlíonadh go hiomlán thar 2017. Chomhaontaigh an tÚdarás a Comhaontú Seirbhíse fosta lena phríomh-Roinn, an Roinn Sláinte, agus nuashonraigh sé an Comhaontú Seirbhíse sin ar aon dul leis an gCód mar Chomhaontú Maoirseachta agus Comhaontú um Sheachadadh Feidhmíochta (CSF). D'fheidhmigh an tÚdarás agus é oibleagáidí cánach á gcomhlíonadh aice go hiomlán le linn na bliana.

De réir Alt 41 den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998, agus an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus an Achta um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001, ceanglaítear ar chomhaltaí de Bhord an Údaráis, den Choiste Eolaíoch, de na Fochoistí Eolaíocha, agus d'fhoireann ainmnithe an Údaráis dearbhú leasanna a sholáthar gach bliain. Cuireann an tÚdarás na dearbhuithe sin ar aghaidh ansin chuig an Aire Sláinte agus/nó chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, de réir mar is cuí.

Bhí Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (CIR) lánfheidhmiúil ag an Údarás in 2017. Tá an CIR comhdhéanta de thrí chomhalta Boird agus comhalta neamhspleách amháin. Is é ról an CIR tacú leis an mBord i ndáil lena fhreagrachtaí le haghaidh ceisteanna maidir le riosca, rialú, agus rialachas, agus árachas bainteach. Tá an CIR neamhspleách ar bhainistíocht airgeadais na heagraíochta; go sonrach cinntíonn, an Coiste go ndéanfar monatóireacht ghníomhach agus neamhspleách ar na córais rialaithe inmheánaigh, lena n-áirítear gníomhaíochtaí iniúchóireachta. Rinne an CIR iniúchtaí ar na rialuithe inmheánacha airgeadais, AD, agus cosaint sonraí le linn 2017. Bhí cúig chruinniú CIR ann in 2017, ar líon níos mó é ná mar a cheanglaítearleis an *gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)*. Bhí na ráitis airgeadais, arna bhfaomhadh ag an CIR agus ag an mBord faoi réir iniúchadh ag Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus bhí líon ceisteanna iniúchóireachta íseal-riosca le dul i ngleic leo le linn 2018. Faoi mar a cuireadh síos i Ráiteas ar Rialú Inmheánach an Údaráis le haghaidh 2017, cé go raibh córas láidir um rialú inmheánach i bhfeidhm le linn na bliana, tá gá le tuilleadh feabhais a chur ar chórais soláthair an Údaráis. Táthar ag dul i ngleic leis sin le linn 2018.

I mí na Nollag 2016, ghlac an Bord páirt san Athbhreithniú um Fhéin-Éifeachtúlacht. Éascaíodh an t-athbhreithniú trí cheistneoir leictreonach agus ina dhiaidh sin le tuarascáil don Chathaoirleach, a bhreithnigh an Bord in 2017. Fuarthas san athbhreithniú gur fheidhmigh Bord an Údaráis ar ardchaighdeáin, agus rinneadh roinnt moltaí ann le haghaidh tuilleadh feabhais ar a bhfuil an Bord ag breithniú anois.

Beartas um Fhorfheidhmiú

Tugadh idirbheartaíocht maidir le conradh seirbhíse úr le Foras na Mara i gcrích le comhaontú ar chonradh cúig bliana ó Iúil 2017. Síníodh conradh seirbhíse úr leis an Údarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann le héifeacht ó Lúnasa 2017.

Tugadh conarthaí seirbhíse le gníomhaireachtaí eile cothrom le dáta chun teacht le hathruithe a rinneadh le hOrdú ón Aire Sláinte faoi Alt 5 den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998 ar liosta na reachtaíochta ar bhia atá le forfheidhmiú faoi na conarthaí seirbhíse.

Foilsíodh Rialachán úr (AE) 2017/625 maidir le rialuithe oifigiúla i Márta 2017. Déantar breac-chuntas sa Rialachán sin maidir leis na rialacha a bhaineann le feidhmíocht Bhallstáit AE i ndáil le rialú san earnáil agraibhia. In mí na Nollag 2019, cuirtear in ionad na reachtaíochta um rialuithe oifigiúla atá ann cheana é, Rialacháin (CE) Uimh. 882/2004 agus 854/2004. Éileofar leis an Rialachán sin é go ndéanfar athruithe ar an dóigh a bhforfheidhmítear an dlí faoi bhia, beidh sé ina bhonn eolais le haghaidh na chéad chonarthaí seirbhíse eile leis na gníomhaireachtaí oifigiúla ar fad, agus ceanglófar leis go ndéanfar an reachtaíocht náisiúnta um rialuithe oifigiúla a leasú. Le linn 2017, cuireadh tús le clár oibre chun an Rialachán a chur chun feidhme, lena n-áirítear:

- Bunú grúpa stiúrtha comhdhéanta den Údarás, an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, agus an Roinn Sláinte
- Ionchur i bhforbairt reachtaíochta treasaí (gníomhartha cur chun feidhme agus tarmligthe AE) i ndáil le Rialachán 2017/625 ar leibhéal AE
- Soláthar faisnéise do na gníomhaireachtaí oifigiúla maidir le ceanglais an Rialacháin.

Le linn 2017, ghlac an tÚdarás ballraíocht i ngrúpa stiúrtha na gCeann um Ghníomhaireachtaí Sábháilteachta Bia na hEorpa chomh maith le sé ghrúpa oibre chun comhairle a thabhairt maidir leis an Rialachán. Tá cathaoirleacht á déanamh ag an Údarás ar Ghrúpa Oibre na gCeann um Ghníomhaireachtaí Sábháilteachta Bia na hEorpa maidir le Saotharlanna Sábháilteachta Bia, a tosaíodh in 2017, agus tá páirt á glacadh aige chomh maith i gcúig ghrúpa oibre eile.

Orduithe Forfheidhmiúcháin a Foilsíodh

I mí Dheireadh Fómhair 2017, d'fhógair an tÚdarás go mbeadh sé ag foilsiú sonraí iomlána na nOrduithe Forfheidhmiúcháin a seirbheáiltear ar ghnólachtaí bia ó sin amach. Tá ainmneacha na ngnólachtaí bia ar a seirbheáladh Orduithe Forfheidhmiúcháin á bhfoilsiú ag an Údarás le níos mó ná deich mbliana. Mar sin féin, lena chórais agus lena phróisis tá sé ar a chumas anois faisnéis bhreise a sholáthar, rud atá i gcomhréir lena chuspóir trédhearcacht mar rialtóir a mhéadú agus caighdeáin maidir le sábháilteacht agus sláinteachas bia i ngnólachtaí bia a ardú. Ní sheirbheáiltear Orduithe Forfheidhmiúcháin ar ghnólachtaí bia ach amháin nuair a dhearbhaítear go bhfuil baol tromchúiseach ann ar shláinte tomhaltóirí nó i gcás go bhfuil roinnt sáruithe tromchúiseacha leanúnacha á ndéanamh ar an reachtaíocht faoi bhia.

Beidh athruithe ag teastáil ar Rialachán úr (AE) 2017/625 maidir leis an dóigh a bhforfheidhmítear an dlí faoi bhia, agus cuirfear bonn eolais leis faoi na conarthaí seirbhíse leis na gníomhaireachtaí oifigiúla ar fad, agus beidh gá le leasú a dhéanamh ar an reachtaíocht náisiúnta maidir le rialuithe oifigiúla.

Áiríodh ar rannpháirtíocht Eorpach eile:

- Rannpháirtíocht leanúnach i ngrúpa oibre maidir le táscairí sábháilteachta bia, a bhunaigh na Cinn um Ghníomhaireachtaí Sábháilteachta Bia na hEorpa. D'fhoilsigh an grúpa seo tuarascáil deiridh agus catalóg táscairí.
- Rannpháirtíocht i ngrúpa oibre AE i ndáil le rialacha AE a chomhlíonadh ar monatóireacht agus tuairisciú ola olóige.

In 2017, d'fhoilsigh an tÚdarás 69 Ordú Forfheidhmiúcháin (lena n-áirítear orduithe dúnta, toirmisc agus feabhsúcháin) a seirbheáladh ar ghnólachtaí bia as sáruithe ar an reachtaíocht um shábháilteacht bia, arb é sin laghdú suntasach i gcomparáid leis an 106 ordú a seirbheáladh in 2016. Ní raibh cúis fhollasach ar bith leis an laghdú, toisc nach raibh athrú ar bith ar na leibhéil chigireachta. Shonraigh an tÚdarás an suim leanúnach phoiblí i dtoradh na rialuithe oifigiúla agus d'fhreagair sé le forbairt (go hinmheánach agus le rannpháirtíocht gníomhaireachtaí oifigiúla) tionscnaimh chun sonraí na n-orduithe a seirbheáladh ar ghnólachtaí bia a eisiúint. Leis sin cuireadh feabhas ar thrédhearcacht phróiseas na rialuithe oifigiúla agus laghdaíodh an t-ualach riaracháin ar an Údarás maidir le hiarratais ar fhaisnéis faoi reachtaíocht um Shaoráil Faisnéise.

Chomhordaigh an tÚdarás dhá iniúchadh a rinne an Coimisiún Eorpach (Santé-F, ar a thugtaí an Oifig Bia agus Tréidliachta roimhe seo) ar rialuithe bia leis na gníomhaireachtaí oifigiúla. Áiríodh orthu sin misean bailithe eolais ar dhíolacháin bhia ar an Idirlíon agus iniúchadh ar rialuithe iompórtála chun measúnú a dhéanamh ar chóras na seiceálacha doiciméad ag teorainneacha AE le haghaidh bia de bhunadh ainmhíoch agus bia nach bhfuil de bhunadh ainmhíoch.

69

In 2017, d'fhoilsigh an tÚdarás 69 Ordú Forfheidhmiúcháin (lena n-áirítear orduithe dúnta, toirmisc agus feabhsúcháin) a seirbheáladh ar ghnólachtaí bia as sáruithe ar an reachtaíocht um shábháilteacht bia.

Tá Éire ar cheann de sheacht mBallstát de chuid AE a d'oibrigh le hÚdaras Bia agus Drugaí SA (FDA) in 2017, i gcleachtas 'Aithint Córas' lena ndéantar measúnú ar cibé an soláthraíonn nó nach soláthraíonn córas agus údaráis sábháilteachta bia tíre leibhéal dóthanach cosanta atá comhionann le leibhéal cosanta tíre eile. Dá mbainfí aithint córas amach do AE, ní bheadh a oiread dianrialuithe sábháilteachta bia os comhair easpórtálaithe na hÉireann ar leibhéal gléasra aonair, agus mar sin beadh siad ábalta easpórtáil chuig na Stáit Aontaithe. Maidir leis na trí thír a bhfuil aithint córas bainte amach acu (Ceanada, an Nua-Shéalainn agus an Astráil), tá laghdú suntasach tagtha ar líon na gcigireachtaí sábháilteachta bia. D'oibrigh an tÚdarás an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte agus an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara agus Foras na Mara chun aighneacht mhionsonraithe a sholáthar i mí na Nollag 2017. Le haighneacht na hÉireann bhí an FDA ábalta measúnú deisce a dhéanamh ar chóras rialuithe sábháilteachta bia na hÉireann roimh an measúnú ar an láithreán atá beartaithe le haghaidh 2018.

Comhaontaíodh an chéad Bheartas náisiúnta um Fhorfheidhmiú Bia a d'fhorbair foireann san Údarás, leis an gníomhaireachtaí oifigiúla go léir le linn 2017, i ndiaidh próiseas comhairliúcháin. Foilseofar in 2018 é.

Sholáthair an tÚdarás leibhéal suntasach tacaíochta do na gníomhaireachtaí oifigiúla le linn 2017, ar a áiríodh:

- Soláthar ceardlann oiliúna trasghníomhaireachta do chigirí maidir le ceanglais an Rialacháin maidir le Faisnéis Bhia a Sholáthar do Thomhaltóirí
- Soláthar deisce faisnéise ag sraith imeachtaí faisnéise bricfeasta don tionscal iascaireachta, arna eagrú ag an Údarás um Chosaint Iascaigh Mhara
- Tús le cúig Imeacht Réigiúnacha um Fhaisnéis ar Shábháilteacht Sliogiasc don tionscal sliogiasc, le tacaíocht ón Údarás um Chosaint Iascaigh Mhara, ón bhForas Mara agus ón mBord Iascaigh Mhara.
- Rannpháirtíocht i gceardlann oiliúna i mí na Bealtaine 2017 maidir le ceanglais samplála agus anailíse, a d'eagraigh Rannóg Orgánach na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara le haghaidh comhlachtaí rialaithe orgánach, i ndiaidh líon torthaí a tháinig as Misean Orgánach Santé F in 2016.
- Forbairt doiciméid treorach don tionscal chun cuidiú le gnólachtaí ceanglais um lipéadú uisce beatha a chomhlíonadh mar chuid den chomhlíonadh maidir le comhaid theicniúla do na táirgí sin agus maidir le reachtaíocht náisiúnta agus AE ar lipéadú agus deochanna biotáilleacha. Foilseofar an treoir i ndeireadh 2018.
- Athbhreithniú ar *Nóta Treorach Uimh. 25, Treoir le haghaidh Forfheidhmiú Reachtaíochta is Infheidhme maidir le: Uiscí Mianraí Náisiúnta, Fíoruiscí agus Uiscí Buidéalaithe Eile* chun teacht le hathruithe ar reachtaíocht AE agus an reachtaíocht náisiúnta.

Le linn mhí na Bealtaine agus an Mheithimh 2017, d'óstáil an tÚdarás ceardlanna sainoiliúna trasghníomhaireachta do ghníomhaireachtaí oifigiúla ar an topaic um próiseáil theirmeach, agus béim faoi leith ar oibríochtaí amhail cócaireacht agus paistéaradh. De ghnáth, bíonn na hoibríochtaí sin casta, agus teastaíonn sainoiliúint theicniúla dá réir sin do chigirí ionas go mbeidh siad ábalta measúnú a dhéanamh go leordhóthanach ar na próisis lena mbaineann. D'fhreastail os cionn 180 ball foirne ó na gníomhaireachtaí oifigiúla ar na ceardlanna dhá lá. Cumhdaíodh san oiliúint, a sholáthair cuibhreannas lena n-áirítear saineolaithe sa sainréimse seo, gnéithe teoiriciúla agus praiticiúla na bpróiseas sin. Ba é an aidhm cigirí a ullmhú le go leor eolais agus taithí chun measúnú éifeachtúil a dhéanamh ar na próisis agus na rialuithe teirmeacha a úsáideann na hoibreoirí gnólachtaí bia mar chuid dá gcórais bhainistíocht um shábháilteacht bia. Cuireadh lámhleabhar teicniúil mionsonraithe, cás-staidéir, cleachtaí agus cuir i láthair ar phríomhthopaicí ar fáil do na cigirí. Críochnaíodh na ceardlanna le scrúdú foirmiúil, agus bhí ar na rannpháirtithe ar fad iad a chomhlánú. D'aithin Comhairle Tréidliachta na hÉireann an oiliúint agus bhronn sí creidiúintí d'Oideachas Leanúnach Tréidliachta do chigirí tréidliachta a d'fhreastail ar na ceardlanna.

Tugadh soláthar an chineáil sin sainoiliúna chun suntais mar mholadh in athbhreithniú a rinne Coiste Eolaíoch an Údaráis agus foilsíodh é ar chóras cigireachtaí ar rialuithe oifigiúla na hÉireann in 2016. Thagair moltaí eile do mhéadú ar thrédhearcacht agus ar chomhsheasmhacht an fhorfheidhmiúcháin, réimsí ina ndearnadh dul chun cinn in 2017 le foilsiú sonraí maidir le hOrduithe Forfheidhmiúcháin agus forbairt Beartais um Fhorfheidhmiú an Dlí faoi Bhia. Bhí an tÚdarás ag obair le gníomhaireachtaí oifigiúla chun feabhas leanúnach a chur ar an gcóras cigireachta. Rinneadh athbhreithniú i mí na Nollaig 2017 ar an dul chun cinn ar na moltaí ag cruinniú trasghníomhaireachta d'ionadaithe sinsearacha ó Sheirbhís Sláinte Comhshaoil Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, ó Sheirbhís Tréidliachta na nÚdarás Áitiúil, ón Údarás um Chosaint Iascaigh Mhara agus ó Fhoras na Mara. Tá an tÚdarás buíoch as tiomantas na bpáirtithe sin do thuilleadh forbartha a dhéanamh ar an gcóras rialuithe oifigiúla sna blianta amach romhainn.

Breakfast Bites

Óstálann an tÚdarás sraith cruinnithe neamhfhoirmiúla do ghnólachtaí bia gach bliain ar a dtugtar *Breakfast Bites*. Soláthraítear sainfhaisnéis sna himeachtaí sin ar na topaicí ar mian le daoine tuilleadh eolais a fháil fúthu. Tá siad an-chuidiúil dóibh siúd ar leo gnólacht bia beag nó dóibh siúd a oibríonn iontu agus dóibh siúd ar mian leo gnólacht bia úr a thosú. Le linn 2017, cumhdaítear sna topaicí réamheolas maidir le lipéadú bia, ceanglais um oiliúint sábháilteachta bia agus lipéadú ailléirginí.

Sa phictiúr ag *Breakfast Bite* maidir le lipéadú bia tá an tUasal Anne-Marie Boland, Feidhmeannach Teicniúil Sinsearach i gCúrsaí Rialála, Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann.

Comhaontaíodh an chéad Bheartas náisiúnta um Fhorfheidhmiú Bia a d'fhorbair foireann san Údarás, leis an gníomhaireachtaí oifigiúla go léir le linn 2017, i ndiaidh próiseas comhairliúcháin. Foilseofar in 2018 é.

Bainistíocht Riosca agus Cúrsaí Rialála

Dírítear i réimse feidhmiúla na Bainistíochta Riosca agus Cúrsaí Rialála ar laghdú a dhéanamh ar dhíobhálacha sa bhiashlabhra. Áirítear air sin bainistíocht ar theagmhais bhia a bhaineann le táirgí bia dainséaracha nó neamhchomhréireacha lena chinntiú go mbainfear den mhargadh go gasta iad, agus lena chinntiú go ndéanfar bearta ceartaitheacha chun feidhme chun atarlú na dteagmhas sin a chosc.

Áirítear air chomh maith tomhaltóirí a chur ar an eolas faoi na rioscaí a bhaineann le táirgí bia dainséaracha nó neamhchomhréireacha. D'oibrigh foireann na Bainistíochta Riosca agus Cúrsaí Rialála go dlúth leis na gníomhaireachtaí oifigiúla agus le tionscal an bhia agus leis an gCoimisiún Eorpach chomh maith chun an 640 teagmhas bia a bhainistiú a tháinig chun cinn le linn na bliana agus a raibh 24 foláireamh bia agus 30 foláireamh ailléirgine bia mar thoradh orthu.

Ag feidhmiú mar an pointe teagmhála do Chóras Mear-Rabhaidh an Choimisiúin Eorpaigh um Bia don Duine agus d'Ainmhithe (RASFF), chuir an fhoireann 68 fógra chuig RASFF faoi bhianna neamhshábháilte in Éirinn. Bhí de sin de dheasca líon fógraí eile a chuir an Coimisiún Eorpach chuig an Údarás, lena n-áirítear fógraí maidir leis an tsubstaint neamhdhleathach fiprinile a bhrath in uibheacha agus i dtáirgí uibheacha. As os cionn an 3,500 fógra foláirimh a cuireadh chuig an RASFF ó trasna AE in 2017, níor bhain ach 22 díobh le táirgí a tháinig as Éirinn.

Le linn 2017, ghlac an fhoireann freagracht as bainistíocht a dhéanamh ar chóras fógraí an Údaráis i ndáil le forbhianna a chur ar an margadh. Fuair an tÚdarás 2,100 fógra ar fhorbhianna in 2017. Ní dhearna ach 4.6% de na forbhianna sin in Éirinn, agus rinneadh 44% díobh san Ríocht Aontaithe. In 2017, dhéileáil an fhoireann le 91 teagmhas bia a bhain le forbhianna; mar thoradh air sin eisíodh ceithre foláireamh bia i ngeall ar láithreacht substaintí neamhúdaraithe, e.g. methylhexaneamine (MHA), yohimbe, rauwolscine HCL, agus meatáindé-éanón. Maidir le lipéadú bia, sholáthair an fhoireann freagairtí mionsonraithe ar 185 fiosrúchán faoi lipéadú agus réitigh siad fiosrúcháin a bhain le ceisteanna maidir le lipéadú agus fógraíocht a ardaíodh trí na meáin shóisialta.

Ghlac an fhoireann páirt i gclár arna chomhordú ag AE, ag déanamh cuardach ar líne ónar sainaithníodh 20 forbhia ina raibh comhábhair núíosacha neamhúdaraithe. Rinneadh iarbheart agus foilsíodh treoir nuabhunaithe le haghaidh gnó ar ríomhthráchtáil. In 2017, rinne an fhoireann beart lena chinntiú nach gcuirfí 6 fhorbhia ar an margadh, gur aistarraingíodh 15 cinn díobh óna ndíol agus gur aisghaireadh 6 cinn díobh ón margadh. As an 68 fógra ó Éirinn a cuireadh chuig RASFF, bhain 19 gcinn díobh le forbhianna.

I measc gníomhaíochtaí eile trasna AE bhí rannpháirtíocht i gcéim phíolótach bhunachar sonraí um lipéadú AE trína ndearnadh athbhreithniú ar ábhar an bhunachair shonraí lena chinntiú go raibh sonraí ann maidir le dlíthe AE agus leis na dlíthe náisiúnta i ndáil le ceanglais le haghaidh lipéadú éigeantach. Bhí an fhoireann páirteach chomh maith in eagrú agus pleanáil Ceardlainne dhá lá do Chleachtóirí um Fhorfheidhmiú an Dlí (FLEP) i ndáil le Rialú Oifigiúil Forbhianna a tionóladh sa Bhruiséil.

Sholáthair an fhoireann tacaíocht d'fhoireann na ngníomhaireachtaí oifigiúla i bhfoirm treorach maidir le dlíthe faoi bhia, nuashonruithe míosúla ar an suíomh gréasáin a fhoilsiú maidir le reachtaíocht úr nó reachtaíocht leasaithe. Rinne siad cathaoirleacht ar ghrúpa a bhfuil sé d'aidhm leo feabhas a chur ar chomhsheasmhacht cur chuige maidir le forfheidhmiú an dlí faoi bhia, agus d'eisigh siad feasacháin treorach chomh maith ar na rialuithe ar iompórtáil bianna nach bhfuil de bhunadh ainmhíoch.

Sholáthair an fhoireann Sláinte Poiblí Tréidliachta tacaíocht do Sheirbhís Tréidliachta na nÚdarás Áitiúil agus don fhoireann Iniúchóireachta agus Imscrúduithe i gcásanna go raibh bia de bhunadh ainmhíoch i gceist. Lena chois sin, dhréachtaigh an fhoireann líon doiciméad treorach agus cód cleachtais, lena n-áirítear doiciméad leasaithe ceisteanna coitianta ar lipéadú táirgí éineola saor-raoin a ndeachaigh srianta ar rochtain faoin aer i bhfeidhm orthu mar gheall ar ráig d'fhliú a n-éan.

Le linn 2017, bhí rannpháirtíocht rialta idir foireann RMRA agus an earnáil bhia agus a comhlachtaí ionadaíocha éagsúla. Lena chois sin, sholáthair comhaltaí fhoireann an RMRA seirbhísí tacaíochta d'Fhóram Miondíola an Údaráis, Fóram na Seirbhíse Bia agus Fóram na gCeardaithe. Ghlac comhaltaí fhoireann an RMRA páirt i ngrúpaí oibre an Choimisiúin Eorpaigh agus na gCeann um Ghníomhaireachtaí Sábháilteachta Bia na hEorpa, agus mar sin chuir siad cion le forbairt agus cur i bhfeidhm dhlíthe AE faoi bhia. Chomh maith leis sin, sholáthair an fhoireann tacaíocht maidir le reachtaíocht náisiúnta faoi bhia a fhorbairt. Bhain gné eile de chuid obair fhoireann an RMRA le hobair a bhain le Comhairle Comhairleach Shábháilteacht Bhia an Údaráis, a atheagraíodh in 2017 faoi chathaoirleacht an Uasail Ray Bowe.

Tá oiliúint leanúnach fhoireann na ngníomhaireachtaí oifigiúla ríthábhachtach agus bhí sé fós ina thosaíocht in 2017. Lean réimse feidhmiúil an RMRA lena shraith modúl ríomhfhoghlama a fhorbairt, agus bhain an earnáil bhia úsáid astu chomh maith. Cuireadh modúl úr 'Breiseáin Bhia – Lipéadú', leis an acmhainn sin, chomh maith le modúl nuashonraithe 'Faisnéis Bhia faoi Bhianna Réamhphacáistithe. Cuireadh 637 modúl ríomhfhoghlama de chuid an Údaráis san iomlán i gcrích nó bhain baill foirne sna gníomhaireachtaí oifigiúla leas astu trínár gcóras bainistíochta foghlama, Foghlaim SafetyNet, in 2017. Chuir úsáideoirí shuíomh gréasáin an Údaráis os cionn 1,300 modúl ríomhfhoghlama i gcrích.

Baineann réimse feidhmiúil an RMRA leas as na deiseanna uile chun bheith rannpháirteach leis an earnáil bhia agus a lucht tionchair. Sheachaid an fhoireann Oiliúna agus Chomhlíonta dhá Cheardlann Scileanna Oiliúna um Shábháilteacht Bhia bunaithe ar *Guide to Food Safety Training Level 1* an Údaráis, a raibh mar thoradh orthu gur cuireadh oiliúint ar 24 bainisteoir/maoirseoir ar an iomlán le linn an dá cheardlann. I measc cúrsaí oiliúna a forbraíodh agus a seachadadh chuig na cigirí in 2017 bhí oiliúint ar lipéadú, sainoiliúint ar theicnicí na próiseála teirmí (185 rannpháirtí), agus oiliúint ar ailléirginí (360 ball foirne de chuid FSS). Seachadadh cúig cheardlann aon lae maidir le lipéadú bia do 152 ball foirne de chuid FSS, agus soláthraíodh oiliúint bhreise ar lipéadú d'oifigigh ghairneoireachta. I ndiaidh cuirí, rinneadh cuir i láthair do ghrúpaí an tionscail agus do chomhdhálacha agus do sheimineáir in Éirinn agus thar lear. Rinne an fhoireann maoirseacht ar rannpháirtíocht an 46 ball foirne de chuid an Údaráis agus na ngníomhaireachtaí oifigiúla i gclár an Choimisiúin Eorpaigh 'Oiliúint níos Fearr do Bhia níos Sábháilte (BTSF)'. Ghlac thart ar 79 ball foirne ó sheirbhísí rialaithe bia na hÉireann páirt i modúil ríomhfhoghlama BTSF agus ghnóthaigh siad teastais ar na modúil sin a chur i gcrích.

Iniúchóireacht agus Imscrúduithe

In 2017, rinneadh iniúchadh rialaithe oifigiúil in áitreabh arna fhaomhadh ag an údarás áitiúil. Bhí cur i bhfeidhm Rialachán (CE) Uimh. 2073/2005 ón gCoimisiún maidir le critéir mhicribhitheolaíocha le haghaidh bia-ábhar ina bhéim faoi leith san iniúchadh sin.

Lena chois sin, rinneadh iniúchtaí spriocdhírithe ar na topaicí seo a leanas:

- Aithint, glacadh agus inrianaitheacht caorach laistigh de sheamlais
- Bainistíocht ilmhiondíoltóirí ar theagmhais bhia, lena n-áirítear aisghairmeacha agus aistarraingtí bia
- Biashlabhra an bhia géime fiáine.

Foilsíodh trí thuarascáil iniúchóireachta:

- *Iniúchadh Spriocdhírithe ar na Rialuithe lena gcuirtear Cosc ar Sheachtháirgí Ainmhithe ó dhul isteach sa Bhiashlabra*
- *Iniúchadh Spriocdhírithe ar Fhaisnéis faoi Ailléirginí ar Bhia Neamhphacáistithe*
- *Iniúchadh ar Inrianaitheacht i mBia agus i dTáirgí Bia de Bhunadh Ainmhíoch .*

Foilsíodh na pleananna gníomhaíochta chun na torthaí a cruthaíodh le linn na n-iniúchtaí sin a cheartú chomh maith. Tugtar na pleananna sin cothrom chun dáta de réir mar a dhéantar dul chun cinn ar na torthaí aonair a chríochnú.

Bhreithnigh réimse feidhmiúil na Iniúchóireachta agus Imscrúduithe dhá mhisean Santé-F de chuid Stiúrthóireacht Choimisiún AE a rinneadh in Éirinn chun measúnú a dhéanamh ar chur chun feidhme na rialuithe oifigiúla. Cumhdaíodh in iniúchadh amháin rialuithe iompórtála, agus rinneadh imscrúdú sa cheann eile ar dhíol bia agus bia-ábhar ar an Idirlíon. Rinne FDA na Stát Aontaithe 12 chigireacht ar an iomlán in Éirinn le linn 2017. Bhí rochtain leanúnach ar mhargadh na Stát Aontaithe do na táirgí a tháirg na gnólachtaí bia ar a ndearnadh cigireacht mar thoradh ar na cigireachtaí sin.

Tá Príomhfheidhmeannach Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann ina dhuine ainmnithe faoin Acht um Nochtadh Cosanta, 2014. In mí na Samhna 2017, lóisteáladh nochtadh cosanta faoi fhorálacha Acht 2014 leis an Údarás. Thosaigh réimse feidhmiúil na hIniúchóireachta agus Imscrúduithe imscrúdú mionsonraithe maidir leis an bhfaisnéis sa nochtadh cosanta. Bhí an t-imscrúdú ar siúl fós ag deireadh na bliana.

Rinne réimse feidhmiúil na hIniúchóireachta agus Imscrúduithe, in éineacht le húdaráis rialála Stáit agus gníomhaireachtaí oifigiúla eile, 37 imscrúdú i gcás go raibh amhras faoi sháruithe ar an dlí faoi bhia agus faoi chalaois bhia. Dearadh na himscrúduithe sin chun cineál agus méid na neamh-chomhlíontachta maidir leis an dlí faoi bhia agus teagmhais calaoise bia gaolmhara a dhearbhú. Theastaigh cuir chuige éagsúla ina leith, ó fhorghníomhú barántas cuardaithe a fuarthas sa Chúirt Dúiche faoi Alt 49 den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998 go dtí monatóireacht ar leathanach na meán sóisialta i gcás go raibh amhras faoi oibríocht gnólachtaí bia neamhúdaraithe. I dteannta leis an nGarda Síochána, rinne an tÚdarás comhchathaoirleacht ar fhoireann ilghníomhaireachta a raibh imscrúdú á dhéanamh acu ar dhíol alcóil neamhcheadaithe a raibh mar thoradh air gur éirigh duine amháin dall i ndiaidh táirge brionnaithe ina raibh meatánól a ól.

Le linn na bliana, ghlac foireann an Údaráis páirt le foirne gníomhaireachtaí oifigiúla eile ar 12 sheicphointe cois bóthair ilghníomhaireachta i sé chontae, a d'eagraigh an Garda Síochána. D'fhreastail oifigigh údaraithe ó Oifigí Sláinte Poiblí ábhartha Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte agus ó na húdaráis áitiúla chomh maith. Ar an iomlán stopadh 241 feithicil agus rinneadh cigireacht orthu agus rinneadh iarbheart de réir mar ba ghá.

Tá an tÚdarás ina chathaoirleacht ar an Tascfhórsa maidir le Calaois Bhia, agus le linn 2017 tionóladh trí chruinniú de chuid an tascfhórsa. Leanann an fóram ilghníomhaireachta, ildisciplíneach le breithniú agus tuairisciú a dhéanamh i ndáil le ceisteanna ar dócha go mbeidh tionchar suntasach acu ar chalaoise/fhíordheimhneacht bhia, agus le breithniú a dhéanamh ar na rialuithe reatha atá i bhfeidhm chun déileáil le calaois bhia agus a n-oiriúnacht chun cur isteach orthu siúd lena mbaineann, iad a bhrath agus iad a dhíspreagadh. In 2017, d'fhreastail foireann réimse feidhmiúil na hIniúchóireachta agus Imscrúduithe ar thrí chruinniú de chuid an Tascfhórsa Trasteorann maidir le Coireacht Bhia. D'fhreastail siad chomh maith ar chruinnithe de chuid Fhóram Seicphointí Ilghníomhaireachta Réigiún an Tuaiscirt, faoi chathaoirleacht an Gharda Síochána.

Thar ceann an Údaráis, feidhmíonn réimse feidhmiúil na hIniúchóireachta agus Imscrúduithe mar an pointe teagmhála náisiúnta um chalaois bhia don Choimisiún Eorpach. Le linn 2017, d'fhreastail ionadaithe ar dhá chruinniú de Líonra na Calaoise Bia. Lena chois sin, rinneadh monatóireacht ar bhunachar sonraí Chúnamh agus Chomhar Riaracháin/Líonra Calaoise Bia an Choimisiúin Eorpaigh agus tugadh freagairt ar faisnéis ar bith a bhain le hÉirinn.

Shínigh an tÚdarás Comhaontú maidir le Comhroinnt Faisnéise le Gréasán Faisnéise Thionscal an Bhia (FIIN) in 2017. Déanann FIIN faoi láthair ionadaíocht ar son líon beag cuideachtaí an-mhór i dtionscal an bhia sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn, agus tá sé beartaithe aige a ghréasán a mhéadú tuilleadh in 2018. Comhroinneann na baill faisnéis maidir le calaois bhia, agus scaipeann FIIN tuarascáil ráithiúil anaithnidithe chomh maith ar na baill a chomhroinn faisnéis faoi thionscal an bhia. Beidh an tÚdarás ábalta cur leis an bpróiseas sin ó 2018 i leith agus tuarascáil ráithiúil faisnéise a fháil chomh maith.

Ghlac an tÚdarás, i gcomhar leis na Gardaí agus Seirbhís Chustaim na gCoimisinéirí Ioncaim, páirt i gcomhoibríocht Europol/INTERPOL, OPSON. I dtuairisceáin a cuireadh isteach ó Éirinn chuig Europol léiríodh 14 ghabháil bia-ábhar, lena n-áirítear alcól, feoil, sicín agus táirgí éagsúla i gcrúsca.

Le linn 2017, chinn na Cinn um Ghníomhaireachtaí Sábháilteachta Bia na hEorpa roinnt grúpaí oibre a bhunú chun ullmhú do chur chun feidhme Rialachán úr (AE) 2017/625 maidir le rialuithe oifigiúla. Ó shin i leith, tá páirt á glacadh ag ionadaithe de chuid réimse feidhmiúil na hIniúchóireachta agus Imscrúduithe sa ghrúpa oibre ar chalaois bhia.

Eolaíocht agus Caighdeáin Bhia

Díríonn réimse feidhmiúil na hEolaíochta agus Caighdeán Bia a gcuid oibre ar an mbonn fianaise a mhéadú agus a anailísiú agus é a úsáid lena measúnuithe riosca a dhéanamh, treoir theicniúil a dhréachtú do thionscal an bhia agus comhairle agus tacaíocht theicniúil a chur ar fáil do lucht déanta beartas an Rialtais.

Sa chomhthéacs deireanach, d'fhreastail an fhoireann ar 42 cruinniú saineolaithe thar ceann an Choimisiúin Eorpaigh chun tacú le forbairt reachtaíocht an Choimisiúin Eorpaigh maidir le bia lena gcuirtear taca faoin gcreat dlíthiúil agus beartais arna dhéanamh ag Aonad Bia na Roinne Sláinte. Tá cruinnithe líonra saineolaithe ina ngné de chomhar eolaíochta agus caighdeán bia chomh maith leis an Údarás Eorpach um Shábháilteacht Bhia agus sa chomhthéacs sin, ghlac baill den fhoireann páirt ghníomhach i 10 gcruinniú líonra inar cumhdaíodh rioscaí atá ag teacht chun cinn, measúnú ar riosca micribhitheolaíochta, orgánaigh ghéinmhodhnaithe, ábhair theagmhála bia, bianna núíosacha agus zónóisí. Ar an ardán idirnáisiúnta, ghlac an fhoireann páirt i gcúig chruinniú de chuid na gcoistí faoin gCoiste Codex Alimentarius. Ag na cruinnithe sin, comhaontaíodh caighdeáin dhomhanda maidir le bia, lena n-áirítear na teorainneacha maidir le héilleáin; faomhadh breiseán; faomhadh bianna diaitéiteacha; bearta chun dul i ngleic le frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh; agus caighdeáin sláinteachais bhia.

Laistigh den Údarás, stiúrann réimse feidhmiúil na hEolaíochta agus Caighdeán Bia roinnt feidhmeanna údaráis inniúil chomh maith sna réimsí maidir le fógraí agus faomhadh bianna áirithe. In 2017, bhí 2,738 fógra maidir le forbhianna ann ar a ndearnadh measúnú maidir le héilimh sábháilteachta agus sláinte. Rinneadh measúnú ar 94 bia san iomlán chomh maith a úsáidtear chun críche speisialta leighis. I réimse na mbianna núíosacha, rinneadh 8 measúnú iomlána sábháilteachta, rinneadh 12 athbhreithniú ar mheasúnaithe sábháilteachta i mBallstáit eile AE, agus eisíodh 21 tuairim choibhéise shubstaintiúil in 2017. Ba iad athruithe ar an gcóras um measúnú sábháilteachta bianna núíosacha a spreag an méadú suntasach i ngníomhaíocht um measúnú i gcomparáid le 2016, agus glacfaidh an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bhia ceannas air in 2018.

D'fhoilsigh an tÚdarás *2015 Data for Zoonoses in Ireland*, ina dtiomsaítear na torthaí ó na mílte tástáil a rinneadh ar shamplaí ar fud na tíre de bhia agus de bheatha, chomh maith le tástálacha ar ábhar de bhunadh ainmhíoch agus nach bhfuil de bhunadh ainmhíoch, mar iarracht le patrún agus méid an ionfhabhtaithe a tharlaíonn de bharr pataiginí zónóiseacha a scaiptear ó ainmhithe ar dhaoine a dhearbhú. Lena chois sin, cruthaíodh sonraí úra maidir le nítrít i mbia, hidreacarbóin il-timthriallacha aramatacha, éisc ionradaithe, sonraíocht iasc, agus salann i gcomhar le saotharlanna oifigiúla, agus comhroinneadh iad leis an gCoimisiún Eorpach, de réir mar ba ghá. Rinneadh leasú ar *Nóta Treorach Uimh. 24 Dearbhuithe 'Saor ó Ghlútan'* agus *'Glútan An-Íseal'*. Foilsíodh sraith bileog eolais ar chúrsaí sábháilteachta bia agus sláinteachais bhia maidir le deonú bia, i gcomhar le foirne eile san Údarás. Rinneadh obair shuntasach mhionsonraithe chun treoirlínte an Údaráis *Healthy Eating and Active Living for Adults, Teenagers and Children over 5 Years*, a thabhairt cothrom le dáta, agus iad sin a chur ar aon dul le treoir úr do bhia sláintiúil na Roinne Sláinte. Leanfar le hobair ar na treoirlínte a thabhairt cothrom le dáta in 2018.

Chuir Coiste Eolaíoch an Údaráis a ainm le ceithre thuairim in 2017. Is iad sin: uasteorainneacha le haghaidh vitimíní agus mianraí i bhforbhianna; teochtaí sábháilteachta cócaireachta le haghaidh burgair mhairteola; sábháilteacht fluairíde agus an fhéatais; agus staidéar réime bia iomláin ar nochtadh fluairíde ó bhia agus ó dheoch. Foilseofar na tuarascálacha sin in 2018.

Straitéis Eolaíochta 2017–2019

D'fhoilsigh an tÚdarás a chéad *Straitéis Eolaíochta 2017–2019* le tacú lena sprioc chorparáideach a chumas agus inniúlacht eolaíoch a mhéadú chun taca a chur faoi sholáthar bia atá sábháilte agus iontaofa do gach uile dhuine. Feidhmíonn an tÚdarás i dtimpeallacht dhinimiciúil ina bhfuil timthriallta nuálaíochta thionscal an bhia ag éirigh níos gaiste agus tá níos mó eolais ag tomhaltóirí faoin mbia a itheann siad agus faoi shábháilteacht, lipéadú agus tionchair sláinte an bhia sin. Tá fáil éasca ag an tsochaí ar fhaisnéis agus ar mhífhaisnéis agus cuireann na meáin shóisialta dlús le comhrá bunaithe ar thuairimí. Ní mór don Údarás, dá réir sin, eolas agus tuiscint chuimsitheach a bheith aige ar na hathruithe sin chun a bheith ábalta guaiseacha atá ann cheana agus guaiseacha atá ag teacht chun cinn sa bhiashlabhra a bhrath, rioscaí a dhearbhú ag baint úsáid as cur chuige um chothromaíocht fianaise agus na rioscaí sin a cur in iúl go soiléir do thomhaltóirí agus do thionscal an bhia. Cuimsítear a chuid oibre straitéisí sa Straitéis sna réimsí maidir le cumarsáid, rialáil, bainistíocht riosca agus measúnú riosca.

AR FÁIL LE hÍOSLÓDÁIL – Global
www.fsai.ie/publications

D'eagraigh an tÚdarás trí cheardlann oiliúna ar lipéadú ailléirginí agus úsáid as uirlis MenuCal ar líne an Údaráis le haghaidh oifigigh sláinte comhshaoil FSS.

I gcomhar leis an Roinn Sláinte, d'óstáil an tÚdarás cruinniú de chuid an Líonra Gníomhaíochta de chuid na hEagraíochta Domhanda Sláinte maidir le Laghdú Salainn sa Daonra i Réigiún na hEorpa, a tionóladh i mBaile Átha Cliath den chéad uair. Lena chois sin, in 2017 sheachadadh baill d'fhoireann na hEolaíochta agus Caighdeán Bia trí chur i láthair idirnáisiúnta agus sé chur i láthair náisiúnta maidir le gnéithe eolaíochta na sábháilteachta bia agus cothaithe. Sheachaid siad 11 léacht d'eolaithe céimí agus iarchéimí chomh maith ag institiúid tríú leibhéal.

D'fhoilsigh an tÚdarás a chéad *Straitéis Eolaíochta 2017–2019* agus forbraíodh plean gníomhaíochta mionsonraithe lena chuspóirí a sheachadadh.

Ar deireadh, lean an fhoireann le tacaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí bainistíochta teagmhas an Údaráis trí 137 measúnú riosca ar an iomlán a dhéanamh le linn na bliana.

Spriocanna Straitéiseacha agus an Méid a Baineadh Amach

Sprioc 1

CULTÚR RIALÁLA A STIÚRADH I GCÁS GO BHFUIL GACH DUINE DÍOGRAISEACH FAOI NA CAIGHDEÁIN IS AIRDE BIA A BHAINT AMACH

Cuireann cúig phríomhchuspóir taca faoin sprioc sin; in 2017, bhain an tÚdarás an méid seo a leanas amach i gcoinne na gcuspóirí sin:

CUSPÓIR 1

Creat a sholáthar le haghaidh rialáil bhia a bheidh pleanáilte go straitéiseach agus ar a ndéanfar athbhreithniú chun sábháilteacht agus iomláine bia a chuimsiú, agus lena mbainfidh forfheidhmiú a bheidh comhréireach, éifeachtach agus bunaithe ar riosca

- Bhí 33 conradh seirbhíse i bhfeidhm leis na gníomhaireachtaí oifigiúla in 2017, agus síníodh conarthaí seirbhíse úra leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus leis na hÚdaráis Áitiúla.
- Eisíodh 69 Ordú Forfheidhmiúcháin agus tionscnaíodh 11 ionchúiseamh in aghaidh gnólachtaí bia.
- Dréachtaíodh Beartas úr um Fhorfheidhmiú an Dlí faoi Bhia i ndiaidh comhairliúcháin leis na gníomhaireachtaí oifigiúla eile.
- Ghlac an tÚdarás páirt i gcruinnithe an gCeann um Ghníomhaireachtaí Sábháilteacht Bia chun faisnéis agus dea-chleachtas a mhalartú maidir le córais náisiúnta rialuithe oifigiúla, agus bhuail siad lena chomhghleacaithe ón tSín, ó Abú Daibí, ó Vítneam, ón mBanglaidéis, ón tSeapáin agus ó Cheanada.
- Lean an tÚdarás ag obair go dlúth lena chomhghleacaithe i nGníomhaireacht Thuaisceart Éireann um Chaighdeáin Bhia maidir le bainistíocht riosca sábháilteachta bia.
- Rinneadh imscrúdú ar 40 gníomhaíocht a d'fhéadfadh a bheith calaoiseach.
- Fuair an tÚdarás 2,738 fógra forbhia i ndáil le lipéid forbhianna, agus rinne sé measúnú ar éilimh chothaithe agus sláinte, bianna chun críche speisialta leighis, bia géinmhodhnaithe, bianna núíosacha, agus bainne foirmle do naíonáin/bainne foirmle leantach do naíonáin.
- I réimse na mbianna núíosacha, rinneadh 8 measúnú iomlána sábháilteachta agus 12 athbhreithniú ar mheasúnaithe sábháilteachta i mBallstáit eile AE, agus eisíodh 21 tuairim choibhéise shubstaintiúil in 2017.
- Eisíodh líon deimhnithe easpórtála; forbraíodh iad sin i gcomhpháirtíocht le FSS.
- Láimhseáladh 640 teagmhas bia agus mar thoradh air sin, eisíodh 67 rabhadh bia agus rabhadh ailléirgine bia.
- Chuir baill foirne de chuid an Údaráis ionchur saineolaithe ar fáil maidir le forbairt reachtaíochta ar an leibhéal náisiúnta agus an leibhéal Eorpach araon.

CUSPÓIR 2

Cur chuige comhpháirtíochta maidir le rialáil bhia a fheidhmiú ina n-oibrítear le páirtithe leasmhara agus lena gcuirtear réitigh nuálacha um chomhlíonadh chun cinn chun caighdeáin a ardú

- Síníodh Meabhrán Tuisceana úr le Bord Iascaigh Mhara.
- Lean an tÚdarás ag obair leis na príomhpháirtithe leasmhara lena n-áirítear safefood, Seirbhís Chustaim na gCoimisinéirí Ioncaim – Seirbhís Chánach is Custaim na hÉireann, an Garda Síochána, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil agus Gníomhaireacht na Loch.
- Soláthraíodh comhairle do pháirtithe leasmhara sna réimsí maidir le lipéadú, aicriolaimíd, éilimh sláinte, forbhianna agus a lán ceisteanna eile.
- Chuaigh an tÚdarás i gcomhar le líon gnólachtaí/cumann bia chun rioscaí ar shláinte agus leasanna tomhaltóirí a bhainistiú.

CUSPÓIR 3

Féachaint le córas rialuithe oifigiúla den scoth a bhaint amach ar a n-áireofar bearta éifeachtúla bunaithe ar riosca, a fhíoraítear trí iniúchtaí agus a sheachadann na torthaí is fearr do thomhaltóirí

- Lean Grúpa Idirghníomhaireachta ar Rialuithe Oifigiúla le hobair a dhéanamh ar na moltaí i ó *Review of the Official Control System in Ireland and Opportunities for Improvement: Report of the Scientific Committee of the Food Safety Authority of Ireland*.
- Rinneadh ceithre iniúchadh agus foilsíodh trí thuarascáil iniúchóireachta eile:
- Rinne FDA na Stát Aontaithe 12 chigireacht ar an iomlán in Éirinn le linn 2017.

CUSPÓIR 4

Feabhas a chur ar an anailís, tuairisciú agus cumarsáid a dhéanaimid maidir le toradh na rialuithe oifigiúla

- Cuireadh chun cinn an chéad chéim de chur chun feidhme Straitéis Sonraí an Údaráis, lena gcinnteofar go mbainfear an t-uasluach ó na sonraí a baileofar, rud a chuirfear ar chumas an Údaráis cinntí láidre a dhéanamh maidir le gníomhaíochtaí amach anseo.
- Chuir an tÚdarás sonraí zónóise 2017 i láthair an Údaráis Eorpaigh um Shábháilteacht Bhia.
- Foilsíodh na foilseacháin *Safe Handling and Serving of Soft Ice-cream*, Food *Safety Workbook for Farmhouse Cheesemakers*, agus *Selling or Advertising Food Online*.
- Cuireadh *Tuarascáil Bhliantúil ar an Plean Náisiúnta Rialaithe na hÉireann, 2015* faoi bhráid an Choimisiúin Eorpaigh.

CUSPÓIR 5

Acmhainní a sholáthar dár bpáirtithe trí oiliúint, comhairle agus comhairliúchán

- Mar thoradh ar thorthaí iniúchóireachta ailléirginí an Údaráis cuireadh oiliúint ar fáil do chigirí maidir le cad le cuardach i gcigireachtaí chun comhlíonadh na reachtaíochta ar ailléirginí a chinneadh.
- D'fhoilsigh an tÚdarás *Nóta Treorach Uimh. 24 Dearbhuithe 'Saor ó Ghlútan' agus 'Glútan An-Íseal' (Athbhreithniú 1)*, ina soláthraítear treoir ar reachtaíocht AE lena rialaítear ráiteas faisnéise deonaí a sholáthraítear do thomhaltóirí faoi neamhláithreacht nó láithreacht laghdaithe glútain i mbia.
- D'fhreagair an Líne Chomhairle 9,576 fiosrúchán, arbh ionann 3,400 díobh agus gearáin ó thomhaltóirí maidir le ceisteanna a bhain le bia a cheannaigh siad nó a d'ith siad.
- Tugadh an *Prótacal Idirghníomhaireachta maidir le Géarchéim Bhia a Bhainistiú* (a thacaíonn leis an Údarás agus le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte le linn ráig tinnis bia-iompartha) cothrom le dáta chun teacht le foghlaim ó ráigeanna a tharla in 2017. Foilsíodh ábhair threorach eile ar reachtaíocht agus ar fhorfheidhmiú in 2017 chomh maith.
- Rinne Foireann Oiliúna agus Chomhlíonta an Údaráis cúrsaí oiliúna a fhorbairt agus a sheachadadh chuig baill foirne sna gníomhaireachtaí oifigiúla in 2017, lena n-áirítear oiliúint ar lipéadú, sainoiliúint ar theicnicí na próiseála teirmí (185 rannpháirtí), agus oiliúint ar ailléirginí (360 ball foirne de chuid FSS). Seachadadh cúig cheardlann aon lae maidir le lipéadú bia do 152 ball foirne de chuid FSS, agus soláthraíodh oiliúint bhreise ar lipéadú d'oifigigh ghairneoireachta.
- Cuireadh 637 modúl ríomhfhoghlama de chuid an Údaráis san iomlán i gcrích nó bhain baill foirne sna gníomhaireachtaí oifigiúla leas astu trínár gcóras bainistíochta foghlama, Foghlaim SafetyNet, in 2017. Chuir úsáideoirí shuíomh gréasáin an Údaráis os cionn 1,300 modúl ríomhfhoghlama i gcrích.
- Tionóladh mórfheachtas feasachta ar ailléirginí sna meáin in 2017 chun feasacht a ardú i measc gnólachtaí bia agus tomhaltóirí maidir leis an reachtaíocht le haghaidh ailléirginí. Soláthraíodh cúrsaí oiliúna do bhaill foirne shláinte chomhshaoil FSS maidir le lipéadú ailléirginí agus úsáid MenuCal.

Bia a Dhíol ar Líne

D'fhoilsigh an tÚdarás treoir úr *Selling or Advertising Food Online* chun cuidiú le gnólachtaí bia cloí lena gceanglais reachtacha chun sláinte agus cearta tomhaltóirí a chosaint i gcónaí. Leagtar amach ann an fhaisnéis a chaithfear a chur ar fáil do ghnólachtaí bia a chuireann bia chun cinn ar líne nó a dhíolann bia ar líne trí shuíomhanna gréasáin nó trí na meáin shóisialta. Is é an chéad treoir ina sainítear cad a chaithfidh gnólacht a dhéanamh chun cloí leis an dlí lena chinntiú go bhfaighidh tomhaltóirí an fhaisnéis chéanna ar líne, sula gceannaíonn siad rud ar bith, faoi mar a dhéanfadh siad dá gceannódh siad an táirge i siopa.

Tugtar ceanglais dhlíthiúla chun suntais ann chomh maith amhail: gnólacht bia a chlárú; rialú teochta le linn seachadta; córas inrianaitheachta bia a bheith i bhfeidhm; agus custaiméirí a chur ar an eolas faoi athghairmeacha táirge.

AR FÁIL LE HÍOSLÓDÁIL
www.fsai.ie/publications

Sprioc 2

ÚSÁID A BHAINT AS AN EOLAS, FIANAISE AGUS SAINEOLAS EOLAÍOCH IS FEARR CHUN TACA A CHUR FAOI BHEARTAS AGUS ANAILÍS RIOSCA I DTACA LE SÁBHÁILTEACHT BIA

Cuireann sé phríomhchuspóir taca faoin sprioc sin. In 2017, i gcoinne na gcuspóirí sin, bhain an tÚdarás an méid seo a leanas amach:

CUSPÓIR 1

Taca a chur faoi na cinntí agus faoin gcomhairle ar fad leis an eolas, fianaise agus saineolas eolaíoch neamhspleách is fearr

- Chomhaontaigh agus d'fhoilsigh Coiste Eolaíoch an Údaráis a chlár oibre cúig bliana agus d'fhaomh sé ceithre thuairim, a cuireadh chuig an mBord agus foilseofar iad in 2018.
- Foilsíodh *Straitéis Eolaíoch 2017–2019* an Údaráis agus forbraíodh plean cur chun feidhme.
- Rinneadh athbhreithniú ar thionscadail taighde don Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil agus ghlac baill foirne an Údaráis páirt i dtionscadail Fís 2020 maidir le fíordheimhneacht bhia.
- Leanann baill foirne an Údaráis le páirt a ghlacadh i gcáil chomhairleach i dtionscadail eolaíocha a bhaineann le gníomhaíochtaí eolaíocha an Údaráis.
- Ghlac an tÚdarás páirt i gCoiste Comhairleach Taighde na Roinne Talmhaíocht, Bia agus Mara lena chinntiú go ngeofar go leor maoinithe le haghaidh taighde ar shábháilteacht bhia agus ar chothú.
- Leanadh le tionscadal anailíse ar leochaileacht an bhiashlabhra déiríochta i gcomhar le *safe*food, Gníomhaireacht Thuaisceart Éireann um Chaighdeáin Bhia, Teagasc agus an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.
- Cuireadh oiliúint ar bhaill foirne an Údaráis ina lán réimsí eolaíocha, lena n-áirítear measúnú riosca cainníochtúil, bianna réidh lena n-ithe, seicheamhú géanóim iomláin, eipidéimeolaíocht agus córas an AGPRC. D'fhreastail baill foirne ar chomhdhálacha eolaíocha chomh maith ar mhicribhitheolaíocht bhia, measúnú riosca, modhanna móilíneacha, cothú, eolaíocht agus teicneolaíocht an bhia, agus caomhnú bia. Lena chois sin, d'fhreastail baill foirne faoi oiliúint iniúchóirí inmheánacha, ar chúrsaí ceannaireachta agus ghnóthaigh siad deimhniú gairmiúil i ndiaitéitic. Cuireadh oiliúint ar líon mac léinn chomh maith le linn 2017 i réimsí a bhain le heolaíocht an bhia.

CUSPÓIR 2

Comhairle eolaíoch ardchaighdeáin neamhspleách a chur ar fáil don Rialtas chun bonn eolais a chur faoin mbeartas bia agus tionchar a imirt air sna réimsí um shábháilteacht, iomláine bhia agus cothú

- Chuir an tÚdarás le hiliomad gníomhaíochtaí na Roinne Sláinte sa réimse um chothú na sláinte poiblí, e.g. foirtiliú bia ina bhfuil aigéad fólach, reachtaíocht a dhréachtú maidir le calraí ar bhiachláir, agus moltaí eolaíoch le haghaidh i bia sláintiúil.
- Chuir tÚdarás cion le Coiste náisiúnta Comhairle Idir-rannach maidir le Frithsheasmhacht in aghaidh Ábhair Fhrithmhiocróbaigh.
- Rinneadh ball de Ghrúpa Maoirseachta Chur i bhFeidhm an Bheartais Murtaill (OPIOG) de chuid na Roinne Sláinte le haghaidh cur chun feidhme *Meáchan Sláintiúil d'Éirinn: Beartas Murtaill agus Plean Gníomhaíochta 2016–2025*. Chuir an tÚdarás a shaineolais le foghrúpaí an OPIOG chomh maith.
- Sholáthair baill foirne ionchur i bhforbairt na reachtaíochta i roinnt réimsí, lena n-áirítear lotnaidicídí, leasacháin, agus cáis phróiseáilte, agus dhréachtaigh siad seasamh náisiúnta ar chlóráití.

CUSPÓIR 3

Measúnuithe riosca a bheidh tráthúil, trédhearcach agus bunaithe ar fhianaise ag baint úsáid as na sonraí agus na modhanna is fearr atá ar fáil

- Rinne an tÚdarás 137 measúnú riosca mar fhreagairt ar na teagmhais sábháilteachta bia i ndáil le rioscaí bitheolaíocha, ceimiceacha, cothaithe agus rioscaí sábháilteachta bia eile.

CUSPÓIR 4

Bainistíocht riosca agus cumarsáid riosca a stiúradh go héifeachtúil agus go hoscailte chun muinín agus rannpháirtíocht a chur chun cinn

- Leanann an tÚdarás le tacaíocht a thabhairt do chlár rialaithe *Campalabaictéir* an tionscail maidir le táirgeadh éineola agus an tslabhra maraithe.
- D'fhreastail foireann an Údaráis ar chruinnithe de chuid RASFF an Choimisiúin Eorpaigh, lena n-áirítear Cúnamh agus Comhar Riaracháin/ Líonra na Calaoise Bia); agus Cinn um Ghníomhaireachtaí Eorpacha um Shábháilteachta Bhia; Fóram Comhairleach an Údaráis Eorpaigh um Shábháilteacht Bhia agus ghlac sé páirt iontu. Ní raibh rannpháirtíocht ar bith le INFOSAN in 2017.
- I rith 2017, rinne an tÚdarás an méid seo a leanas:
  - Thacaigh sé le freagairtí ar ráigeanna *Salmonella* agus *E. coli* véaraicíteatocsaigineach.
  - Thacaigh sé le grúpa idirghníomhaireachta na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara seirbhísí mar le heilliú luaidhe i limistéar Bhéal Átha Gabhann Chontae Thiobraid Árann.
  - Chuir sé cur chun feidhme na moltaí ó thuarascáil an Choiste Eolaíoch *An Fhéidearthacht atá ann maidir le Trais-Seoladh na Frithsheasmhachta in aghaidh Ábhair Fhrithmhiocróbaigh*, ghlac sé páirt i gcomhairliúcháin agus idirphléite Eorpacha agus idirnáisiúnta, ghlac sé páirt sa Choiste Náisiúnta Idirghníomhaireachta maidir le Frithsheasmhacht in aghaidh Ábhair Fhrithmhiocróbaigh agus chuir sé le *Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann maidir le Frithsheasmhacht in aghaidh Ábhair fhrithmhiocróbaigh 2017 - 2020*.
  - D'fhorbair sé pleananna náisiúnta ceimiceán (iarmhair, lotnaidicídí, éilleáin, breiseáin, cothaitheach agus comhdhéanamh) agus samplála micribhitheolaíochta i gcomhpháirtíocht leis na gníomhaireachtaí oifigiúla. Rinne an tÚdarás athbhreithniú ar chur chun feidhme na bpleananna samplála leis na gníomhaireachtaí chomh maith.

CUSPÓIR 5

Bheith chun tosaigh ar bhagairtí reatha agus bagairtí atá ag teacht chun cinn ar an tsábháilteacht bia a shainaithint agus a anailísiú, agus nuair is cuí, ar iomláine agus ar chothú, lena n-áirítear ar gcomhpháirtíochtaí sa taighde, rialáil agus tionscal a mhéadú

- Thionóil an tÚdarás, i gcomhair le Food Drink Ireland, dhá chruinniú de chuid an Fhóraim um Rioscaí agus Bagairtí atá ag Teacht chun Cinn.
- Le linn 2017, thiomsaigh saineolaithe an Údaráis tosaíochtaí taighde an Údaráis le haghaidh safefood. Chuir saineolaithe le tionscadail arna maoiniú ag AE Authent-Net agus FoodIntegrity chomh maith. Rinne eolaithe an Údaráis athbhreithniú piaraí chomh maith ar *Threoir Bhia* Health Canada.

CUSPÓIR 6

Neartú agus forbairt a dhéanamh ar rannpháirtíocht le páirtithe náisiúnta, Eorpacha agus idirnáisiúnta um shábháilteacht bia, um iomláine agus um chothú de réir mar is cuí, chun seachadadh comhairle láidre a chinntiú agus chun taca a chur faoi chinnteoireacht

- In 2017, rinne an tÚdarás an méid seo a leanas:
  - D'fhreastail sé ar an bhFóram Comhairleach, an Líonra um Rioscaí atá ag Teacht chun Cinn, agus cruinnithe saineolaithe eile de chuid an Údaráis Eorpaigh um Shábháilteacht Bhia.
  - Thacaigh sé le hobair Choimisiún Codex Alimentarius agus Choistí Codex Alimentarius maidir le Sláinteachas Bia, Breiseáin Bhia, Deimhniúchán agus Cigireacht Iompórtála agus Easpórtála Bia, Cothú agus Bianna le haghaidh Úsáidí Speisialta Cothaithe.
  - Thacaigh sé le hobair an Choimisiúin Idirnáisiúnta maidir le Sonraíochtaí Micribhitheolaíochta do Bhianna trí fhreastal ar chruinniú an Choimisiúin Idirnáisiúnta maidir le Sonraíochtaí Micribhitheolaíochta do Bhianna, agus rinne sé bainistíocht ar thascanna eagarthóireachta san athbhreithniú ar *Mhicribhitheolaíocht i mBia 7*. Rinneadh óstáil an tsuímh ghréasáin don Choimisiún Idirnáisiúnta maidir le Sonraíochtaí Micribhitheolaíochta do Bhianna a aistriú chuig an Údarás agus uaslódáladh nuashonruithe ina dhiaidh sin.
  - Rinne sé cur i láthair ag roinnt comhdhálacha agus ceardlann de chuid an Aontais Idirnáisiúnta um Eolaíocht agus Teicneolaíocht an Bhia san Afraic chun an tábhacht a bhaineann leis an eolaíocht i bhforbairt rialachán a chur chun cinn.

Sprioc 3

TIMPEALLACHT A CHRUTHÚ INA BHFUIL ÉIRE INA CEANNAIRE DÍLIS AGUS AITHEANTA SA TSÁBHÁILTEACHT AGUS SLÁINE BIA

Cuireann cúig phríomhchuspóir taca faoin sprioc sin, agus bhain an tÚdarás an méid seo a leanas amach i gcoinne na gcuspóirí sin in 2017:

CUSPÓIR 1

Cumarsáid maidir lena gcuid oibre a dhéanamh go hoscailte, go héifeachtach agus go pras chun muinín a chothú agus chun tacú le sábháilteacht bia, agus de réir mar is cuí, iomláine agus cothú

- Dhéileáil an tÚdarás le 320 fiosrúchán ó na meáin le linn 2017; agus rinneadh iad ar fad a bhainistiú ar mhodh tráthúil agus cuireadh faisnéis chruinn ar fáil do na meáin.
- Thug foireann an Údaráis 11 léacht do mhic léinn an tríú-ceathrú bliain in institiúidí ardoideachais náisiúnta éagsúla i rith 2017.
- Rinne foireann an Údaráis sé chur i láthair náisiúnta agus idirnáisiúnta ag imeachtaí agus comhdhálacha éagsúla. Bhí baill foirne rannpháirteach chomh maith sna coistí eagrúcháin le haghaidh roinnt comhdhálacha idirnáisiúnta.
- D'éascaigh an tÚdarás toscairí ón tSeapáin agus ó Dubai.
- Thug an tÚdarás faoi chuairt staidéir go Vítneam chun faisnéis a mhalartú ar chóras sábháilteachta bia na hÉireann agus chun oiliúint a sholáthar i réimse suime le cigirí bia oifigiúil Vítneam.
- D'aistrigh an tÚdarás go dtí leagan digiteach dá nuachtlitir in 2017 agus d'fhoilsigh sé ceithre leagan de *FSAINEWS*, atá ar fáil lena íoslódáil ar shuíomh gréasáin an Údaráis.
- Thug an Líne Chomhairle freagra ar 9,576 fiosrúchán.
- Tionóladh trí sheimineár 'Breakfast Bites' agus trí Sheimineár 'Gnólachtaí Nuathionscanta Beaga'.
- Tionóladh mórchomhdháil ar shláine agus fíordheimhneacht bhia i gCaisleán Bhaile Átha Cliath in 2017. Bhí an chomhdháil sin i gcomhpháirtíocht le *safe*food.

CUSPÓIR 2

Caighdeáin a leagan síos atá praiticiúil agus a aithnítear ar bhonn domhanda agus clár chun na caighdeáin sin a bhaint amach a chur chun feidhme

- Lean baill foirne de chuid an Údaráis de bheith rannpháirteach i bhforbairt na reachtaíochta le linn 2017 trí rannpháirtíocht leis an gCoimisiún Eorpach agus le Coimisiún Codex Alimentarius.

CUSPÓIR 3

Oibriú i gcomhpháirtíocht le grúpaí tacaíochta tomhaltóirí chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais tomhaltóirí

- Rinne sé idirchaidreamh le Cumann Céiliaigh na hÉireann i ndáil le feachtas faisnéise faoi ailléirginí an Údaráis.

CUSPÓIR 4

Líonra ceannairí a chruthú chun sábháilteacht agus sláine bhia a chur chun cinn mar chuid lárnach le haghaidh ráth thionscal bia na hÉireann

- Tionóladh cruinnithe de chuid na Comhairle Comhairlí um Shábháilteacht Bhia le linn 2017 agus comhaontófar clár oibre úr in 2018.
- Tionóladh cruinnithe chomh maith le hionadaithe ó ghnólachtaí bia na hÉireann chun oibriú trí roinnt ceisteanna bainistíochta riosca.
- I rith na bliana, rinne an tÚdarás cathaoirleacht ar roinnt cruinnithe de chuid Fhóram na gCeardaithe, an Fhóraim Mhiondíola, Fhóram na Seirbhíse Bia, an Fhóraim um Rioscaí agus Bagairtí atá ag Teacht chun Cinn agus an Choiste Sábháilteachta Sliogiasc Moileascach.
- Ghlac an tÚdarás páirt i gcruinnithe de chuid Choiste Rialála agus Comhshaoil Food Drink Ireland agus sholáthair sé nuashonruithe ar ghníomhaíochtaí rialála an Údaráis.
- Bhuail lucht bainistíochta sinsearaí an Údaráis le líon cuideachtaí chomh maith le linn 2017 maidir le topaicí sonracha go háirithe sa réimse bainistíochta riosca.

CUSPÓIR 5

Forbairt a dhéanamh ar acmhainn agus ar chumas ionas go mbeidh Éire ábalta freagairt a thabhairt ar theagmhas nó ar ghéarchéim bhia náisiúnta nó idirnáisiúnta ar bith agus déileáil go héifeachtúil leo

- Cuireadh an ghníomhaíocht sin siar go dtí 2018, chun am a thabhairt d'fhorbairt cleachtadh samhaltaithe trastíre faoi choimirce na gCeann um Gníomhaireachtaí Sábháilteachta Bia na hEorpa, ar aontaigh an Coimisiún Eorpach tacaíocht a chur ar fáil díobh.

Sprioc 4

ÁR N-EAGRAÍOCHT A FHORBAIRT LE HÉITEAS A THAGANN LENÁR LUACHANNA

Cuireann cúig phríomhchuspóir taca faoin sprioc sin agus in 2017, bhain an tÚdarás an méid seo a leanas amach i gcoinne na gcuspóirí sin:

CUSPÓIR 1

Cultúr measa, ionracais agus uirísle a chothú, nach bhfuil neamh-idirdhealaitheach agus a thacaíonn le comhionannas

- Leanann le hobair ar luachanna an Údaráis a leabú laistigh den fhoireann.
- Thionóil foireann Nuálaíochta an Údaráis líon cruinnithe chun cur chuige an Údaráis maidir le nuálaíocht a fhorbairt tuilleadh.
- Tionóladh cruinnithe rialta de chuid Choiste na Foirne chomh maith le linn 2017 inar éascaíodh plé ar líon mór ceisteanna a bhaineann leis an bhfoireann, lena n-áirítear an t-aistriú go dtí an t-áitreabh úr, a cuireadh i gcrích i mí Dheireadh Fómhair 2017.

CUSPÓIR 2

Ár bhfoireann a chumhachtú agus a spreagadh chun ár gcuid oibre a sheachadadh go héifeachtúil agus an méid a bhaintear amach a aithint

- Bhí idirchaidreamh leanúnach ann leis an Roinn Sláinte agus ranna Rialtais eile maidir le TF, airgeadas agus AD - agus tá siad sin ar fad ina bpríomhghnéithe de chumas an Údaráis feidhmiú go héifeachtúil agus go héifeachtach.
- Rinneadh athbhreithniú ar riachtanais earcaíochta an Údaráis agus bhí earcaíocht ar siúl le linn na bliana ar an dul leis na ceadanna a fuarthas.
- Cuireadh tuarastail agus sochair chun feidhme de réir mar ba chuí agus i gcomhréir le beartais an Rialtais.
- Bhog an tÚdarás go dtí áitreabh úr i mí Dheireadh Fómhair 2017, agus theastaigh tiomantas suntasach ó fhoireann uile an Údaráis le linn na bliana ina leith sin.
- Tionóladh líon tionscnamh faoi Chreat Sláinte agus Folláine Life@FSAI, arna fhorbairt ag Coiste na Foirne agus arna fhormhuiniú ag an bhFoireann Ceannaireachta Sinsearaí, le linn 2017.
- Tionóladh cruinnithe rialta de chuid an Choiste Sláinte agus Sábháilteachta agus cuireadh an clár oibre bliantúil chun feidhme. Rinne an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta iniúchadh le linn na bliana agus fuarthas i ngleic le miontorthaí.
- Eagraíodh gníomhaíochtaí forbartha foirne tacaíocht do bhaill foirne an Údaráis a ghlac páirt in imeacht na Sraithe Rása Sealaíochta i bPáirc an Fhionnuisce.
- Ullmhaíodh dréacht-Straitéis AD agus cuireadh gnéithe ar aghaidh; ach, i ngeall ar shrianta ar acmhainní, tabharfar an cur chun feidhme iomlán ar aghaidh go 2018.
- Cuireadh córas úr leictreonach AD i bhfeidhm de réir a chéile chuig an bhfoireann ar fad in 2017.
- Feidhmítear bainistíocht feidhmíochta san Údarás i gcomhréir leis na treoirlínte reatha. Sainaithnítear riachtanais oiliúna agus forbartha agus cuirtear ar aghaidh iad chuig AD chun pleananna oiliúna eagraíochta a fhorbairt.
- D'óstáil an tÚdarás líon mac léinn i rith na bliana ar fud na réimsí feidhmiúla go léir.
- Cuireadh clár oiliúna le haghaidh bainistíochta i bhfeidhm i measc líon ball foirne in 2017.

CUSPÓIR 3

Tiomantas do chumarsáid níos fearr, feabhas leanúnach, forbairt inniúlachta agus deiseanna nuálacha a chruthú

- Cuireadh an Beartas um Chumarsáid Inmheánach i gcrích i ndiaidh comhairliúcháin leis an bhfoireann.
- Le linn na bliana, tionóladh cruinnithe rialta foirne agus seimineáir ráithiúla foirne. Lena chois sin, tháinig an Fhoireann Ceannaireachta Sinsearaí le chéile dhá uair in aghaidh na míosa ar an meán chun plé a dhéanamh ar cheisteanna agus cinntí a dhéanamh ar phríomhréimsí don eagraíocht. Tionóladh cruinnithe réimsí feidhmiúla, foirne agus tionscadal chomh maith leis na foirne ar fad ar bhonn míosúil.
- Cuireadh córas úr Inlín, 'Our Space' i bhfeidhm in 2017 agus cuireadh oiliúint ar na bhfoireann ar fad maidir leis an gcóras úr.
- Tionóladh líon seisiún faisnéise tionscadal le linn na bliana. Aithnítear seisiúin faisnéise tionscadal mar phríomhshásra chun gníomhaíochtaí na heagraíochta nach mbeadh siad bainteach go díreach leo a chur in iúl don fhoireann.

CUSPÓIR 4

Seachadfaimid córas láidir um rialachas corparáideach chun cuntasacht, trédhearcacht agus luach poiblí a chinntiú

- Tá *Creat Rialachais Chorparáidigh Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann 2011 bunaithe ar an gCód Cleachtais maidir le Comhlachtaí Stáit a Rialú 2009* agus chlóigh an tÚdarás le gnéithe an chreata in 2017, lena n-áirítear forbairt na straitéise úir, soláthar na tuarascála bliantúla agus bainistíocht riosca. Tá ballraíocht an Bhoird curtha i gcrích agus tá Fochoistí an Bhoird i bhfeidhm agus ag feidhmiú anois. Rinneadh líon iniúchtaí inmheánacha le linn na bliana agus déantar saineolaithe ábhair laistigh den Údarás na torthaí imréitigh a bhainistiú. Rinneadh tuilleadh oibre ar a chinntiú go raibh creat bainistíochta riosca an Údaráis ag cloí leis an gCód Cleachtais in 2017.
- Rinne an tÚdarás tairiscint chomh maith le haghaidh Iniúchóirí Boird agus cheap sé cuideachta chun iniúchtaí inmheánacha a dhéanamh thar ceann an Bhoird.
- Rinneadh athbhreithniú ar Chlár Rioscaí an Údaráis dhá uair le linn na bliana agus tá sé ar fáil ar an Inlíon. Tá riosca ina mhír bhuan ar chlár oibre cruinnithe na Foirne Ceannaireachta Sinsearaí. Lena chois sin, rinne iniúchóirí seachtracha athbhreithniú iomlán ar Chreat agus ar Bheartas Bainistíochta Riosca an Údaráis. Beidh na moltaí ón obair sin ina treoir don athbhreithniú ar Chreat agus ar Bheartas Bainistíochta Riosca an Údaráis agus ar an gClár Rioscaí.
- Le 2017, bhí 37 iarratas um Shaoráil Faisnéise, 2 iarratas faoi Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol, agus 31 gCeist Pharlaiminteacha. Freagraíodh na hiarratais ar fad ar mhodh tráthúil agus de réir na reachtaíochta ábhartha.
- Chuir an tÚdarás tús le measúnú a dhéanamh ar thionchar an Rialacháin Ghinearálta maidir le Cosaint Sonraí 2018 chun na gníomhaíochtaí ba cheart don Choimisiún a dhéanamh chun na rialacháin úra a chomhlíonadh a shainaithint.
- Rinneadh nochtadh cosanta amháin faoin Acht um Nochtadh Cosanta, 2014 in 2017.

CUSPÓIR 5

Córais bainistíochta a chur chun feidhme agus a fhorbairt lena gcuirfear ar chumas ár bhfoirne na ceanglais dhlíthiúla agus rialachais chorparáidigh a chomhlíonadh agus a shárú

- Seoladh réiteach bainistíochta doiciméad in 2017 agus beidh sé i bhfeidhm go hiomlán in 2018.
- In 2017, coimeádadh an clár chuig caighdeán ISO 9001:2008 maidir le Córas Bainistíochta Cáilíochta an Údaráis. I ndiaidh athbhreithniú seachtrach agus bainistíochta ar Chóras Bainistíochta Cáilíochta an Údaráis, cinneadh dul chun cinn a dhéanamh i dtreo deimhniú chuig caighdeán ISO 9001:2015 a bhaint amach in 2018.
- Cuireadh córas airgeadais gan pháipéar chun feidhme le linn 2017, agus cuireadh oiliúint ar na baill foirne ar fad faoi dheireadh na bliana.

Sprioc 5

CUR CHUIGE 'DIGITAL-FIRST' A GHLACADH CHUN INROCHTAINEACHT, ÉIFEACHTÚLACHT AGUS ÉIFEACHTACHT A UASMHÉADÚ

Cuireann cúig phríomhchuspóir taca faoin sprioc sin; in 2017, bhaineamar an méid seo a leanas amach i gcoinne na gcuspóirí sin:

CUSPÓIR 1

Córais chliste agus spriocdhírithe faisnéise a fhorbairt chun cumarsáid a fheabhsú, sruthanna oibre agus seachadadh seirbhíse a phróiseáil

- Cuireadh bonneagar leanúnachais ghnó agus athshlánaithe tubaistí chun feidhme go hiomlán in 2017.
- Rinneadh feidhmchláir forbartha bogearraí chun tacú le gníomhaíochtaí gnó a nuashonrú agus a sheachadadh tuilleadh in 2017.
- Rinneadh suíomh gréasáin an Údaráis, www.fsai.ie, a chothabháil agus rinneamar cinnte go raibh sé cothrom le dáta agus inrochtana ar gach gléas do gach úsáideoir.
- Cuireadh ar aghaidh na sonraíochtaí maidir le ceanglais TF do na tionscadail Straitéise Sonraí in 2017.
- Rinneadh iniúchadh ar réitigh anailíseacha Nithe Gnó SAP agus seachadta tuarascálacha agus cuireadh réitigh chun feidhme, chun tuarascálacha a uathoibriú.
- Baineadh rannpháirtíocht ghníomhach dhá bhealach lenár bpáirtithe leasmhara amach le méadú leantóirí ar na meáin shóisialta amhail Facebook, le 8,519 leantóir (2016=6,464); Twitter, le 5,614 leantóir (2016=4,611); agus LinkedIn, le 8,210 leantóir (2016=6,230).

CUSPÓIR 2

Feabhas a chur ar an dóigh a mbailímid sonraí chun tuiscint níos fearr a fháil ar an timpeallacht inar n-oibrímid agus bonn eolais a chur faoin gcinnteoireacht

- Cuireadh Céim 1 de straitéis sonraí an Údaráis ar aghaidh tuilleadh le linn 2017, agus cuireadh méid suntasach den obair ar ailtireacht na sonraí i gcrích.
- Tá acmhainní leabharlainne an Údaráis ar fáil don fhoireann agus d'úsáideoirí seachtracha, agus rinneadh measúnú ar na hacmhainní leictreonacha uile agus tugadh cothrom le dáta iad ar aon dul le riachtanais na heagraíochta.
- Freagraíodh gach fiosrúchán chuig an Líne Chomhairle ar aon dul le Cairt Custaiméirí an Údaráis.
- Mar thoradh ar shuirbhé ar líne maidir le riachtanais custaiméirí agus measúnú na Líne Comhairle, a rinneadh in 2016, tá béim straitéiseach níos mó á cur ar theachtaireachtaí scríofa lenár gcustaiméirí in 2017.

CUSPÓIR 3

Tuilleadh feabhais a chur ar inrochtaineacht agus rannpháirtíocht custaiméirí trí úsáid na teicneolaíochta

- In 2017, d'éirigh leis an Údarás maidir le feidhmchlár pleanála leictreonaí (Trello) a chur chun feidhme.
- Thacaigh an fhoireann TF le nuashonrú a dhéanamh ar na príomhbunachair shonraí a theastaíonn ón Údarás chun a fheidhmeanna a dhéanamh.
- Sholáthair an fhoireann TF nascacht leis an Inlíon inmheánach trí iPadanna, rud a chinntíonn gur féidir leis an bhfoireann príomhdhoiciméid a rochtain agus iad as líne.
- Tá córas athshlánaithe tubaistí as líne ar fáil go hiomlán anois don Údarás i gcás go dteastódh sé amach anseo.
- Tá an tÚdarás ag bogadh i dtreo níos lú páipéir a úsáid ina ghnáthghníomhaíochtaí laethúla a chumasaítear trí chur chun feidhme iomlán an chórais bainistíochta doiciméad a éascaítear trí Inlíon an Údaráis, 'Our Space'.

CUSPÓIR 4

Leas a bhaint as teicneolaíocht mar bhonn le haghaidh na nuálaíochta

- I ndiaidh an tseimineáir ar nuálaíocht Coiste na Foirne, bunaíodh foireann nuálaíochta agus cuirfidh siad obair ag aghaidh in 2018 ar nuálaíocht a leabú mar chroíluach le haghaidh ghníomhaíochtaí an Údaráis don todhchaí.
- Leanann an tÚdarás le húsáid a bhaint as seimineáir ghréasáin, uirlisí ríomhfhoghlama agus MenuCal mar uirlisí nuálacha chun comhlíonadh na reachtaíochta faoi bhia a mhéadú.
- D'fhorbairt an tÚdarás a úsáid den teicneolaíocht seimineár gréasáin tuilleadh chun cuir i láthair agus cleachtaí oiliúna a thaifeadadh. I measc samplaí de sheimineáir ghréasáin tá úsáid as seicliostaí breiseán bia agus doiciméad CC ar Chigireachtaí Áitreabh na nGníomhaireacht Oifigiúla via SafetyNet, Inlíon na gcigirí sábháilteachta bia arna reáchtáil ag an Údarás.

CUSPÓIR 5

Iniúchadh a dhéanamh ar Olltiomsú Sonraí chun cuidiú linn ár bpost a dhéanamh ar bhealach níos fearr

- Rinne an tÚdarás iniúchadh ar roinnt foinsí sonraí seachtracha maidir lena n-idir-inoibritheacht le bunachair shonraí. Leanfar leis an obair sin isteach go 2018 agus cuirfear ar aon dul le straitéis sonraí an Údaráis é.

Aguisín 1
Comhaltaí na bhFóram Tionscail

FÓRAM NA gCEARDAITE, 2017

An tUasal John Matthews (Cathaoirleach)
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

Darina Allen, Uasal
Scoil Chócaireachta Bhaile Mhaolmhuaidh (Ballymaloe Cookery School)

Sally Barnes, Uasal
Woodcock Smokery

An tUasal John Brennan
An tIonad Orgánach

Jeffa Gill, Uasal
Durrus Cheese

An tUasal Michael Gleeson
Beachaire

An tUas. Michael Healy
Saineolaí Géime

An tUasal Rupert Hugh-Jones
Feirmeoir agus Micreaghrúdair

An tUasal Sean Kent
Saineolaí ar Éanlaith Chlóis

An tUasal Donal Lehane
Food NPD Teo

An tUasal Hugh Maguire
Cumann Búistéirí Ceirde na hÉireann

An tUasal Pat Daly/An tUasal Eddie O'Neill
Teagasc

An tUasal Raymond O'Rourke
Comhairle TASTE

An tUasal Declan Ryan
Arbutus Bread

AN FÓRAM SEIRBHÍSE BIA, 2017

Dorothy Guina-Dornan, Uasal (Cathaoirleach)
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An tUasal Mark Anderson
Gather and Gather

Louise Collins, Uasal
Eddie Rocket's (IRL) Limited

An tUasal Pat Crotty
Cónaidhm Fíoncheannaithe na hÉireann

An tUasal Adrian Cummins
Cumann Bialann na hÉireann

An tUasal Martina Donohue
Aramark

An tUasal Adam Heyes
Subway Ireland

Louise Hickmott, Uasal
McDonald's Restaurants of Ireland

Helena O'Brien, Uasal
Cumann Bainistíochta Lónadóireachta na hÉireann

An tUasal Conor O'Kane
Irish Hotels Federation/Clayton Hotels

An tUasal Pat O'Sullivan
Seirbhís Phríosúin na hÉireann

Manuela Spinelli, Uasal
Euro-Toques Ireland

AN FÓRAM MIONDÍOLA, 2017

Dorothy Guina-Dornan, Uasal (Cathaoirleach)
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An tUasal Ray Bowe
Musgrave Retail Partners

Elizabeth Bowen, Uasal
Retail Ireland/Ibec

Paula Brock, Uasal
Aldi

Tara Buckley, Uasal
Retail Grocery Dairy & Allied Trades Association (RGDATA)

Selena Burke, Uasal
Avoca

An tUasal Gareth Coburn
Pallas Foods

Mary Ward, Uasal
Dunnes Stores

Diane Fox, Uasal
BWG Foods

An tUasal Jonathan Halls
Boots Ireland

Ciara Kane, Uasal
Lidl Ireland

An tUasal Lynda Kenny
Musgrave Wholesale/Daybreak

An tUasal Rob McEvoy
Topaz Energy Ltd

Aisling McGough, Uasal
Tesco Ireland

Sharon Murphy, Uasal
Barry Group

Caroline O'Connor, Uasal
Gala Retail Services Limited

Trish Twohig, Uasal
Iceland Foods

An tUasal Peter Wight
Marks and Spencer

AN COISTE SÁBHÁILTEACHTA SLIOGIASC MOILEASCACH, 2017

An tUasal David Lyons (Cathaoirleach)
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An tUasal Dave Clarke/an tUasal Bill Doré/ an tUasal Conor Duffy/an Dr Jeffrey Fisher/ an Dr Sinead Keaveney/an tUasal Joe Silke
Foras na Mara

Patricia Daly, Uasal/Vicky Lyons, Uasal
Bord Iascaigh Mhara

An tUasal Paul Duane/an tUasal Brian Nolan/ an tUasal Bernard O'Donovan/an Dr Micheál O'Mahony/Aileen O'Sullivan, Uasal
An tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara

An tUasal Richie Flynn (suaimhneas síoraí dá anam)/ An tUasal John Harrington/an tUasal Ray Harty/ an tUasal Pat Mulloy/an tUasal Finian O'Sullivan
Cumann Sliogéisc na hÉireann agus an Tionscal Próiseála

Valerie Hannon, Uasal/Kate Harrington, Uasal/Maeve O'Reilly, Uasal
Uisce Éireann

An tUasal Paul Hickey
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An Dr Sarah McLean
Gníomhaireacht na Loch

Maria Meghen, Uasal
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An tUasal Liam Ó Súilleabháin
An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil

Ba mhaith leis an Údarás bás brónach an Uasail Richie Flynn, Feidhmiúcháin Dobharshaothraithe IFA in 2018 a admháil.

Aguisín 2
Comhaltaí den Fochoiste Eolaíoch

AN COISTE SÁBHÁILTEACHTA BITHEOLAÍOCHTA, 2017

An Dr Geraldine Duffy (Cathaoirleach)
Teagasc

An Dr Declan Bolton
Teagasc

An tOllamh Martin Cormican
Ollscoil na hÉireann, Gaillimh

An Dr Bill Doré
Foras na Mara

An tUasal Catherine Foye
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An Dr Patricia Garvey
An Lárionad Faire um Chosaint Sláinte

An Dr John Griffin
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus na Mara

Bernadette Hickey, Uasal
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus na Mara

An Dr Kieran Jordan
Teagasc

An tOllamh Simon More
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Eleanor McNamara
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An Dr Joanne O'Gorman
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Micheál O'Mahony
An tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara

An Dr Helen O'Shea
Institiúid Teicneolaíochta Chorcaí

An Dr Margaret O'Sullivan
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An tUasal Ray Parle
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An tUasal Kilian Unger
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara

An Dr Theo de Waal
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Paul Whyte
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An tUasal Vincent Young
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

AN COISTE UM SHÁBHÁILTEACHT CEIMICEÁN, 2017

An Dr Michael O'Keeffe (Cathaoirleach)
Saineolaí ar Iarmhair

An Dr Gabriel Beechinor
An tÚdarás Rialála Táirgí Sláinte

An tUasal Alan Breen
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara

An Dr Finbar Brown
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara

An Dr Nigel Brunton
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Claire Chambers
Saineolaí Tocsaineolaí

An Dr Colman Concannon
An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil

An tUasal Catherine Cosgrove
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An Dr Enda Cummins
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Martin Danaher
Teagasc

An Dr Edel Duggan
Ospidéal Beaumont

An tUasal John Keegan
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An tOllamh Joe Ciarraí
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh

Ab Dr Ita Kinahan
Saotharlann Stáit

An Dr Evin McGovern
Foras na Mara

An Dr Declan McKernan
Ollscoil na hÉireann, Gaillimh

An Dr Tara McMorrow
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Breige McNulty
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr John Moriarty
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara

An tUasal Joe Silke
Foras na Mara

FOCHOISTE UM CHOTHÚ NA SLÁINTE POIBLÍ, 2017

Ita Saul, Uasal (Cathaoirleach)
Ospidéal Mhuire na Leanaí, Cromghlinn (Éirithe as)

An Dr Teresa Bennett
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An Dr Clare Corish
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An tOllamh Albert Flynn
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh

An Dr Eileen Gibney
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An tOllamh Mairead Kiely
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh

An tOllamh Barbara Livingstone
Ollscoil Uladh (éirithe as)

An tOllamh Fionnuala McAuliffe
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Sinéad McCarthy
Teagasc

An tOllamh Malachi McKenna
Ospidéal Ollscoile Naomh Uinseann

An tOllamh Helene McNulty
Ollscoil Uladh

An Dr Emeir McSorley
Ollscoil Uladh

An Dr Anne Nugent
Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath

An Dr Claire O'Brien
Institiúid Cothúcháin agus Diaitéitice na hÉireann

An Dr Dilip Rai
Teagasc

An Dr Janette Walton
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh

An tOllamh Mary Ward
Ollscoil Uladh

An Dr Katherine Younger
Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath

FOCHOISTÍ AD HOC AR AILLÉIRGINÍ

An tUasal Ray Parle (Cathaoirleach)
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

An Dr Padraig Burke
Saotharlanna an Anailísí Phoiblí, Gaillimh

An Dr Orla Cahill
Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath

An Dr Ruth Charles
Ciaitéiteach Comhairleach Péidiatrach

Bridann Griffin, Uasal
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An Dr James McIntosh
*safe*food

An Dr Pat O'Mahony
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An Dr Ciara Walsh
Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath

FOCHOISTÍ AD HOC AR THEICNEOLAÍOCHT ATÁ AG TEACHT CHUN CINN MAIDIR LE PRÓISEÁIL BIA

An Dr Mark Fenelon (Cathaoirleach)
Teagasc

An Dr PJ Cullen
Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath

An Dr Geraldine Duffy
Teagasc

An tOllamh Alan Kelly
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh

An Dr James Lyng
An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath

An Dr Karl McDonald
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An tOllamh Brian McKenna
An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath (éirithe as)

An Dr Michael O'Keeffe
Saineolaí ar Iarmhair

An Dr Seamus O'Mahony
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh

An Dr Pat O'Mahony
Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann

An tOllamh Brijesh Tiwari
Teagasc

Aguisín 3

Ráiteas Faoi Leasanna na Gcomhaltaí Boird, an Phríomhfheidhmeannaigh, agus Chomhaltaí an Choiste Eolaíoch

Amhail an 1 Eanáir 2017 go dtí an 31 Nollaig 2017

Comhalta Boird	Leasanna Tráchtála		Leasanna Neamhthráchtála – Global	
	Ainm na hEagraíochta	**Cineálacha Leasanna**	**Ainm na hEagraíochta**	**Cineálacha Leasa**
An tUasal Ciaran Byrne	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
Mary Cullen, Uasal	Agricultural land	–		
An tUasal Derek Cunningham	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An tOllamh Albert Flynn	Gan leas ar bith	–	Institiúid Idirnáisiúnta na nEolaíochtaí Beatha (ILSI), an Eoraip	Comhalta, an Bord Stiúrthóirí
An tOllamh Michael Gibney	Ionad Taighde Nestlé	Sainchomhairleoireacht	Institiúid Idirnáisiúnta na nEolaíochtaí Beatha ILSI san Eoraip	Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin
	Cereal Partners Worldwide	Sainchomhairleoireacht		
	Keelen & Co	Sainchomhairleoireacht		
	Kerry Foods	Léacht		
An tUasal Martin Higgins	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
Margaret Moran, Uasal	Gan leas ar bith	–	Arthur Cox Solicitors	Tá dhá bhall teaghlaigh fostaithe faoi láthair mar aturnaetha ag Arthur Cox
Ros O'Shea, Uasal	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An Dr Susan Quinn	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An tOllamh Patrick Wall	Luxcel Biosciences (cuideachta díolta i dtús 2018)	Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin	Agri Aware	Cathaoirleach Neamhfheidhmiúcháin
			The Mater Foundation	Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin
	Maperath Management Ltd Tairgeann sé comhairle do Dawn Farm Food maidir le cúrsa sábháilteachta bia	Stiúrthóir		
	Saotharlanna Neamhspleácha Bainne	Cathaoirleach		
	Aryzta	Scaireanna		
	Luxcel Biosciences Ltd	Scaireanna díolta i dtús 2018		
	Dawn Farm Foods	Comhalta den Choiste Comhairleach um Shábháilteacht Bia		
	Moypark Poultry	Comhalta den Choiste Comhairleach um Shábháilteacht Bia Ball den Ghrúpa Rialaithe Antaibheathach		
	Ionad Náisiúnta na Síne le haghaidh Measúnú Riosca um Shábháilteacht Bia	Ball den Choiste Comhairleach Eolaíoch		
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin				
An Dr Pamela A. Byrne	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–

An Coiste Eolaíoch	Leasanna Tráchtála		Leasanna Neamhtráchtála	
	Ainm na hEagraíochta	**Cineálacha Leasa**	**Ainm na hEagraíochta**	**Cineálacha Leasa**
An tUasal Paula Barry-Walsh	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An tOllamh Kevin Cashman	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An Dr PJ Cullen	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An Dr Geraldine Duffy	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An Dr Mark Fenelon	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	Gan leas ar bith
An tOllamh Albert Flynn	Gan leas ar bith	–	Institiúid Idirnáisiúnta na nEolaíochtaí Beatha (ILSI), an Eoraip	Comhalta, an Bord Stiúrthóirí
An tUasal John Keegan	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An tOllamh Brian McKenna	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An Dr Eleanor McNamara	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An tOllamh Simon More	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An Dr Michael O'Keeffe	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An Dr Margaret O'Sullivan	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An tUasal Redmond (Ray) Parle	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
An Dr Donal Sammin	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–
Ita Saul, Uasal	Gan leas ar bith	–	Gan leas ar bith	–

Aguisín 4

Beathaisnéisí na gComhaltaí Boird

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

1. An tOllamh Michael Gibney
2. An tUasal Ciaran Byrne
3. Mary Cullen, Uasal
4. An tUasal Derek Cunningham
5. An tOllamh Albert Flynn
6. An tUasal Martin Higgins
7. Margaret Moran, Uasal
8. An Dr Susan Quinn
9. Ros O'Shea, Uasal
10. An tOllamh Patrick Wall

1. An tOllamh Michael Gibney (Cathaoirleach)

Is Ollamh Emeritus um Bia agus Sláinte é an tOllamh Michael Gibney, MAgrSc, MA, PhD, ag an gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, post a thosaigh sé in 2006. Bhain sé céim amach ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath le MAgrSc in 1971, agus thosaigh sé ag teagasc clár comhaltachtaí ag Scoil Tréidliachta Ollscoil Sydney agus bronnadh PhD air i 1976. Ó sin, chuaigh sé ar aghaidh go cothú an duine, le léachtóireacht ag Scoil Leighis Ollscoil Southampton in 1977 agus fill sé ansin ar Bhaile Átha Cliath chun post a thosú ag Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath sa Rannóg um Leigheas Cliniciúil mar Ollamh um Chothú. Le linn an ama sin, bhí sé ina Dhéan (Leas-Uachtaránach) Taighde. Bhí sé ina Uachtarán ar an gCumann Cothaithe ó 1995–1998 agus d'fhóin sé ar Choiste Eolaíoch an AE i gcomhair Bia ó 1985 go 1997 agus bhí sé ina chathaoirleach ar an ngrúpa oibre maidir le cothú. Ó 1997 go dtí 2000, d'fhóin sé ar Choiste Stiúrtha Eolaíoch an AE agus bhí sé ina chathaoirleach ar a ghrúpa oibre ar BSE. Fónann sé ar choiste eolaíoch Sackler, an Institiúid Cothaithe ag Acadamh Eolaíochtaí Nua-Eabhrac agus bhí ina rannpháirtí i Saotharlann Nuálaíochta Eispéireas Bia Google (Google Food Experience Innovation Laboratory).

2. An tUasal Ciaran Byrne

D'fhóin an tUasal Ciaran Byrne mar chomhalta d'Fhóram Sláinte Réigiúnach FSS Bhaile Átha Cliath agus an Oirthuaiscirt (2009–2011), d'Údarás Rialaithe Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath (2011–2014) agus den Choiste Bainistíochta Riosca. Agus é ina ionadaí poiblí ar Chomhairle Contae Fhine Gall (2001–2014), bhí sé ina Mhéara in 2009/10, ina chomhalta de Choiste Iniúchóireachta na Comhairle (2011–2014), agus ina chomhalta den Ghrúpa Beartais Chorparáidigh. Bhí sé ina chathaoirleach ar Bhord Forbartha Contae Fhine Gall (2004–2009). Bhí sé ina Chathaoirleach ar Chomhpháirtíocht Ceannairí Fhine Gall 2009–2011. Bhí sé ina chomhalta bunaidh ar Bhord Fhiontraíocht agus Ionad Oiliúna Bhaile Brigín 2000–2014. D'oibrigh Ciaran sa tSeirbhís Dheonach Thar Lear (Voluntary Service Overseas) i Londain, in innealtóirí bogearraí Glockenspiel agus mar chomhpháirtí i gcomhairleoirí bainistíochta STS i mBaile Átha Cliath. Iarchéime is ea Ciarán de chuid Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath (Staidéar Eacnamaíoch agus Sóisialta) agus tá Céim Mháistir aige san eolaíocht, sna healaíona agus sna meáin ó Institiúid Ealaíne, Deartha agus Teicneolaíochta Dhún Laoghaire.

3. Mary Cullen, Uasal

Cuntasóir Cairte is ea Mary Cullen. D'fhreastail sí ar Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath áit ina ndearna sí staidéar ar Staidéar Gnó, Eacnamaíochta agus na Staidéir Shóisialta (BESS) agus thosaigh sí ag obair le Price Waterhouse, PwC anois, ina dhiaidh sin. Bhí roinnt ról bainistíochta sinsearaí aici le PwC, lena n-áirítear freagracht as cúrsaí Rúnaíochta Comhpháirtíochta agus Cuideachta agus gnóthaí Páirtithe. Tá Mary ina comhalta de Bhord Forais an RDS agus Comhalta Boird ar Ospidéal Ollscolaíoch na Leanaí, Sráid an Teampaill, Baile Átha Cliath. Roimhe sin, bhí sí ina Cathaoirleach ar Bhord Ospidéal Náisiúnta Ortaipéideach na Ceapaí, Baile Átha Cliath agus Comhalta Boird d'Ospidéal Beaumont, Baile Átha Cliath.

4. An tUasal Derek Cunningham

Is comhairleoir cumarsáide é an tUasal Derek Cunningham. Roimhe sin, bhí sé ina Chomhairleoir Speisialta don Tánaiste agus Aire Sláinte agus Leanaí, Mary Harney agus ina Cheann Cumarsáide le Feirmeoirí Aontaithe na hÉireann. Is iar-iriseoir é le teilifís agus raidió RTÉ. Is iarchéimí é de chuid Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, agus tá cáilíochtaí iarchéime aige ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath agus ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath. D'fhóin sé ar Ghrúpa Comhairleach de chuid Choimisiún na Sochaí Faisnéise agus bhí sé ina Chathaoirleach ar Chomhairle Lucht Féachana/Éisteachta RTÉ.

5. An tOllamh Albert Flynn

Tá an tOllamh Albert Flynn, B.Sc., Ph.D. (OÉ, Gaillimh), ina Ollamh le Cothú sa Roinn Eolaíochtaí Bia agus Cothaithe sa Choláiste Ollscoile, Corcaigh. D'fhóin sé ar dhámh na hOllscoile ó 1981 agus ó 1993–1996 bhí sé ina Dhéan ar Dhámh na hEolaíochta & Teicneolaíochta Bia. Rinne sé a lán foilseachán ar chothú an duine, ar an tsláinte phoiblí agus ar shábháilteacht bhia, maidir le raon topaicí lena n-áirítear iontógáil agus stádas grúpaí daonra, measúnú riosca um shábháilteacht bhia, foirtiliú bia agus measúnú idir riosca is tairbhe ar chothaithigh. Tá taithí fhairsing aige maidir le comhairle eolaíoch a sholáthar ar cheisteanna maidir le cothú an duine agus sábháilteacht bia a bhaineann le beartas agus rialú bia. Tá sé ina Chathaoirleach faoi láthair de Choiste Eolaíoch Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann. D'fhóin sé fosta mar chomhalta de Choiste Eolaíoch Údarás Sábháilteachta Bia na hEorpa, agus mar Chathaoirleach ar a Phainéal um Tháirgí Diaitéitice, Cothú agus Ailléirgí ó 2003–2012 agus mar chomhalta de Choiste Eolaíoch an Choimisiúin Eorpaigh maidir le Bia ó 1997 go 2003. Athcheapadh an tOllamh Flynn sa Bhord an 21 Aibreán, 2015.

6. An tUasal Martin Higgins

Bhí Martain ina Príomhfheidhmeannach bunaidh de *safe*food, an bord uile-oileáin um chur chun feidhme na sábháilteachta bia, agus stiúir sé an eagraíocht óna bunú in 1998 go dtí gur éirigh sé as in 2014. Roimhe sin ba é an chéad Stiúrthóir ar na Seirbhísí Corparáideacha in Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, agus bhí sé ina Phríomhoifigeach roimhe sin sa Roinn Sláinte, ag sainfheidhmiú i gcúrsaí airgeadais agus i rialachán gníomhaireachtaí sláinte. Tá cáilíochtaí gairmiúla aige sa chuntasaíocht, rialachán idirnáisiúnta agus rialachas agus is idirghabhálaí cáilithe agus cóitseálaí feidhmiúcháin agus ceannaireachta é. Tá sé ina Chomhalta ar an Institiúid Bainistíochta Cairte. San am a chuaigh thart bhí Martin ina chomhalta boird ar Bhord Leigheasra na hÉireann agus ar Coru – rialtóir na ngairmithe sláinte agus cúraim shóisialta. In 2015 ceapadh é ar Bhord Altranais agus Cnáimhseachais na hÉireann. Déanann sé cathaoirleacht faoi láthair ar choiste iniúchóireachta an Bhoird Phleanála agus suíonn sé ar choistí ComReg agus Cumann Cógaiseoirí na hÉireann.

7. Margaret Moran, Uasal

Bhí Margaret Moran ina gCeann ar an Rannóg Eacnamaíocht Bhaile agus ina Léachtóir ar an Staidéar Bia in iar-Choláiste Oideachais Naomh Caitríona um Eacnamaíocht Bhaile. Chuir sí seirbhísí comhairleacha ar fáil le blianta fad do Fáilte Éireann agus d'oibrigh sí mar Chomhairleoir Bia Réigiúnach le Bord Bia. Áirítear ar a cáilíochtaí iarchéime M.Sc. Talmhaíocht (Eolaíocht Bhia) ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, Teastas i Sábháilteacht Bhia ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, Dioplóma i mBeartas Bia ó City University, Londain, agus Teastais Ardscileanna Cócaireachta ó Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath. Tá sí ina comhalta den Fhondúireacht Idirnáisiúnta um Eacnamaíocht Bhaile agus bhí sí ina chathaoirleach roimhe seo ar an gCoiste um Chlár Slándála Bia agus Cothaithe. Cuireann Margaret seirbhísí comhairleachta ar fáil faoi láthair d'institiúidí agus d'eagraíochtaí éagsúla laistigh den Oideachas do Mhúinteoirí, Breisoideachas agus Oideachas do Thomhaltóirí.

8. Dr Susan Quinn

Is léachtóir í an Dr Susan Quinn, MICI, MRSC i Scoil na Ceimice, Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath. Bhain sí amach a céim onóracha B.Sc. in 1997 agus Ph.D. in 2002 ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus rinne sí staidéar iardhochtúireachta i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath ó 2002 go 2005. D'fhóin an Dr Quinn roimhe seo ar údarás rialaithe agus ar choiste airgeadais an Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. I Meán Fómhair 2009, thosaigh sí le Scoil na Ceimice agus na Bitheolaíochta Ceimice agus bhain sí tionacht amach in 2012. Tá a suimeanna taighde sna réimsí maidir le nana-ábhair fheidhmiúla agus ceimic DNA.

9. Ros O'Shea, Uasal

Ceannaire gnó ag a bhfuil a lán taithí is ea Ros agus tá sí ina gairm le beagnach 20 bliain ag obair leis an mBord agus le Feidhmeannas dhá cheann de na cuideachtaí is mó agus is mó a bhfuil meas orthu in Éirinn: CRH plc, áit a raibh sí ina Ceannaire ar Chomhlíonadh agus Eitic Grúpa, agus Smurfit Kappa Group plc. Is comhpháirtí í in corn Governance Solutions agus, chomh maith le Bord an Údaráis Sábháilteachta Bia, suíonn sí ar Bhord agus ar Choiste Iniúchóireacha agus Riosca Ospidéal Súil is Cluas Victoria Ríoga. Tá sí ina Stiúrthóirí Clár don Dioplóma i Rialachas agus Comhlíonadh ag Institiúid Bainistíochta na hÉireann agus tionólann sí cláir don Institiúid Stiúrthóirí, d'Institiúid na Baincéireachta agus an gCuntasóirí Cairte in Éirinn ar na topaicí sin. Tá céimeanna máistreachta chéad onóracha sa ghnó ag Ros ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, dioplóma gairmiúil sa Rialachas Corparáideach ó Scoil Gnó Iarchéime Smurfit, tá sí ina comhlach san Institiúid Cánach agus ina comhalta in Institiúid na gCuntasóirí Cairte. Is í údar an leabhair "*Leading with Integrity – a Practical Guide to Business Ethics*" chomh maith.

10. An tOllamh Patrick Wall

Is Ollamh ar an tSláinte Phoiblí é an tOllamh Patrick Wall i Scoil na Sláinte Poiblí, Fisiteiripe agus Eolaíocht an Spóirt, an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Ba é an chéad Phríomhfheidhmeannach ar Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (FSAI) agus ba é an dara Cathaoirleach ar an Údarás Eorpach um Shábháilteacht Bhia. Tá sé ina chomhalta ar Choiste Idirnáisiúnta Comhairleach Eolaíoch Ionad Náisiúnta na Síne um Shábháilteacht Bhia agus Riosca Measúnú. Tá sé ina chomhalta de bhord bainistíochta Fhondúireacht Mater agus Agri Aware. Fuair sé cáilíocht sa leigheas tréidliachta sa Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus i leigheas daoine i gColáiste Ríoga na Máinlia in Éirinn. Tá Msc aige i ngalair thógálacha ó Ollscoil Londan agus MBA ó Scoil Ghnó Michael Smurfit agus tá Dioplóma aige sa Rialachas Corparáideach ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Claith. Tá sé ina thaidhleoir ar Shláinte Phoiblí Tréidliachta Choláiste na hEorpa, ina Chomhalta de Dhámh na Míochaine Sláinte Poiblí in Éirinn, ina Ánra de Dhámh na Míochaine Sláinte Poiblí sa Ríocht Aontaithe agus ina Chomhalta de Choláiste Ríoga na Máinlianna Tréidliachta. Tá sé ina Chathaoirleach ar bhord bainistíochta na Saotharlann Bainne Neamhspleách agus ar Eachspórt Éireann.

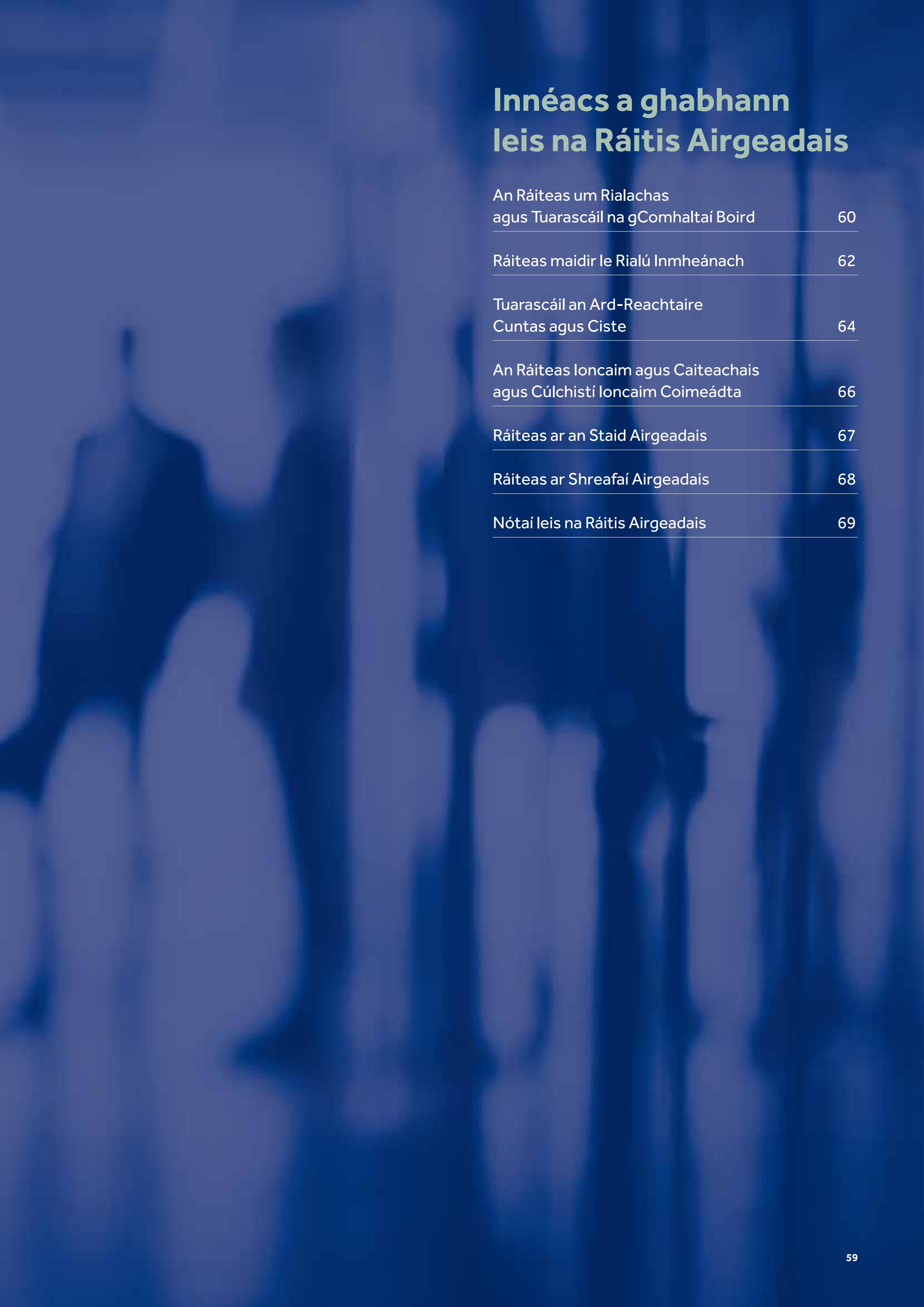

Innéacs a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

An Ráiteas um Rialachas agus Tuarascáil na gComhaltaí Boird 60

Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach 62

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste 64

An Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta 66

Ráiteas ar an Staid Airgeadais 67

Ráiteas ar Shreafaí Airgeadais 68

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais 69

An Ráiteas um Rialachas agus Tuarascáil na gComhaltaí Boird

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

RIALACHAS

Bunaíodh Bord Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (FSAI) faoin Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998. Tá feidhmeanna an Bhoird leagtha amach in Alt 31 den Acht. Tá an Bord cuntasach don Aire Sláinte agus tá sé freagrach as dea-rialachas a chinntiú agus feidhmíonn sé an sainchúram sin trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan amach agus trí chinntí straitéiseacha a dhéanamh maidir le gach príomhcheist ghnó. Tá an fhreagracht ag an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) agus ag an bhfoireann bainistíochta sinsearaí as gnáthbhainistíocht, gnáthrialú agus gnáththreoir laethúil Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann. Ní mór don POF agus an fhoireann bainistíochta sinsearaí cloí leis an treoir leathan straitéiseach a leagan an Bord amach, agus ní mór dóibh a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag gach comhalta Boird ar na príomhghníomhaíochtaí agus ar na príomhchinntí i ndáil leis an eintiteas, agus ar rioscaí suntasacha ar bith ar dócha dóibh teacht chun cinn. Feidhmíonn an POF mar idirghabhálaí díreach idir an Bord agus lucht bainistíochta an Údaráis.

FREAGRACHTAÍ AN BHOIRD

Tá obair agus freagrachtaí iad siúd ar fad a bhaineann le feidhmiú an Bhoird leagtha amach sa Chód Chleachtas do na comhaltaí Boird, don Chathaoirleach agus don Phríomhfheidhmeannach agus don Rúnaí. Leagtar amach sa Chód chomh maith na cúrsaí a choimeádtar go sonrach le haghaidh cinnidh ag an mBord. Áirítear iad seo a leanas ar na buan-ítimí a bhreithníonn an Bord:

- Dearbhú leasanna,
- Tuarascálacha ó choistí,
- Tuarascálacha airgeadais/cuntais bhainistíochta,
- Tuarascálacha ar fheidhmíocht, agus
- Cúrsaí coimeádta.

Ceanglaítear ar Bhord an Údaráis leis an Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998, Alt 26 (5), ráitis airgeadais a ullmhú agus gach cuntas airgid is cuí agus is gnách a fuair sé agus a chaith sé, a choinneáil i cibé foirm agus modh a fhaomhadh an tAire Sláinte le toiliú ón Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú aige, ceanglaítear ar Bhord Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann an méid seo a leanas a dhéanamh:

- beartais chuí chuntasaíochta a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ina dhiaidh sin;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnta agus stuama;
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh ach amháin sa chás nach cuí a ghlacadh leis go leanfaidh an tÚdarás i mbun oibre; agus
- a shonrú cibé acu ar cloíodh le caighdeáin infheidhmithe chuntasaíochta nó nár cloíodh, faoi réir aon neamhchomhlíonadh ábhartha a nochtadh agus a míníodh sna ráitis airgeadais.

Dearbhaíonn an Bord gur chloígh sé leis na ceanglais thuas agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú aige.

Tá an Bord freagrach as taifid chuntais imleora a choimeád ina nochtar le cruinneas réasúnta ag aon tráth staid airgeadais an Údaráis agus a chuireann ar a chumas a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 26 den Acht. Is ag an mBord atá an fhreagracht as cothabháil agus sláine na faisnéise corparáidí agus airgeadais ar shuíomh gréasáin an Údaráis Sábháilteachta Bia.

Tá an Bord freagrach as an bplean agus buiséad bliantúil a fhaomhadh. Déantar measúnú leanúnach ar fheidhmíocht Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann faoi threoir a phlean gnó bhliantúil agus a bhuiséid bhliantúil. Tá an Bord freagrach freisin as a shócmhainní a chosaint agus dá bhrí sin as bearta réasúnta a dhéanamh chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Measann an Bord go dtugtar léargas fíor cóir i ráitis airgeadais an Údaráis ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann amhail an 31 Nollaig 2017. D'fhaomh an Bord síniú an ráitis seo agus na ráiteas airgeadais don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017 an 19 Meitheamh 2018.

Tá an Bord comhdhéanta de Chathaoirleach agus 9 ngnáthbhall, agus cheap an tAire Sláinte iad go léir. Ceapadh comhaltaí an Bhoird ar feadh tréimhse 5 bliana (3 bliana roimhe seo) agus tagann siad le chéile 8 n-uaire in aghaidh na bliana. Sa tábla ar leathanach 61 tugtar eolas faoin tréimhse cheapacháin do na comhaltaí reatha.

Tá sé beartaithe ag an mBord tús a chur le hAthbhreithniú seachtrach maidir le hÉifeachtúlacht agus Measúnú an Bhoird i ndeireadh 2018.

Bhunaigh an Bord fochoiste amháin, an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (CIR). Tá an CIR comhdhéanta de thrí chomhalta Boird agus comhalta neamhspleách amháin. Is é ról an CIR tacú leis an mBord i ndáil lena fhreagrachtaí le haghaidh ceisteanna maidir le riosca, rialú agus rialachas agus árachas bainteach. Tá an CIR neamhspleách ar bhainistíocht airgeadais na heagraíochta. Go sonrach cinntíonn an Coiste go ndéanfar monatóireacht ghníomhach agus neamhspleách ar na córais rialaithe inmheánaigh, lena n-áirítear gníomhaíochtaí iniúchóireachta. Tuairiscíonn an CIR don Bhord i ndiaidh gach cruinnithe.

Is iad comhaltaí an CIR an Dr Susan Quinn (Cathaoirleach), an tUasal Margaret Moran, an tUasal. Ciaran Byrne agus an tUasal. Raymond Dolan. Bhí 5 chruinniú de chuid an CIR ann in 2017.

Comhaltaí Boird	Ról	Dáta a Ceapadh	Eolas Breise
An tOllamh Mike Gibney	Cathaoirleach	Feabhra 2013	
An tOllamh Patrick Wall	Gnáthchomhalta	Feabhra 2016	
An tOllamh Albert Flynn	Gnáthchomhalta	Aibreán 2015	
An Dr Susan Quinn	Gnáthchomhalta	Deireadh Fómhair 2016	
Margaret Moran, Uasal	Gnáthchomhalta	Meitheamh 2017	Athcheaptha in 2017 le haghaidh Téarma Eile
An tUasal Ciaran Byrne	Gnáthchomhalta	Meitheamh 2017	Athcheaptha in 2017 le haghaidh Téarma Eile
An tUasal Derek Cunningham	Gnáthchomhalta	Meitheamh 2017	
An tUasal Martin Higgins	Gnáthchomhalta	Meitheamh 2016	
Rose O'Shea, Uasal	Gnáthchomhalta	Meitheamh 2016	
Mary Cullen, Uasal	Gnáthchomhalta	Meitheamh 2016	

SCEIDEAL TINRIMH, TÁILLÍ AGUS SPEANSAIS

Tá sceideal tinrimh chruinnithe an Bhoird agus an Choiste le haghaidh 2017 leagtha amach i Nóta 4(c) de na Ráitis Airgeadais.

ATHRUITHE AR AN BPRÍOMHPHEARSANRA

Ní dhearnadh athruithe ar bith ar bhallraíocht an Bhoird le linn 2017.

NOCHTADH A CHEANGLAÍTEAR LEIS AN GCÓD CLEACHTAIS CHUN COMHLACHTAÍ STÁIT A RIALÚ (2016)

Tá an Bord freagrach as a chinntiú gur chloígh an tÚdarás le ceanglais an *Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú* ("an Cód"), a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i Lúnasa 2016. Éilítear an nochtadh seo a leanas leis an gCód:

- Miondealú ar shochair ghearrthéarmacha fostaithe – leagtha amach i nóta 4 (a) leis na ráitis airgeadais,
- Costais sainchomhairleoireachta – leagtha amach i nóta 4 (h) leis na ráitis airgeadais,
- Costais dhlíthiúla agus socraíochtaí dlíthiúla – leagtha amach i nóta 4 (h) leis na ráitis airgeadais,
- Caiteachas taistil agus liúntais – leagtha amach i nóta 4 (a) agus 4 (c) leis na ráitis airgeadais, agus
- Costais fáilteachais – leagtha amach i nóta 4 (f) leis na ráitis airgeadais.

RÁITEAS MAIDIR LE COMHLÍONADH

Ghlac an Bord an *Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)*, agus chuir sé nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh an Chóid a chinntiú. D'fheidhmigh Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann i gcomhréir leis an *gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú* le haghaidh 2017.

Thar ceann Bhord Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann:

An tUasal Martin Higgins
Cathaoirleach
11 Iúil 2018

An Dr Pamela A. Byrne
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
11 Iúil 2018

Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2017

RAON FEIDHME NA FREAGRACHTA

Admhaímse, thar ceann Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (FSAI), an fhreagracht atá ar an mBord as a chinntiú go ndéantar córas éifeachtúil rialaithe inmheánaigh a choimeád agus a fheidhmiú. Cuirtear san áireamh sa fhreagracht ceanglais an *Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)*.

CUSPÓIR AN CHÓRAIS UM RIALÚ INMHEÁNACH

Tá Córas um Rialú Inmheánach ceaptha chun riosca ar leibhéal réasúnta a bhainistiú seachas é a dhíothú. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach deimhniú réasúnta seachas deimhniú iomlán a thabhairt go bhfuil sócmhainní á gcaomhnú, idirbhearta á n-údarú agus á dtaifeadadh i gceart, agus go bhfuil earraí nó mírialtachtaí á gcosc nó á mbrath i dtréimhse thráthúil.

Tá an Córas um Rialú Inmheánach, a thagann leis an treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm san Údarás don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017 agus coinníodh cothrom le dáta é go dtí an t-am ar fhaomhadh na ráiteas airgeadais. Lena chois sin, soláthraítear dearbhú breise don Bhord i ndáil le cáilíocht rialú inmheánach an Údaráis toisc go bhfuil an FSAI deimhnithe le Caighdeán ISO 9001:2008 um Chóras Bainistíochta Cáilíochta. Deimhnítear leis an gCaighdeán go bhfeidhmíonn an tÚdarás sraith beartas, próiseas agus nósanna imeachta atá oiriúnach lena phríomhghnó a phleanáil agus a chomhlíonadh.

CUMAS RIOSCA A LÁIMHSEÁIL

Tá Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (CIR) ag an FSAI ar a bhfuil 3 chomhalta Boird agus 1 chomhalta seachtrach, a bhfuil saineolas airgeadais agus iniúchóireachta acu. Tháinig an CIR le chéile 5 huaire in 2017.

Tá feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an FSAI arna sainiú i gCairt an Bhoird maidir le hIniúchóireacht Inmheánach. Rinne an tÚdarás a Fheidhm Iniúchóireachta Inmheánaí a sheachfhoinsiú chuig BDO Ireland. Cuirtear bonn eolais faoi obair na feidhme iniúchóireachta inmheánaí le hanailís ar an riosca a bhfuil an comhlacht neamhchosanta air, agus tá na pleananna bliantúla um iniúchóireacht inmheánach bunaithe ar an anailís sin. Thug an CIR tacaíocht don anailís riosca agus do na pleananna iniúchóireachta inmheánaí agus d'fhaomh an Bord iad. Cuireann an tIniúchóir Inmheánach tuarascálacha faoi bhráid an Bhoird faoin ngníomhaíocht iniúchóireachta inmheánaí.

D'fhorbair an CIR beartas um bainistíocht riosca ina leagtar amach na próisis um bainistíocht riosca atá i bhfeidhm agus ina dtugtar eolas ar róil agus freagrachtaí na foirne maidir leis an riosca. Eisíodh an beartas chuig na baill foirne ar fad a bhfuiltear ag súil leo bheith ag obair ar bheartais um bainistíocht riosca an Údaráis, chun rabhadh a thabhairt don lucht bainistíochta maidir le rioscaí atá ag teacht chun cinn agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

CREAT UM RIOSCA AGUS RIALÚ

Chuir an FSAI córas bainistíochta riosca i bhfeidhm trína sainaithnítear agus trína dtuairiscítear príomhrioscaí agus gníomhaíochtaí an lucht bainistíochta a chaithfear a dhéanamh chun dul i ngleic leis na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, iad a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm trína sainaithnítear na príomhrioscaí atá le sárú ag an Údarás agus rinneadh iad sin a shainaithint, a mheasúnú agus a ghrádú de réir a suntasachta. Déanann an CIR an clár a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn ráithiúil. Baintear úsáid as toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go ndéanfar na riosca a bhainistiú go dtí leibhéal inghlactha.

Sa chlár rioscaí mionsonraítear na rialuithe agus na gníomhaíochtaí is gá chun na rioscaí a mhaolú agus an fhreagracht as oibriú na rialuithe a sanntar chuig baill foirne faoi leith. Dearbhaímid go bhfuil timpeallacht rialúcháin i bhfeidhm a bhfuil na nithe seo a leanas mar chuid di:

- taifeadadh nósanna imeachta le haghaidh na bpríomhphróiseas gnó,
- tá freagrachtaí airgeadais sannta ar leibhéal bainistíochta agus cuntasachta dá réir i gceist,
- tá córas buiséadaithe cuí ann mar aon le buiséad bliantúil a ndéanann an lucht bainistíochta sinsearaí athbhreithniú air,
- tá córais ann ina ndírítear ar shlándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus teicneolaíochta a chinntiú,
- tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint, agus
- nósanna imeachta rialaithe i ndáil le húsáid airgid ó dheontais agus leithdháileadh an mhaoinithe ar ghníomhaireachtaí seachtracha chun rialú dóthanach ar fhaomhadh an airgid sin a chinntiú ionas go gcinnteofar gur cuireadh maoiniú ó dheontais i bhfeidhm chun na críocha dá raibh sé beartaithe.

Déanann FSAI íocaíochtaí le húdaráis áitiúla maidir le soláthar seirbhísí tréidliachta. Comhaontaítear conarthaí seirbhíse bliantúla le húdaráis áitiúla. Tá íocaíochtaí bunaithe ar éilimh ráithiúla ó na húdaráis áitiúla bunaithe ar na leibhéil gníomhaíochta.

MONATÓIREACHT AGUS ATHBHREITHNIÚ LEANÚNACH

Cuirtear nósanna imeachta foirmiúla a bunaíodh chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord, más ábhartha, in am agus i dtráth. Deimhnímid go bhfuil na córais mhonatóireachta leanúnaí a leanas i bhfeidhm:

- sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe lena mbaineann agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus easnaimh ar bith a shainaithnítear a thuairisciú,
- bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais, agus
- déanann an lucht bainistíochta sinsearaí athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla feidhmíochta agus airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais os coinne buiséad/réamh-mheastachán.

SOLÁTHAR

Deimhnímid go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag an FSAI chun comhlíonadh na rialacha agus treoirlínte reatha nós imeachta a chinntiú, agus chun a chinntiú gur chomhlíon an FSAI na nósanna imeachta in 2017 seachas caiteachas €126,067 ar dhá chonradh:

- Conradh amháin (€44,395) a bhain le soláthar seirbhísí glantacháin ar chonradh éagtha. Tá sé beartaithe ag FSAI tairiscint a dhéanamh le linn 2018 le haghaidh seirbhísí glantacháin.
- Bhain an conradh eile le seirbhísí bainistíochta tionscadail dar luach €81,672 ar an iomlán a sholáthair tríú páirtí i ndáil le hathlonnú an FSAI i mí Dheireadh Fómhair 2017. Sholáthair an tÚdarás sonraíocht ceanglas do roinnt cuideachtaí bainistíochta réadmhaoine agus gníomhaireachtaí earcaíochta, agus, mar thoradh ar an bpróiseas sin, roghnaíodh an soláthraí is oiriúnaí agus chuathas isteach i gconradh. Tháinig deireadh leis an gconradh i Meitheamh 2018.

Tá sé beartaithe ag an FSAI athbhreithniú iomlán a dhéanamh ar a phróisis soláthair in 2018.

ATHBHREITHNIÚ AR ÉIFEACHTÚLACHT

Deimhnímid go bhfuil nósanna imeachta ag an Údarás chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht a nósanna imeachta um bainistíocht agus rialú riosca. Maidir le monatóireacht agus athbhreithniú an FSAI ar éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaigh, cuirtear bonn eolais faoi le hobair na nIniúchóirí Inmheánacha agus Seachtracha, an Choiste Iniúchóireachta a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an lucht bainistíochta sinsearaí laistigh den Údarás a bhfuil sé de fhreagracht orthu an creat rialaithe a fhorbairt agus a chothabháil.

Deimhnímid go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtúlacht na Rialuithe Inmheánacha do 2018 in Eanáir 2017.

CEISTEANNA UM RIALÚ INMHEÁNACH

Níor sainaithníodh laigí ar bith sa rialú inmheánach le linn 2017 seachas na cinn a nochtadh san alt thuas maidir le soláthar.

Thar ceann Bhord FSAI.

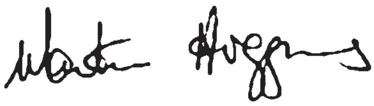

An tUasal Martin Higgins
Cathaoirleach
11 Iúil 2018

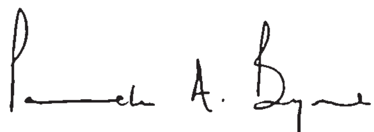

An Dr Pamela A. Byrne.
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
11 Iúil 2018

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil lena cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

TUAIRIM CHÁILITHE AR NA RÁITIS AIRGEADAIS

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2017 faoi mar a cheanglaítear faoi fhorálacha alt 26 den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998. Ullmhaíodh na ráitis airgeadais go cuí de réir Chaighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102, "An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann" agus cuimsítear iontu:

- An ráiteas ioncaim agus caiteachais agus cúlchistí ioncaim coimeádta
- An ráiteas maidir leis an staid airgeadais
- Ráiteas ar shreafaí airgeadais agus
- Na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasaíochta.

Is é mo thuairim, cé is moite den neamhchomhlíonadh maidir le ceanglais FRS 102 i ndáil le teidlíochtaí sochar scoir dá dtagraítear thíos, go dtugtar léargas fíor cóir sna ráitis airgeadais maidir le sócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann amhail an 31 Nollaig 2017 agus maidir lena ioncam agus lena chaiteachas le haghaidh 2017 FRS 102.

BUNÚS LEIS AN TUAIRIM CHÁILITHE AR NA RÁITIS AIRGEADAIS

I gcomhréir le treoracha an Aire Sláinte, tugann Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann cuntas maidir leis na costais a bhaineann le teidlíochtaí aoisliúntais de réir mar a éiríonn siad iníoctha amháin. Ní chloíonn sé sin le FRS 102 lena gceanglaítear go n-aithnítear sna ráitis airgeadais costas iomlán na dteidlíochtaí sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse. Ní dhearna éifeacht an neamhchomhlíonta maidir le ráitis airgeadais Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann le haghaidh 2017 a chainníochtú.

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta ar Iniúchóireacht (ISAanna) arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos déanta ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann agus chomhlíon mé mo fhreagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin sin.

Creidim gur leor agus gur iomchuí an fhianaise iniúchóireachta a fuair mé chun bunús a thabhairt le mo thuairim.

TUARASCÁIL MAIDIR LEIS AN bhFAISNÉIS SEACHAS NA RÁITIS AIRGEADAIS, AGUS MAIDIR LE CÚRSAÍ EILE

Chuir Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann faisnéis áirithe eile mar aon leis na ráitis airgeadais i láthair. Cuimsítear ann sin an tuarascáil bhliantúil, an ráiteas um rialachas agus tuarascáil chomhaltaí an Bhoird agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Tá cur síos déanta san aguisín leis an tuarascáil seo ar mo fhreagrachtaí i ndáil leis an bhfaisnéis sin, agus ar chúrsaí áirithe eile ar a dtugann tuairisc trí eisceacht.

Níl rud ar bith le tuairisciú agam maidir leis sin.

Patricia Sheehan
Thar ceann agus ar son
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
19 Iúil 2018

AGUISÍN LEIS AN TUARASCÁIL

Freagrachtaí na gComhaltaí Boird

Sa ráiteas um rialachas agus i dtuarascáil chomhaltaí an Bhoird leagtar amach freagrachtaí chomhaltaí an Bhoird. Tá na comhaltaí Boird freagrach as:

- Ullmhú na ráiteas airgeadais san fhoirm atá forordaithe faoi alt 26 den Acht um Árachas Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann 1998.
- A chinntiú go dtugtar léargas fíor agus cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le FRS 102
- Rialtacht na n-idirbheart a chinntiú
- A mheasúnú an bhfuil úsáid bhonn an ghnóthais leantaigh maidir le cuntasaíocht cuí nó nach bhfuil, agus
- An rialú inmheánach a dhearbhaíonn siad go bhfuil gá leis chun ullmhú na ráiteas airgeadais a éascú a bheidh saor ó mhíthuairiscí ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 26 den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann 1998 iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann agus tuairisc a thabhairt fúthu do Thithe an Oireachtais.

Is é mo chuspóir agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnta a fháil faoi cibé an bhfuil nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíthuairiscí ábhartha de bharr calaoise nó earráide. Leibhéal ard dearbhaithe is ea dearbhú réasúnta, ach ní chinntítear leis go mbraithfear míthuairiscí ábhartha nuair atá sé ann le hiniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na ISAanna. D'fhéadfadh míthuairiscí teacht ó chalaois nó ó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha i gcás go mbeifí ag súil leo le réasún, ina n-aonar nó sa chomhiomlán, go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha na n-úsáideoirí a dhéanfadh siad ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na ISAanna, feidhmím breithiúnas gairmiúil agus coimeádaim sceipteachas gairmiúil le linn an iniúchta. Agus amhlaidh á dhéanamh,

- déanaim na rioscaí um míthuairisc ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu de bharr calaoise nó earráide, a shainaithint agus a mheasúnú; ceapaim agus déanaim nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrúil do na rioscaí sin; agus faighim an fhianaise iniúchóireachta ar leor agus ar iomchuí í chun bunús a chur le mo thuairim. Bíonn an riosca mura mbraitear míthuairisc ábhartha a bhíonn mar thoradh ar chalaois níos airde ná ceann a bhíonn mar thoradh ar earráid, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis, nó sárú ar rialú inmheánach bheith i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh atá iomchuí sna cúinsí, ach ní chun tuairim a chur in iúl maidir le héifeachtúlacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim meastóireacht ar oiriúnacht na mbeartas cuntasaíochta a úsáideadh agus ar réasúntacht na meastachán cuntasaíochta agus an nochta lena mbaineann.
- Déanaim cinneadh maidir le hoiriúnacht úsáid bhonn an ghnóthais leantaigh cuntasaíochta agus, ar bhonn na fianaise iniúchóireachta a fhaighim, agus maidir le cibé an bhfuil nó nach bhfuil neamhchinnteacht ábhartha ann a bhaineann le himeachtaí nó le dálaí lena gcaithfí amhras suntasach ar chumas an Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má chinnim go bhfuil neamhchinnteacht ábhartha ann, tá sé ceangailte orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh gaolmhar sna ráitis airgeadais nó, murar leor an nochtadh sin, mo thuairim a mhionathrú. Tá mo chonclúidí bunaithe ar an bhfianaise iniúchóireachta a fhaightear suas go dtí dáta mo thuarascála. Mar sin féin, d'fhéadfadh imeachtaí nó dálaí amach anseo bheith ina gcúis le hÚdarás Sábháilteachta Bia na hÉireann scor de bheith ina ghnóthas leantach.
- Déanaim meastóireacht ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé an léirítear nó nach léirítear na hidirbhearta agus na himeachtaí bunaidh sna ráitis airgeadais ar mhodh um chur i láthair cothrom.

Cuirim iad siúd a bhfuil freagracht acu as rialachas ar an eolas faoi, i measc cúrsaí eile, raon feidhme agus tráthúlacht bheartaithe an iniúchta agus torthaí suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear easnaimh shuntasacha ar bith sa rialú inmheánach a sainaithním le linn m'iniúchta.

Faisnéis seachas na ráitis airgeadais

Ní chumhdaítear i mo thuairim ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile atá curtha i láthair leis na ráitis sin, agus ní chuirim foirm ar bith de chonclúid dearbhaithe in iúl fúthu.

I ndáil le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, ceanglaítear orm faoi na ISAanna faisnéis eile atá ann a léamh agus, ag déanamh amhlaidh, a mheas cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil an fhaisnéis eile neamhréir go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó má bhíonn sé míthuairiscithe go hábhartha ar bhealach ar bith eile. Má chinnim, bunaithe ar an obair a rinne mé, go bhfuil míthuairisc ábhartha san fhaisnéis eile, ceanglaítear orm é sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar chúrsaí eile

Déantar m'iniúchadh faoi threoir na mbreithnithe speisialta atá ceangailte ar na comhlachtaí Stáit i dtaca lena mbainistíocht agus oibriú. Tuairiscím má tá cúrsaí ábhartha ar bith ann i dtaca leis an dóigh inar stiúradh an gnó poiblí.

Féachaim le fianaise a fháil maidir le rialtacht na n-idirbheart airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscím má tá cás ábhartha ar bith ann nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na críocha dá raibh sé beartaithe nó i gcás nár chloígh na hidirbhearta leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Déanann tuairisc trí eisceacht ar an méid seo a leanas, má cheapaim

- Nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na míniúcháin ar fad a theastaím uaim d'iniúchadh, nó
- Nach raibh taifid chuntasaíochta dóthanach le hiniúchadh a dhéanamh go héasca agus go cuí ar na ráitis airgeadais, nó
- Nár tugadh na ráitis airgeadais leis na taifid chuntasaíochta.

An Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

	Nótaí	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam			
Deontas Oireachtais	2	17,924	15,250
Ioncam Eile	3	580	669
Ioncam Oibriúcháin		**18,504**	**15,919**
Caiteachas			
Riaracháin, Oibríochtaí & Cur chun Cinn	4	10,030	8,459
Gníomhaíochtaí cumarsáide	5	527	471
Dímheas Sócmhainní Seasta	6	591	235
Seirbhís Tréidliachta na nÚdarás Áitiúil	7	6,041	6,554
Caiteachas Iomlán		**17,189**	**15,719**
Barrachas/(Easnamh) don Bhliain roimhe Leithreasuithe		**1,315**	**200**
Aistriú ó/(go) gCuntas Caipitil	8	(2,142)	83
Brabús nó Caillteanas ar Dhiúscairt		(17)	0
Barrachas/(Easnamh) don Bhliain i ndiaidh Leithreasuithe		**(844)**	**283**
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		**555**	**272**
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		**(289)**	**555**

Áirítear ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta na gnóthachain agus na caillteanais aitheanta ar fad sa bhliain.

Tá an Ráiteas ar Shreafaí Airgeadais agus na nótaí 1 go 14 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann Bhord Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann:

An tUasal Martin Higgins
Cathaoirleach
11 Iúil 2018

An Dr Pamela A. Byrne
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
11 Iúil 2018

Ráiteas ar an Staid Airgeadais

Amhail an 31 Nollaig 2017

	Nótaí	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní Neamhreatha			
Maoin, Gléasra agus Trealamh	6	2,329	169
Sócmhainní Doláimhsithe	6 (a)	57	75
Sócmhainní Reatha			
Earraí Infhaighte	9	248	469
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		94	339
Glansócmhainní Reatha		**342**	**808**
Dliteanais Reatha (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)			
Suimeanna iníoctha	10	631	253
Glansócmhainní Reatha/Dliteanais		**(289)**	**555**
Iomlán na Sócmhainní lúide Dliteanais roimh Phinsin		**2,097**	**799**
Léirithe ag			
Cuntas Caipitil	8	2,386	244
Cúlchistí Ioncaim Coimeádta		(289)	555
		2,097	**799**

Tá an Ráiteas ar Shreafaí Airgeadais agus na nótaí 1 go 14 ina gcuid de na ráitis airgeadais seo.

Thar ceann Bhord Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann:

An tUasal Martin Higgins
Cathaoirleach
11 Iúil 2018

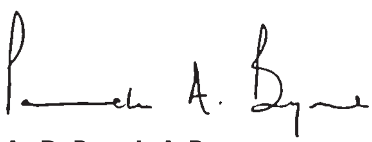

An Dr Pamela A. Byrne
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
11 Iúil 2018

Ráiteas ar Shreafaí Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2017

		2017	2016
	Nótaí	**€'000**	**€'000**
Glansreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
(Easnamh)/Barrachas Ioncaim thar Caiteachas		1,315	200
Dímheas agus Bearnú Sócmhainní Seasta	6	591	235
(Méadú)/Laghdú ar Earraí Infhaighte	9	221	(32)
Méadú/(Laghdú) i Suimeanna Iníoctha	10	378	(26)
Glansreabhadh airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		**2,505**	**377**
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin			
Íocaíocht chun Gléasra & Trealamh a ghnóthú	6	(2,684)	(99)
Íocaíochtaí chun Sócmhainní Doláimhsithe a ghnóthú	6 (a)	(66)	(53)
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		**(2,750)**	**(152)**
Glanmhéadú/(Glanlaghdú) in Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		**(245)**	**225**
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim amhail an 1 Eanáir		339	114
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim amhail an 31 Nollaig		**94**	**339**

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

1. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA

Tá bunús na gcuntasaíochta agus na beartais shuntasacha chuntasaíochta arna nglacadh ag Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann leagtha amach thíos. Cuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad i rith na bliana agus don bhliain roimhe sin.

(a) Faisnéis Ghinearálta

Bunaíodh Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann faoin Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998, agus ceannoifig ag Duga Sheoirse, IFSC, Baile Átha Cliath 1.

Is iad seo a leanas príomhchuspóirí Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann arna leagan amach i gCuid II den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann:

Gach beart a dhéanamh lena chinntiú:

(i) go ndéanfaidh bia a tháirgtear sa Stát (cibé acu an ndéantar nó nach ndéantar iad a dháileadh nó a chur ar an margadh sa Stát), agus

(ii) bia a dháiltear nó a chuirtear ar an margadh sa Stát na caighdeáin is airde a chomhlíonadh maidir le sábháilteacht agus sláinteachas bia atá ar fáil le réasún agus, go háirithe déanfaidh sé gach beart réasúnta lena chinntiú go gcloíonn bia dá leithéid leis

  (a) an reachtaíocht faoi bhia i dtaca le caighdeáin sábháilteachta agus sláinteachais bia, nó

  (b) de réir mar is cuí, le forálacha na gcaighdeán nó na gcóras a aithnítear go ginearálta maidir le dea-chleachtas a dhíríonn ar na caighdeáin is airde maidir le sláinteachas bia agus sábháilteacht bia a chinntiú

Eintiteas Sochair Phoiblí (ESP) is ea é Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann.

(b) Ráiteas maidir le Comhlíonadh

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017 de réir FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais (CTA), arna fhógairt ag Cuntasóirí Cairte Éireann.

(c) Bunús an Ullmhaithe

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoin modh fabhraithe cuntasaíochta, ach amháin mar a luaitear thíos, agus faoin gcoinbhinsiún costais stairiúil san fhoirm atá ceadaithe ag an Aire Sláinte le comhaontú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe faoi Alt 26(5) den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998. Cuireadh na beartais chuntasaíochta i bhfeidhm go comhsheasmhach maidir le hítimí a mheastar a bheith ábhartha maidir le ráitis airgeadais Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann.

(d) Maoiniú Caipitil

Tá sócmhainní seasta an FSAI maoinithe ó theaglaim deontas caipitil agus leithdháiltí ó ioncam reatha. Aistrítear maoiniú a fhaightear ó dheontais chuig cuntas caipitil a amúchtar ar aon dul le dímheas na sócmhainní gaolmhara.

(e) Ioncam

Deontas Oireachtais

Go ginearálta, aithnítear ioncam ar bhonn fabhruithe; eisceacht amháin leis sin ná i gcás Deontais Oireachtais a aithnítear ar bhonn fáltais airgid thirim.

Ioncam Eile

Aithnítear Ioncam Eile ar bhonn fabhraithe.

(f) Gléasra agus Trealamh

Sonraítear gléasra agus trealamh ag an gcostas lúide dímheas carntha, coigeartaithe do sholáthar ar bith i comhair bearnú. Cuirtear dímheas ar fáil ar an ngléasra agus trealamh go léir ag rátaí a meastar go ndíscríobhfaidh siad an costas lúide luach iarmharach measta gach sócmhainne de réir méid chothroim thar a saolréanna fiúntacha ionchais, faoi mar a leanas:

(i) Feabhsuithe Léasachta	15% sa bhliain
(ii) Trealamh Ríomhaireachta	33% sa bhliain
(iii) Troscán Oifige	15% sa bhliain
(iv) Trealamh Ríomhaireachta	15% sa bhliain
(v) Trealamh Eolaíoch	15% sa bhliain

Léiríonn an luach iarmharach an méid measta a gheofaí faoi láthair ó dhiúscairt sócmhainne, i ndiaidh chostais mheasta na diúscartha a asbhaint, má bhí an tsócmhainn den aois agus sa riocht a rabhthas ag súil leis cheana ag deireadh a saolré úsáideach.

Má bhíonn fianaise oibiachtúil ar bith ar bhearnú ar luach sócmhainne ann, aithnítear caillteanas bearnúcháin sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta sa bhliain.

Taispeántar sócmhainní seasta doláimhsithe ag a nglanluach de réir na leabhar i ndiaidh dímheas 33% a bheith déanta orthu de réir méid chothroim.

(g) Earraí Infhaighte

Aithnítear earraí infhaighte ag luach cóir.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

(h) Léasanna Oibriúcháin

Aithnítear caiteachas cíosa faoi léasanna oibriúcháin ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus ar na Cúlchistí Ioncaim Coimeádta thar shaolré an léasa. Aithnítear an caiteachas de réir méid chothroim thar thréimhse an léasa, ach amháin sa chás go bhfuil méaduithe cíosa a bhaineann leis an ráta ionchais boilscithe, agus sa chás sin aithnítear na méaduithe sin nuair a thabhaítear iad. Aithnítear dreasachtaí léasa ar bith a fhaightear thar shaolré an léasa.

(i) Sochair Fostaithe

Sochair Ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar chaiteachas sa bhliain, agus cuimsítear sochair a thabhaítear ag deireadh na bliana i bhfigiúr na Suimeanna Iníoctha sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais.

Sochair Scoir

Cheadaigh an tAire scéim aoisliúntais de réir Alt 39 den Acht um Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, 1998. Déantar foráil sa scéim i leith scéim pinsean ranníocach le sochar sainithe do na fostaithe go léir. Déanann an tÚdarás na hasbhaintí ó thuarastail a choinneáil, agus glacann sé leo mar ioncam. Is deontas glan ó na hasbhaintí a choinnítear é deontas bliantúil na Roinne Sláinte don Údarás. Faoi réir threoir an Aire Sláinte, níl foráil ar bith déanta sna Ráitis Airgeadais maidir le dliteanais phinsin sa todhchaí. Déantar íocaíochtaí faoin scéim a ghearradh ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais agus cúlchistí coimeádta de réir mar a íoctar iad.

Tháinig Acht na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012, isteach sa dlí an 28 Iúil 2012 agus tugadh isteach le Scéim Aonair úr na Seirbhíse Poiblí ("Scéim Aonair") a tosaíodh le héifeacht an 1 Eanáir 2013. Tá gach fostaí úr de chuid Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, ar iontrálaithe úra iad san Earnáil Phoiblí, ar an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin ina gcomhaltaí sa Scéim Aonair. Íoctar ranníocaíochtaí bhaill na Scéime Aonair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

(j) Seirbhís Tréidliachta na nÚdarás Áitiúil

Soláthraíonn Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann maoiniú d'Údarás Áitiúla i dtaca le soláthar seirbhísí tréidliachta. Fuair an tÚdarás maoiniú ón Roinn Sláinte (mar chuid dá chinneadh bliantúil) maidir leis sin.

Aithnítear maoiniú a fuarthas ón Roinn Sláinte agus méideanna a íocadh leis na hÚdaráis Áitiúla ar bhonn airgead tirim a fuarthas agus airgead tirim a íocadh.

(k) Príomh-mheastacháin agus Príomhbhreithiúnais

Le hullmhú na ráiteas seo ceanglaítear ar an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus boinn tuisceana a théann i gcion ar na méideanna a tuairiscíodh le haghaidh na sócmhainní agus na ndliteanas ag dáta an tuairiscithe agus na méideanna a tuairiscíodh le haghaidh ioncaim agus caiteachais le linn na bliana. Déantar measúnú leanúnach ar na breithiúnais agus ar na meastacháin bunaithe ar eispéiris stairiúla agus ar thosca eile, lena n-áirítear ionchais teagmhas amach anseo a gcreidtear fúthu go bhfuil siad réasúnta faoi na cúinsí. Ciallaíonn cineál an mheastacháin, de réir a shainithe, go bhféadfadh difear a bheith idir na torthaí iarbhír agus na meastacháin sin. Tá na meastacháin agus na boinn tuisceana a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais leagtha amach thíos:

(i) **Saolréanna fiúntacha a bhunú chun críche dímheasa trealaimh agus léasanna.** Cuimsítear sa trealamh agus sna léasanna cion suntasach de shócmhainní an Údaráis. Braitheann an muirear bliantúil dímheasa ar shaolréanna fiúntacha ionchais gach cineáil sócmhainne. Ag cur san áireamh cineál measartha gearrthéarmach shócmhainní an trealaimh, ní mór meastachán ar shaolré fiúntacha na sócmhainní sin a athbhreithniú go rialta. Tá sonraí maidir leis na saolréanna fiúntacha eacnamaíocha cuimsithe sna beartais chuntasaíochta.

(ii) **Saolréanna fiúntacha eacnamaíocha a bhunú chun críche amúchadh deontas caipitil.** Braitheann an muirear bliantúil amúchta ar shaolréanna fiúntacha ionchais gach cineáil sócmhainne. Ní mór athbhreithniú rialta a dhéanamh ar na saolréanna fiúntacha eacnamaíocha. Tá sonraí maidir leis na saolréanna fiúntacha eacnamaíocha cuimsithe sna beartais chuntasaíochta.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

2. DEONTAS OIREACHTAIS

Sna Deontas Oireachtais a vótáladh chuig Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann ó Vóta 38, an Roinn Sláinte faoi mar a thaispeántar sna ráitis airgeadais cuimsítear:

	Fotheideal	2017	2016
		€'000	€'000
Deontais maidir le caiteachas reatha	E.1	15,424	15,250
Deontas le haghaidh caiteachas caipitil	L.1	2,500	0
Iomlán		**17,924**	**15,250**

3. IONCAM EILE

	2017	2016
	€'000	€'000
Asbhaintí Aoisliúntais	250	260
Díol Foilseachán	156	147
Ioncam Ilghnéitheach	174	102
Díolachán ceadúnas bogearraí MenuCal	0	160
	580	**669**

D'íoc an FSAI €22,905 (€18,972:2016) leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i ndáil le ranníocaíochtaí fostaithe faoin scéim aonair.

4. RIARACHÁIN, OIBRÍOCHTAÍ & CUR CHUN CINN

	Nóta	2017	2016
		€'000	€'000
Luach saothair agus Costais Phá Eile	4(a)	6,439	5,676
Cíos, rátaí, muirir sheirbhíse agus árachais		1,613	1,104
Costais taighde		43	37
Táillí dlí agus comhairliúcháin	4(h)	351	248
TF, teileafón agus idirlíon		868	806
Caiteachas oibriúcháin	4(g)	716	588
		10,030	**8,459**

(a) Luach saothair agus Costais Phá Eile

	Nóta	2017	2016
		€'000	€'000
Tuarastail na Foirne, bunphá		4,351	4,245
Tuarastail na Foirne, ragobair		8	8
Costais sochar scoir		80	52
Costais ar chnapshuimeanna scoir		159	0
Ranníocaíochtaí fostóirí le leas sóisialach		407	390
Oiliúint agus forbairt na foirne		250	180
Costais taistil agus cothaithe na foirne – taisteal náisiúnta		87	78
Costais taistil agus cothaithe na foirne – taisteal idirnáisiúnta		159	101
Baill foirne shealadacha		871	579
Luach saothair na gcomhaltaí boird	4 (c)	67	43
		6,439	**5,676**

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

4. RIARACHÁIN, OIBRÍOCHTAÍ & CUR CHUN CINN (AR LEAN)

(b) Miondealú ar shochair fostaithe

Raon iomlán na sochar d'fhostaithe		Líon na bhFostaithe	
Ó	Go	2017	2016
€10,000	€59,999	58	57
€60,000	€69,999	10	10
€70,000	€79,999	6	5
€80,000	€89,999	5	7
€90,000	€99,999	3	3
€100,000	€109,999	3	2
€110,000	€119,999	0	0
€120,000	€129,999	1	1

Nóta: chun críche an nochta seo, áirítear ar shochair ghearrthéarmacha fostaithe i ndáil le seirbhísí a soláthraíodh le linn na tréimhse tuairiscithe tuarastal, liúntais ragoibre agus íocaíochtaí eile a rinneadh thar ceann an fhostaí, agus ní áirítear ÁSPC fostóirí leo.

(c) Tinreamh, Táillí agus Costais na gComhaltaí Boird

Comhalta Boird	Táille Boird	Speansais Taistil	Cruinnithe Ar Freastalaíodh Orthu	Cruinnithe Ar Freastalaíodh Orthu
	€	€	Táille	Iniúchadh agus Riosca
Michael Gibney Cathaoirleach	11,970	0	6/6	
Derek Cunningham	7,695	0	5/6	
Margaret Moran (Athcheaptha Meitheamh 2017)	7,695	0	6/6	5/5
Ciaran Byrne (Athcheaptha Meitheamh 2017)	7,695	0	5/6	5/5
Ciaran Byrne	7,695	0	6/6	
Patrick Wall	0	0	4/6	
Susan Quinn	0	61	5/6	5/5
Albert Flynn	7,695	745	6/6	
Mary Cullen	7,695	0	6/6	
Ros O'Shea	7,695	0	5/6	
Martin Higgins	7,695	205	6/6	
	65,835	**1,010**		

Le linn 2017, tionóladh sé chruinniú Boird. Tháinig deireadh le chéad téarmaí Margaret Moran agus Ciaran Byrne ar an mBord an 10 Meitheamh 2017 agus an 8 Iúil 2017 faoi seach. Rinneadh iad a athcheapadh trí Bhoird Stáit an 1 Meitheamh 2017. Baineann an taisteal agus an cothú ar fad le taisteal baile in Éirinn.

Ní bhfuair dhá chomhalta Boird táille Bhoird faoin bprionsabal Duine Amháin Tuarastal Amháin (DATA) toisc go bhfuil siad fostaithe ag eagraíochtaí stáit eile. Is iad an dá chomhalta Susan Quinn agus Patrick Wall.

Bhí comhalta seachtrach amháin ar an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca, Ray Dolan, a d'fhreastail ar 4 chruinniú as 5 cinn.

Ní fhaigheann Ray Dolan, táille faoin bprionsabal Duine Amháin Tuarastal Amháin (DATA).

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

4. RIARACHÁIN, OIBRÍOCHTAÍ & CUR CHUN CINN (AR LEAN)

(d) Tuarastal agus Sochair an Phríomhoifigeach Fheidhmeannaigh

	2017	2016
	€'000	€'000
An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, Pamela Byrne	128	126
	128	**126**

Is é seo a leanas pacáiste luach saothair an POF do 2017: buntuarastal bliantúil €127,805 le socruithe caighdeánacha poiblí.

Ní áirítear leis na luachanna tuarastail thuas sin luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse. Tá príomhphearsanra bainistíochta (gan na comhaltaí Boird) ina gcomhaltaí de scéim pinsean sochair shainithe an FSAI.

(e) Cúiteamh an phríomhphearsanra bainistíochta

Cuimsítear i bpríomhphearsanra bainistíochta Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann an POF, chúig fheidhmeannach agus comhaltaí den Bord Stiúrthóirí. B'ionann iomlán an chúitimh a íocadh leis an bpríomhphearsanra bainistíochta, lena n-áirítear táillí agus speansais na gcomhaltaí Boird agus iomlán luach saothair an POF agus €630,708 (2016: €571,393).

(f) Caiteachas Fáilteachais

	2017	2016
	€'000	€'000
Fáilteachas na foirne	3	3
Failteachas an Choiste Chomhairligh	10	7

Ag deireadh gach bliana, tugtar dearbhán dar luach €100 do chomhaltaí choistí agus fhochoistí Eolaíocha agus Comhairleacha an FSAI a oibríonn ar bhonn deonach.

(g) Caiteachas Oibriúcháin

	Nóta	2017	2016
		€'000	€'000
Caiteachas Earcaíochta		48	35
Páipéarachas agus Postas		31	34
Glantachán agus Lónadóireacht		101	94
Deisiúcháin agus Cothabháil		58	59
Táille Iniúchóireachta		12	12
Comhlíonadh um Reachtaíocht faoi Bhia		117	113
Oiliúint – Baill Foirne Oifigiúla Gníomhaireachta		63	13
Bunachar sonraí forbhianna		60	0
Costais Coistí		20	24
Soláthairtí Leabharlainne		55	88
Caiteachas ginearálta (fáilteachas san áireamh)	4(f)	151	116
		716	**588**

(h) Costais Sainchomhairleoireachta

Áirítear ar Chostais Sainchomhairleoireachta táillí a íocadh le páirtithe seachtracha a sholáthraíonn seirbhísí comhairleacha de gach cineál.

	2017	2016
	€'000	€'000
Sainchomhairleoireacht	76	105
Dhlíthiúil	275	143
Iomlán na gcostas sainchomhairleoireachta	**351**	**248**
Costais dhlíthiúla chaipitlithe	34	0
Costais sainchomhair-leoireachta chaipitlithe	312	0
Déantar costais sainchomhair-leoireachta a ghearradh ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais	351	248
Iomlán	**697**	**248**

5. GNÍOMHAÍOCHTAÍ CUMARSÁIDE

	2017	2016
	€'000	€'000
Caidreamh Poiblí	82	84
Imeachtaí Tionscail	240	87
Idirchaidreamh Tionscail	11	9
Foilseacháin	194	291
	527	**471**

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

6. SÓCMHAINNÍ SEASTA INLÁIMHSITHE

	Trealamh Ríomhaireachta	Troscán Ríomhaireachta	Troscán Troscán	Feabhs. Léasachta.	Trealamh Ríomhaireachta	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Costas:						
Amhail an 1 Eanáir 2017	981	133	349	130	311	1,904
Breiseanna	202	54	307	2,121	0	2,684
Diúscairtí	(137)	(71)	(333)	(128)	0	(669)
Amhail an 31 Nollaig 2017	**1,046**	**116**	**323**	**2,123**	**311**	**3,919**
Dímheas Carntha						
Amhail an 1 Eanáir 2016	898	116	345	121	255	1,735
Muirear don bhliain	115	13	46	318	15	507
Dímheas ar na Diúscairtí	(134)	(69)	(329)	(120)	0	(652)
Amhail an 31 Nollaig 2017	**879**	**60**	**62**	**319**	**270**	**1,590**
Glanluach Leabhar						
Amhail an 31 Nollaig 2017	**167**	**56**	**261**	**1,804**	**41**	**2,329**
Amhail an 31 Nollaig 2016	**83**	**17**	**4**	**9**	**56**	**169**

(a) Sócmhainní Seasta Doláimhsithe

	2017	2016
	€'000	€'000
an 1 Eanáir, Glanluach Tosaigh de réir na Leabhar	75	100
Breiseanna ag Costas	66	52
Lúide Muirear Dímheasa don bhliain	(84)	(78)
an 31 Nollaig, Glanluach Dúnta de réir na Leabhar	**57**	**75**

Cuimsíonn sócmhainní seasta doláimhsithe ceadúnais bhogearraí a dhíscríobhtar thar a saolré fhiúntach.

7. SEIRBHÍS TRÉIDLIACHTA NA NÚDARÁS ÁITIÚIL (LAVS)

	2017	2016
	€'000	€'000
Íocaíochtaí LAVS	6,041	6,554

	2017	2016
	Number	Number
Líon na nÚdarás Áitiúil a íocadh	25	25

Déantar íocaíocht leis na hÚdarás Áitiúla do sholáthar seirbhísí tréidliachta, ar bhonn ráithiúil agus i riaráistí.

Cuirtear maoiniú ar fáil tríd an Roinn Sláinte agus Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann agus cuimsítear é mar chuid den chinneadh bliantúil.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

8. CUNTAS CAIPITIL

	2017	2017	2016	2016
	€'000	€'000	€'000	€'000
Amhail an 1 Eanáir		244		328
Aistriú ó/(chuig) Cuntas Ioncaim agus Cuntas Ioncaim agus an gCuntas Cúlchistí Coimeádta				
Cistí breise a leithdháileadh chun Sócmhainní Seasta a ghnóthú	2,684		99	
Maoinithe trí oibríochtaí			52	
Cistí a leithdháileadh chun Sócmhainní Doláimhsithe a ghnóthú	66		0	
Díscríofa ar Dhiúscairt	(17)			
An tsuim a amúchadh i gcomhréir le dímheas sócmhainne	(591)	2,142	(235)	(84)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		**2,386**		**244**

9. EARRAÍ INFHAIGHTE

	2017	2016
	€'000	€'000
Réamhíocaíochtaí	**248**	**469**

10. SUIMEANNA INÍOCTHA

Suimeanna dlite laistigh de bhliain amháin.

	2017	2016
	€'000	€'000
Creidiúnaithe Trádála	354	67
Fabhruithe	191	140
Fabhruithe Párolla	38	0
Creidiúnaí Cánach – ÍMAT/ÁSPC	0	4
Creidiúnaí Cánach – CBL	5	13
Creidiúnaí Cánach – PSWT	43	29
	631	**253**

11. LÉASANNA OIBRIÚCHÁIN

Le linn 2017, d'éag na trí léas ar an áitreabh ag Cúirt na Mainistreach agus ar an 9 Deireadh Fómhair 2017, chuir Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann tús le léas fiche bliain le tiarnaí talún iPUT don Chéad urlár den Fhoirgneamh Malartáin, Duga Sheoirse, IFSC, Baile Átha Cliath 1. Tá ceangaltas ag an Údarás i ndáil le léas 20 bliain ar cuireadh tús leis i nDeireadh Fómhair 2017 agus ar a ndéantar athbhreithniú cíosa gach cúig bliana. Áirítear ar léas an FSAI bliain saor ó chíos ón 1 Eanáir 2018. Is ionann costais éifeachtacha bhliantúla na léasanna sin gan muirir sheirbhíse san áireamh agus Is ionann CBL agus €920,943 (2016: €583,000, le haghaidh léasanna ag foirgnimh Chúirt na Mainistreach). Faoi FRS102, déantar na dreasachtaí sin a fhuascailt thar shaolré an léasa. Amhail an 31 Nollaig 2017 bhí na híos-íocaíochtaí léasa amach anseo a leanas ag Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann faoi léasanna oibriúcháin neamh-inchealaithe do gach tréimhse de na tréimhsí seo a leanas:

	An Foirgneamh 2017	Cúirt na Mainistreach 2016
	€'000	€'000
Oibleagáidí léasa:		
Ag dul in éag laistigh de 1 bhliain	921	265
Ag dul in éag le linn na mblianta 2 go 5	3,684	0
Ag dul in éag i níos mó ná 5 bliana	13,581	0

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2017

11. LEASANNA OIBRIÚCHÁIN (AR LEAN)

Chun an tréimhse a dhúnadh idir éag na 3 léas ag Cúirt na Mainistreach agus athlonnú chuig an bhFoirgneamh Malartáin, rinne an FSAI comhaontú ceadúnais le tiarna talún Chúirt na Mainistreach lenar ceadaíodh don Údarás leanúint lena áitiú go dtí an t-aistriú chuig an bhFoirgneamh Malartáin, Duga Sheoirse, IFSC, Baile Átha Cliath 1. Bhí costas bliantúil coibhéiseach an chomhaontaithe ceadúnais sin ag an ráta céanna is a bhí na 3 léas a d'éag. B'ionann costas an tsocrúcháin sin in 2017 agus €594,298 (gan CBL san áireamh). Bhí tréimhse an cheadúnais sin ón 1 Aibreán 2017 go dtí an 1 Nollaig 2017.

Bhí tréimhse forluí idir tosú léas an Fhoirgnimh Mhalartáin agus an ceadúnas ar cheadúnas Chúirt na Mainistreach. Bhí sé sin le coimisiúnú deiridh an fhoirgnimh úir a éascú. Ba é an tréimhse a bhí i gceist 7 seachtainí ag costas de €130,002.

12. DLITEANAS TEAGMHASACH

Tá dliteanas teagmhasach tagtha chun cinn, a bhaineann le hoibleagáid reatha i gcás gur dócha na ndéanfar an íocaíocht agus nach féidir an méid a thomhas go hiontaofa. Tá comhairle iomchuí á fáil ag an FSAI agus tá sé i gcomhar le Comhlachtaí Stáit eile chun an riosca go réadódh an teagmhas a mhaolú. Nochtadh breise níl sé stuama mar go bhféadfadh sé tionchar a imirt ar an toradh.

13. LEASANNA NA gCOMHALTAÍ BOIRD

Ghlac an Bord nósanna imeachta de réir treoirlínte arna n-eisiúint ag an Roinn Airgeadais i dtaca le nochtadh leasanna ag Comhaltaí Boird agus cloíodh leis na nósanna imeachta sin sa na bliana. Ní raibh aon idirbhearta ann i rith na bliana maidir le gníomhaíochtaí an Bhoird ina raibh leas tairbhiúil ag Comhalta Boird.

14. FAOMHADH NA RÁITEAS AIRGEADAIS

Rinne an Bord na Ráitis Airgeadais a fhaomhadh ar an 19 Meitheamh 2018.

Údarás Sábháilteachta Bia
NA hÉIREANN

Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann
An Malartán, Duga Sheoirse, IFSC,
Baile Átha Cliath 1, D01 P2V6

T +353 1 817 1300
R info@fsai.ie

Bí linn ar LinkedIn
Lean muid ar Twitter @FSAIinfo
Abair haigh ar Facebook

www.fsai.ie